

HECHOS

Jilli Jesu Jiibogominaa Omoonihicauhaame Moocaani Gaija Asaajino.

1 Agaijiibo Teofilo, iticoni acaatiniuhaamefa caatiniuhi Jesu jiinjehallivi iicaunohachuta omooniuboro ijiibeguehicaunoco. ²Miiro niquejefa ufuucujino imega, iminisuminaaco ocoovauboro Igaifafañodi diitoco imino jiibeguehicaubo. ³Jaabo Jesu iguijeveunobuunati diitovi siino jafevehicaubo cuarentadi fucuva ticovovi diitoco imino igaajasuqui diibo ubuheeneque. Jaabo diitoco jiibeguehicauhi Moocaani aivojiti.

⁴Jerusaleti mefeedino. Moocaani Gaija asaajinoco motoomo, diibo eneehininoco amiihaico ijiibeguehinibadi. ⁵Miyaano naha Jua nifaihuri nitihicauhi. Jaanoti amiihai goovajino Moocaani Gajjari miniticafoto, nooboro.

⁶Jaamo toono Jesuma iicausumi diiboco dilluumo: Mohaivojiibo, ¿jaanegui jisumi Israel aivojico siino dojicuviro gasesuji? noomoro.

⁷Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: ¿Collihi magaajjirahi tuseumico idiiboro Moocaani tufucuco omoonijiibo gaajahi? ⁸Jaanoti Moocaani Gaija amiihaihallivi iniitoodi mityaco magaayiciji. Jaadi uuti mijijibegueji Jerusalevi mihicabadiro Judea jiinijeve, Samariavi, paryi jiinijejinibaacidi icano, nooboro.

Jesu Niquejefaño Ofoono.

(Lc 22.49-53)

⁹Jilli nooboro diito iifinicinaaca caamovi fuucuubo aimuufafeenedi niquejefaño. Jaaboco atyimecuutimo. ¹⁰Jaanegui imino iifiniciumo atyimeuhi miimisiici gaifiimisi sesechehunofa jiiciniumisico. ¹¹Jaamisi diitoco nuuhi: Galilea gaifiimi, ¿collihi niquejeque mihiiifinichi? Diiboro jaani Jesu jino niquejefa mihiiifinicinaaca ofoobo siino saaji jiinjehalliti jino ofoobadiro, noomisiro.

Judabuunavi Matiaco Boobanimo.

¹²Jaanegui dojicuviro Jerusalejaa uumiumo Olivohono iicagajiti fiitino jaguisifucuvi judiomi iigonycinohachuta. ¹³Jaamo ijiibogominaa dojicuviro tuucuumivi agaseudi fuumo caamovi iicamecufaño iicahicauhigo. Jaamofeeneri icaumo Pedro, Jacoobo, Jua, Andre, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Jacoobo Alfeo achi, Simon cananistamioobo, Juda Jacoobo nahabo icamo. ¹⁴Jaamo diito famooro igaivehicauhi Moocaanima ihiiamaqui Jesu nahabomi, seeji Maria, bu sihidi saatoho gaigoomi icamo.

¹⁵ Jaasumi Pedro diito ciento veintedimofeeneti ujulleveuboro nuuhi:
¹⁶ Tañahabomi, Moocaani Gaija Caatinihaamefañodi unuucuuno miyaavucuuhi Davidfeenedi Judaditi ihiimaano: Jesuco miyaminaa usefaño aacijiibo, unuuno.^a
¹⁷ Jaabo Juda mihiabou jino dudicamaajefa iicauruubo. ¹⁸ Jaaboco iimitihallivi ajaaduuruuno nihibamiri jiinijeque naajeumo. Jaaruubo Juda ufuuboro iinoro caamoti iinigaijaagoti acutuubo. Jaaneri paryi iiba isi aifuuhi. ¹⁹ Jaanoco Jerusale cuumiri iicaumo guubuui toono Juda nihibamiri anaajeumañoco Alcedamati momooniimo tiijohojicici eneejirunoco. ²⁰ Jaamaño Salmohaamefaño jilli noono: Jaafa iija sicajjarucu mihihiñooba toojafa iicacutiqui. Jaabadiro simañovi noono: Sifiirucu idudicamaajeque gaayiciji, noonor. ²¹ Jaabadiro mofeeneri icamo saatoho gaifiimi Mohaivojiibo Jesu mihihaima iicausumi, ²² Jua diiboco initiunoti niquejefa ufuunohachuta iicaumoti. Jaanegui cajaanihacho saafi diitoti mihihijaa iminifetequi Mohaivojiibo ubuheeteunoco iijibeguequi, nooboro.
²³ Jaanegui miimisiiciti diitoti coovaumo Jose Barsaba Justo onoo, Matia icamisico. ²⁴ Jaamoro diitishallivi Moocaanima iimaano, jilli noomoro: Moocaani iijoho famoojeebiico agaajaabo. Mihihaco gaajasu, ¿naa diitisi cajaanico diicichi ²⁵ Judabuunavi iicaqui? Jaabo Juda imitinoco omoonuubo inaagonovi fuuhi, noomoro.
²⁶ Jaamoro suerteque agañiuno Matiavi ifutuuhi. Jaabo tusumiro diito fahuseeci motihaiti saafi iicaumofa minifutuuhi.

Moocaani Gaija Asaano.

(Jn 7.37-39)

2 Jaanobuunati Pentecostefucu agaseusumi famooro samañoviro igaiciniuhi. ² Jaanaa sefano guibuhubabadi niquejefañoti guubuvusuuno ifajafañovi diito iciniuhigo. ³ Jaasumiro famoovahallivi niituono ciijigaiguihunobadi jeevano. ⁴ Jaamo Moocaani Gajari paryi gahafuui. Jaamoro sijijeri iimaauomo Moocaani Gaija ihiimasubadi.
⁵ Jaasumi Jerusalevi icaumo judio gaifiimi. Jaamo judio iijico imino imiyaaveguehicaumo fahigova jiinijeti agaseumo ⁶ toonoco uguubuumoro sihidi miyaminaa igaiuuhi. Jaamo sihidiro eetyeui faaboho iijineri ihiimaauomo saafi sifi iijiri, bu saafi sifi iijiri icano ihiimaauomo uguubuumoro. ⁷ Jaaneri eheeteumoro dillacasihicaumo: ⁸ ¿Milli jaamo galileaminaa iicarumo moojineri iimaamoco muguubuui muucuumi iijiri ihiimaano? ⁹ Jimañovi icamo Partia miyaminaa, Media jiinije miyaminaa, Elam jiinije miyaminaa, Mesopotamia jiinijeminaa, judeaminaa, capadociaminaa, Ponto jiinijeminaa, Asia jiinijeminaa, ¹⁰ frigiaminaa, panfiliaminaa, Egipto jiinijeminaa, Africa cuumino Cirene janaanici iicacuumijeminaa, bu tolliro romaminaa icahi, saatoho judiomi, jaanoti saatoho judiomi jibogoco agaayicicuumo. ¹¹ Tolliro bu icamo Creta miyaminaa, Arabia miyaminaa icano. Jaarumo paryi faajivari iimaanoco muguubuui Moocaani mityati ihiimaano, noomoro.

¹² Famoooro jaaneri abafaiituumoro sihidi esamaaimoro dillacasihicaui: ¿Milli fine jino icano? noomoro.

¹³ Jaarunaa saatoho dejecuhicaui: Jilli guiriicavomo, noomoro.

Pedro Ihiimaano.

¹⁴ Jaanegui Pedro paryi fahuseeci motihaiti saafi icamoma ujulleveuboro sefano nuuhi: Judea miyaminaa, Jerusale cuumiri

mihicamo icano imino uco muguubu. Jaamoro magaaja, nooboro. ¹⁵Jito miyaminaa guiriicavotimo amiikai monoobadi miikaiñooba fucuro guiriicavotatihi. ¹⁶Jino Moocaani iimaaminaafi Joel, jilli unuucuno:

¹⁷Moocaani neehi: Niinosumi paryi miyaminaahallivi Tagajaco niitusuji.

Moseeme ufucu jilli iicajinoco jiiibegueji. Sicafe atyimeji Moocaani Gaija ifusunoco. Quillahuto tigaji. ¹⁸Tagajaco niitusuji tusumi tajeecivominaahallivi ufucu iicajinoco ijiiibegueji. ¹⁹Caamo niquejefano ifusuji jabafiiranoco, baavi jiiijehallivi ifusuji toono jiiibogoco, tiijoho, ciijigai, aimuufaguiihu icano. ²⁰Cuujee nihiba civeteji, fucuo nihiba tiijohobadi minifeteji, Moocaani fucu iihicufucu imegavi. ²¹Jaasumi paryi Moocaanico idillumo taajaji.

²²Muguubu jino ononoco amiikai Israel gaifiimi: Moocaani Jesu Nazareoboco miyaaboti ifusuhinicuhi amiikai imefeenevi jabafiirano mityanoco eetavonofeenedi amiikaico ifusucuunoco magaajacubadi.

²³Jaarunofano diiboco magaayicumoro mahaciuhi Moocaani siicijetiro unuucubadi masatyuumoro magaicaaui. Jaamoro imoho bujevi metetecusuhi iimitino gaifiimi useri. ²⁴Jaaruuboco Moocaani buheetesuhi guijeve aivoti atajasuubo. Jaamaño diiboco guijeve gaayiciutihi. ²⁵Miuro aivojiibo David Jesuti iimaubo nuuhi:

Aivojiiboco uujoho fahiijivaro atyimehicaui tahimefeene icaaboco.

Jaabo tamiyahusenaagonovi icahi jineje uco maryibasutino iicaqui. ²⁶Jaaneri uco tajeebi imo imo minifetehi. Taajiri imo imo iimaahi. Jaabadiro tafi sajeebi jaguisiji. ²⁷Jaabo iijoho tajeebiico igujevehicamo iicahi devesujitihi. Dihimi jeecivominaafi agaijiibo ifico tuucisusujitihi. ²⁸Uco diibeguehi fiivojaa asatono jiihaico. Jaaboro uco dihime ificuuneri imo imo miniyuji, nooboro.

²⁹Faai, jaanegui jino amiikaico foovono neehi: Moheedebe David igujeveubo cihoji jino mofeeneri icahi. ³⁰Jaabo David Moocaani iimaaminaafiu. Jaabo gaajacuui Moocaani diiboco miyanotiro ufucu saafi Cristo diiyaachi miikai dihaivojifano acasiivejiibo unuucunoco. ³¹Jaabo siicijetiro mahatyimecubadi gaajacuubo Jesucristo ubuheeteujinoco.

Jaamaño nuubo Cristoti: Tajeebiico devesujitihi igujevehicamo iicahigo tafico tuucisusujitihi, nuubo. ³²Jaabo jaani Jesuco Moocaani guijevefano buheetesuhi. Jaanoco paryi miikai magaajahi. ³³Jaaboco Moocaani agaijiyicuboro imiyanaagonovi ficuui. Jaabo Caaniti Igajaco gaayiciuhi Caani unubadi. Jaaboti jino jisumi muguubuno, mahatyimene icano saahi.

³⁴Jaabo David niquejefa eguejeutihi. Jaaruubo jilli nuuhi:

Moocaani Mohaiivojiibo Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi casiivo,

³⁵diminaaco ditahaiguiino ificuunohachuta, nooboro.

³⁶Jaanoco paryi Israel cuumiminaa imino magaaja, jaani diibo Cristoco amiikai metetecuboco Moocaani Aivojiiboti ificuunoco, nooboro.

³⁷Jilli ononoco uguubuumoro idasuvuumo ijeebiifano. Jaamoro dillumo Pedroco, bu sajiibogominaaco icano: Faai, ¿milli jaanegui mihicaji? noomoro.

³⁸Jaanegui Pedro iimusuhi: Moocaani imefeenevi amiikai imitico mejeevesucu. Jaamoro Aivojiibo Jesucristo momofeenedi minitisuquimaaje amiikai imitico ibusuui. Jaasumi Moocaani amiikaico Igajaco aciji.

³⁹Jaano jino iimaa miikahidi, ufucu icaji amiikai seemedi icano, tolliro bu fahigova tehesino iicamedi, paryiicino Aivojiibo Moocaani ocoovagomedi icano, nooboro.

⁴⁰ Jilli sihidi nooboro Pedro diitoco fajiiniuhi: Mataaja jino miyaminaa iimitimofañoti, nooboro.

Jilli Moocaani Iija Fiivuuhi.

⁴¹ Jaamo diibo jii bogoco imiyaavuguumo nitisuquimaaiuhi. Jaasumiro tresmildimo Cristojaagovi minifutuuhi. ⁴² Jaamoco minisuminaa jii bogobadi imino icahicaumo. Jaamoro sahi igavehicaumo Moocaanima ihimaamoro panco iquisicuqui.

Cristota Iticoni Jilli Icahicauhi.

⁴³ Jaaneri famooro jabafiitehicauhi minisuminaa mityanehejeque omoonihicauneri. ⁴⁴ Jaamo famooro imiyaavuguudimo sahi icahicauhi. Jaamoro inehejeque ifocasihicauhi. ⁴⁵ Inehejeque anaajemere inihibamico ucuujivaachudino saje ifocasihicaumo. ⁴⁶ Fafucuvaaciviro templojafa igavehicaumo. Jaadi iijanofaño panco iquisicumoro machuhicaumo, sabadiro imo imo ijeebiino iicamoro. ⁴⁷ Moocaanico imehicaumo. Jaamoco miyaminaa gajihicauhi. Jaamojaagovi Moocaani gataacuhicaubo bohono imiyaavogomoco.

Igotiiboco Iigusunoo.

3 Jaanaaca safoono Pedro, Jua icamisi fuuhi templojajaago imohonohalliti nihiba icaaberi Moocaanima ihimaahicausumi. ² Jaanaa ifiivunootiro iigotiiboco asatumoro fafucuvaaciviro templojagu huga imegavi diiboco ficuhicaumo imomo ovosihuga iicahuga imegavi toojafaño ofoomoco nihibamico idilluqui. ³ Jaabo Pedromisi toojafaño ofoomisico aatyimeuboro diitisico nihibamico dilluubo. ⁴ Jaaboco diitisi emeciudi Pedro diiboco nuuhi: Misicoro dihiifinici, nooboro.

⁵ Jaanegui diibo diitisicoro imino iifiniciuhi: Fine uco nihibamico acijimisi, nooboro.

⁶ Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Nihibamima chahahi, oroma chahahi. Jaarunaa uuma iicanoco ico aciji Nazareoobo Jesucristo momofenedi gañiivoobo, diigo, ⁷ nooboro diiboco Pedro imiyahuseti agaayiciuboro caamo gañiivicuqui. Jaasumiro irubuino, itihaiño icano diiboco imituuhi. ⁸ Jaasumiro acasiivuboro ujulleevuboro igucuubo. Jaaboro diitisima toojafa fuubo casiniinamaaiboro Moocaanico imehicaubo. ⁹ Jaaboco famooro miyaminaa atyimeuhi igoooro Moocaanico iimehicauboco. ¹⁰ Jaaneri sihidi ajabafitomorosi sihidi eetyehicaumo famooro diiboco agaajacumaño ovosihuga imomo iicahuga imega acasiivooboro nihibamico idilluhicaubo iicaumaño.

Pedro Iimaahi Salomon Portal Onoomañovi.

¹¹ Jaabo Pedromisico jeevesutiibo diitisima feehicauhi. Jaaneri sihidi miyaminaa eheetyeumoro goovano sihidi gahafuumo Salomon Portalmañovi. ¹² Jaanoco Pedro aatyimeuboro miyaminaaco nuuhi: Israel gaifiimi, ñcollihi misico majabafihii misiro jaanico momityari mubuheesumisiro mihigusu ivibadi mohiimihijiri mihica ivibadi?

¹³ Tolle icatino diiboro Moocaani, siicije moheedebe Abraham, Isaac, Jacob icamo imiyaavuguubo Moocaani Illi Jesuco janaanici miyaaboti miniiyuubo amiihai magaayicumoro amiihai aivojitoco mahaciuboco. Jaaboco Pilato sinaayujirunaa amiihai mihimugutihi. ¹⁴ Jaabo iimitima

iicatiibo Iimiiboco mijiiheguemere iimitiibocoro gaicaaminaafico misinaayusuomoro, ¹⁵ fiivoco aaciiboco magacaasuhi. Jaaruuboco Moocaani guijevefañoti buheetesuhi. Jaanoco miikai imino magaaajahi. ¹⁶ Jino iigoobo Jesu momoco imiyaavegueneri buheeteebe amiihai mahatyimehacacuubo magaaajacuubo Jesuco imiyaavogono diiboco buheetesuhi jino amiihai mahatyimebadi.

¹⁷ Jaarunoco fañi, uujoho gaajacuuhi famooro amiihai aivojitoma magacaauhi esicinitimo. ¹⁸ Moocaani jilli siicije paryi iimaaminaafañodi unuucuuno miyaavucuuhi Cristo idaasuno iicaujinoco. ¹⁹ Jaanegui amiihai imitico mejeevesucu. Jaamoro Moocaanijaagovi masaa amiihai imiti ibuuqui. Jaadi Aivojiibo amiihaidi galluji buheefucuco ²⁰ Jesuco agalluunofeenedi sahiijitiro amiihaidi Cristo unuucuuboco. ²¹ Jaarunaa Jesucristo guenene niquejefano icajiibo Moocaani paryi fanoovaco iimibachunohachuta ihiiamaaminaa siicije iicaumofeenedi unuucuubadi. ²² Miiro Moise nuuhi: Aivojiibo Moocaani galluuji ihiiamaaminaafico uubadi iicaaboti amiihai nahabomifañoti. Jaabo Moocaani agalluujiibo amiihaico paryi onoonoco muguubu. ²³ Jaaboco uguubutidimoco Israel cuumiti udugaacumoro paryi finisuji, nooboro.

²⁴ Miiro famooro Moocaani iimaaminaa Samuel iicaunoti jisumivi iicamo paryi jilli iicajinoco jiibuguui. ²⁵ Amiihai jaamo Moocaani iimaaminaa iyaachimihai mihicamo. Jaamaño mootadi Abrahamco Moocaani unuunofano amiihai mihicahi. Miiro Moocaani Abrahamco nuuhi: Abraham, paryi jiinjeminanaa diyaachimihafeenedi imino icaji, nooboro. ²⁶ Miiro jaabo Moocaani Illi Cristoco ubuheetesuuboro iticoni amiihajaa galluubo amiihaico imino imooniqui. Jaamo amiihai, amiihai imitico mejeevesuhi, nooboro.

Pedromisico Civojaanimo.

4 Pedromisi jilli miyaminaaco jiiibeguehicaunaacaro saaumo sacerdotemi temploja toomominaafi aivojiiboma, saduceomima icano. ² Jaamoro sihidi sifiratuumo Pedro, Jua icamisi miyaminaaco: Jesu ubuheeteunoti ufucu siino mubuheetejinoco magaaajacuui, noomisiro ijiibeguehicaunoti. ³ Jaamoro diitisisico agaayiciumoro civojafa ficuumo sesevedi iinusuqui mihiijicuuneguiiha. ⁴ Jaamisico uguubuumoti sihidi saatoho miyaavuguuui. Jaamo imiyaavoguunoco sano gaifiimicoro ihoovo fine cinco mildimo ifutuui.

⁵ Jaano sifucu Jerusalevi igaivuumo judiomi aivojito, iquillahuto, caatiniminaa icamo. ⁶ Jaamoma bu tolliro icaubo Anas sacerdotemi aivojiibo, tolliro bu Caifas, Jua, Alejandro icamo, bu paryi saatoho diibo yoto icano. ⁷ Jaamoro Pedromisico ucuuhuvaumoro ifeenevi ificuumoro diitisisico dilluumo: ¿Miijoho iijiti, miijoho momofeenedi icano jilli amiisi momoonihi? noomoro.

⁸ Jaanegui Pedro Moocaani Gaija ijeebiifano iicaabo diitoco nuuhi: Israel cuumiminaa aivojito, quillahuto icamo ⁹ iigotiiboco fine mubuheetehininoco misico midilluhi diibo ubuheetehininoco magaaajai. ¹⁰ Jaanoco amiihai imefeenevi mijiiibegueji paryi Israel miyaminaa igaajai. Miiro jaani amiihaifeeneri ujulleeciniibo buheeteui Cristo Jesu Nazareoobo momofeenedi amiihai metetecuuboco Moocaani guijevefañoti ubuheetesuubofeenedi. ¹¹ Jaabo diibo Jesu guisibaco amiihai iijano eetavominaa mitihisumoro magañiubo aivo iimimañovi iminifutucuubo.

¹² Jaamaño siffeneedi taaja chahahi; niquejeguiinovi simomo miyaminaafeenevi chahahi tomofeneedi mataajajimomo, noomisiro.

¹³ Jaamisi igototimisi Moocaaniti ihiimaaucono uguubuumoro, bu aamenefaño icautirumisi sihidi agaajaunoco iicaneri aivojito eheetyeumoro gaajauhi Jesuma iicaunoco. ¹⁴ Jaanomaryo iigotiiboco ubuheesuubo diitisifeeneri julleeciniuhi. Jaamaño milli nuutimo.

¹⁵ Jaamoro Pedromisico ifeeneti galluumo diitisi ofoonobuuna iinoro toonoti iimaacasiqui.

¹⁶ Jaamoro noocasihicaumo: ¿Milli jaamisico momooniji? Famooro Jerusalem miyaminaa gaajacuhi sihidi ejeevano mityaco diitisi omooninoco. Jaanoco ¿milli bu mutuunamaajirahi? ¹⁷ Jaarunofaño paryi miyaminaafaño tobogo ifetedino masii diitisico mihiibaqui. Jisumitiro diibo Jesu momofaño di miyaminaaco mijiibeguedino. Musuufenitihachiji amiisico momooniji, noomoro, noocasiumo.

¹⁸ Jaamoro diitisico ocoovaumoro nuumo: Jisumitiro saatohobaco mijiibugucudino miyaminaaco diibo Jesu momofaño di, noomoro.

¹⁹ Jaarunaa Pedromisi diitoco iimusuuhi: Eneecata mehesamaaimoro monoo; ¿Naa imijiruno miyaminaa iijico: Jii, monoomoro, Moocaani iijico magañino? ²⁰ ¿Milli bu jii bogotimisi mihicajirahi mahatyimeumisiro muguubuunoco? noomisiro.

²¹ Jaanegui aivojito diitisico sihidi ihiibaumoro ticovono suufeniuhi milliti bu diitisico moonjirumo paryi miyaminaa Moocaanico imehicauhi diitisi omoonihicaunoti. ²² Jaabo diitisi ubuheesuubo ficabano icauhi miimiisici ticovovi.

Miyaavogominaa Moocaanico Mityaco Dilluhi.

²³ Pedromisico isinaayuumisi fuuhi inahaboniminaajaago. Jaamisiro diitoco jii buguumisi sacerdotemi aivojito, quillahuto icamo diitisico unuunoco. ²⁴ Jaanoco uguubuumoro sabadiro famooro Moocaanico nuuhi: Moocaani Mohaivojiiibo, iijoho paryi niquejeque, jii niquejeque, muuaico icano fanoco ifivusuubo. ²⁵ Iijoho Digaijafeneedi mootadi dijeecivominaafi Davidfeenedi nuuhi:

¿Collihi cuumiminaa Moocaanijaa cajuruuvehi? ¿Jaamoro miyaminaa sicamañoo esamaahi? ²⁶ Jii nijeminaa aivojito gañiivehi, bu cuumiminaa aivojito sahi igavehi Moocaanillahivi, bu Cristohallivi icano, nuubo David.

²⁷ Jaano miyaano. Miiro Herode,^b Poncio Pilato icamisi jii cuumivi igaivuuhi siicumijeotoma, israelmima icano iimiibo daachi Jesuco iijoho Moocaani ijeevadi ificuubohallivi. ²⁸ Jaamo tolli mooniumo iijoho Moocaani edeesamaaiuboro: Jilli icajiibo, nooboro unuucuubadi diiboco mooniumo. ²⁹ Jaaneguiiha iijoho Moocaani idicaabo, jino dijeecivominaaco omoonigonoco meeci. Jaaboro mihaico daamusu igototimo diijico miyaminaaco mijiibeguequi, bu ³⁰ jaamoro dihuse mityari iguihuvamoco mubuheesuqui, bu ifusuco abafiranehejeque momooniqui iimiibo daachi Jesu momofeneedi, noomoro.

³¹ Jilli iimaaumoro liivimaacaro tomaño diito iigaicinumaño sefano maryibauhi. Jaasumiro paryi famoojeebiifañoro Moocaani Gaija gahafuui. Jaamoro nucufeguetimo Moocaani jii bogoco jii beguehicaumo.

b 4.27 Herode Antipa onoobo. Meeci Mc 6.14; Lc 3.1; 23 6.

Iticoni Jilli Cristota Icauhi.

³² Jaasumi sihidi Cristoco imiyaavuguumo jeebiino sabadiro icahicauhi, bu sabadiro ihesamaajene jeevahicauhi icano, bu saatohoneheje iino icaruno fameedirehica. ³³ Jaanaa minisuminaa sihidi Moocaani mityari Jesu ubuheeteunoco jiiibeguehicauhi. Jaamo Moocaani imihuseri jinejeti cuujivaachutimo icahicauhi. ³⁴ Diitofeene siinoti ucuujivaachuboba chahahicauhi. Iijanoma jiiinijenema iicadimo anaajemere nihibamico isivamoro minisuminaaco acivahicauhi. ³⁵ Jaanoco ifocasihicaumo ucuujivaachudineheje. ³⁶ Jaanaa bu Jose icaruuboco minisuminaa Bernabeti omomoniubo jacusuminaafi eneejiruno Levitaminaafi Chipre onoochugaivi ifiivuboo. ³⁷ Jaabo jiiinijeque anaajeuno nihibamico isivauboro minisuminaaco acivauhi.

Ananiamisi Imiti.

5 Jaanaa saafi Anania onoo, Safira onoo mogaima jiiinijeque anaajeumisiro ² samañooco iicumisiro samañoonoco minisuminaajaago satyuuhi fanooro iicahivibadi. Jaanoco mogai gaajauhi.

³ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Anania, ¿collihi Satanas dijeebiifaño jicafetehi Moocaani Gajaco ibańisuqui? ¿Jaaboro diijiiinijeque anaajene nihibamico samañoonoco diiciqui? ⁴ ¿Nacu diije jiiinije icahinihi? Bu jaajeque anaajecuno, diino inihibami. ¿Collihi dijeebiifaño deesamaahi tolli omooninoco? Miyaminaaco bańisutihi. Moocaanico bańisuhi, nooboro.

⁵ Unuunoco Anania uguubuuboro baavi aacutuuboro chuumuubo. Jaanoco paryi miyaminaa agaajaumoro sihidi iguiumo. ⁶ Jaaboco sicafe iminiumoro satyuuhi iciqui.

⁷ Jaanobuunati minooci, sano idiino nihiba oovobuunati mogai fuuhi aiji tolli iicaunoco gaajatigo. ⁸ Jaagoco Pedro nuuhi: Uco diibogo, ¿naa miya tonoodineri amiisi jiiinijeque manaajehinihi? nooboro.

Jaanegui diigo: Jiihi, tonoodineri, nuuhi.

⁹ Jaanegui Pedro nuuhi: ¿Collihi sabadiro mihicamisiro Moocaani Gajaco minisujirahi? Oono jahisi gasecuumo ditajeque iicijjeme. Jaamo tolliro ico ciiteji, nooboro.

¹⁰ Jaasumiro diigo acutuugoro chuumucuuhi Pedroguiino. Jaamo sicafe faño agaseumo atyimeuhi diigo chuumucuugoco. Jaagoco asatyumoro itaje cojivi ciijeumo. ¹¹ Jaanoco Moocaani iijaminaa, bu sihidi miyaminaa icano agaajaumoro sihidi iguiumo.

Mityaco Omoonino.

¹² Jaamo minisuminaafeenedi sihidi ejevano ifusu ajabafiirano moonicafetehicauhi miyaminaafeenevi. Jaamoro igaivehicaumo Salomon Portal onoomańovi. ¹³ Jaarunaa saatohoba minisuminaavi fiitivehicautihi. Jaarumo famoro miyaminaa diitoco gajjihicauhi. ¹⁴ Jaamo sihidi miyaminaa Moocaanico miyaaveguehicauhi gaifiimi, gaigoomi icano. ¹⁵ Jaamoro iguihuvamehejeque jiihaińojininovi ficuhicaumo cigaijenefaño, siucinitajefaño icano Pedro tomańodi afatyooobi iji ihallidi afatyeneri ibuheequi. ¹⁶ Jaabadiro uufocoo cuuminooto Jerusalejaa saahicauhi iguihuvamehejeque, ememivatomehejeque icano isivaumo. Jaamoco paryi buheesuhicaumo.

Pedroco Sacerdotemi Aivojito Jiihevehi.

¹⁷ Jaanoma iicamo sacerdotemi aivojiiiboma saduceomoto iicamo diitoco sihidi jiiheveuhi. ¹⁸ Jaamoro minisuminaaco agaayiciumoro civojafaño

ficuumo. ¹⁹ Jaarumoco Moocaani toomominaafi fucu iguhuganoco afaayuboro diitoco iinusuuhi.

²⁰ Jaaboro diitoco nuubo: Mofoo. Jaamoro Moocaani iijafaño mujulleevetere miyaminaaco mijiiibogo Cristo fiivoco aacinoco, nooboro.

²¹ Jaanegui sesevedi fucuro templojafaño ufuumoro miyaminaaco jiiibeguehicaumo.

Jaanohachuta sacerdotemi aivojiiibo diiboma iicaumoma, igaiyiiciumo fagominaaco, paryi Israel cuumiminaa quillahutoco icamoco. Jaamoro jiiibogominaaco cuuhuvaumo civojafañoti isivaqui. ²² Jaanegui sisiminaa ufuurumo sicajjaco emeeciyeumoro ijiibogoma saauhi. ²³ Civoja cuhufono fabaacinjaco memeecejehi imegari paryi itoomominaa icarahi icano. Jaadi mafaayicimoro fañoco memeecirumo miihaiñoobaco mahatyimetihí, noomoro.

²⁴ Jaanoco sacerdotemi aivojiiibo, temploja toomominaa aivojiiibo, paryiicino sacerdotemi icamo uguubumoro igutuuhí. Jaamoro noocasiumo: ¿Mihachuta fine jino jilli feeji? noomoro.

²⁵ Jaanaaca saafi agaseuboro diitoco noovauhi: Amiihai civojafaño mificuhinimo Moocaani iijafaño icahi miyaminaaco jiiibogomo, nooboro.

²⁶ Jaanegui toomominaa aivojiiibo isisiminaama ufuuboro diitoco sivauhi, milli moonitiiibo, miyaminaaco iiguimoro diitohalliti guisiri diitoco ahaamijiruneguiiha. ²⁷ Jaamoco isivaumoro gasesuumo fagominaa imefeenevi. Jaanoco sacerdotemi aivojiiibo nuuhi: ²⁸ Amiihaico du aivo imino mafaguuhi tomomoti mijiiibeguedino, noomoro. Jaano icanaaca aivo magahafusucuuhí paryi Jerusale cuumico amiihai jiiibegueri. Jaamoro mohallivi majavucarujirahi diibo Jesu tiijhoco agañiiumoro agaicaaunoco, nooboro.

²⁹ Jaanegui Pedroma famooro iimusuuhi: ¿Milli bu Moocaani iijico magañiimoro miyaminaa iijico: Jii, meneejirahi? noomoro. ³⁰ Miíro mootadi imiyaavuguubo Moocaani buheetesuuhí Jesuco amiihai magaicaaumoro imohobujevi metetecuuboco. ³¹ Jaaboco Moocaani caamo imiyanaagonovi ficuuhí Aivojiiiboti Taajasuminaafiti Israel cuumiminaa diibofeeneti iimitico ijeevesuqui. Jaabo diito imitico ibusuquí. ³² Jaano gaajaminaa miihai tolliro Moocaani Gaija gaajaminaafi. Jaaboco Moocaani acihí diiboco imiyaavogomoco.

³³ Unuunoco fagominaa, quillahuto icamo uguubuumoro sihidi diitojaa sifiratuumo. Jaamoro diitoco gaicaaajirumo. ³⁴ Jaarunaa diito aivojitofoene icaubo saafi fariseoobo Gamaliel onooMoise tajiiba jiiibogominaa aivojiiibo paryi miyaminaa agaijihicaubo. Jaabo diitofeeneti ujulleevuboro iminisuminaaco diitofeeneti buhigovi galluubo jihachutagayi. ³⁵ Jaaboro ihaivojitoco nuubo: Israel gaifimi, mehesicini jito gaifiimico momoonijnoco. ³⁶ Eneecau bu mehesafoto amiihai, miíro safoono Teuda onooMoise agañiivuuboro nuuhi: Uujoho aivo sihidi jeevahi, nooboro. Jaaboma minifutuumo cuatro cientodimova. Jaarumo paryi finiuhí diiboco agaicaaunobuunati imiyaminaa paryi gavaranamaiiuhí.

³⁷ Jaanobuunati miyaminaa momonoco acaatiniumumi bu gañiivuubo Juda galileaobo. Jaaboma sihidi minifutuumo. Jaaboco agaicaaunobuunati tolliro diibo dojicuti efeehicaumo gavaranamaiiuhí. ³⁸ Jaanegui amiihaico neehi: Diitoco mejeevesu. Jaamoro milli momoonidino. Jino miyaminaa iijicoro omoonino icahachiiji finijino. ³⁹ Jaanoti Moocaani iiji iicahachiiji

amiihai mifinisujitihi. Mehesicini, Moocaanimaryo momoonicasidino, nooboro.

⁴⁰ Jaanoco famooro miyaavuguuhi. Jaamoro minisuminaaco ucuuhuvaumoro jilli diitoco aamiuhi. Jaamoro siino Jesu momofenedi mijiiibeguedino, noomoro diitoco suufeniuhi. ⁴¹ Jaamo minisuminaa aivojitofeeneti imo imo iinuuhi Moocaani diitoco agaijiiiboro imitino covamomovaumo Cristo momohalliti. ⁴² Jaamoro fafucuvaaciviro suufenitimo jiiibogomoro iimaahicaumo Jesucristoti Moocaani iijafaño, bu iijanofaño icano.

Diaconomiti Ficummo.

(1Tim 3.8-13)

6 Jaasumi imiyaavogomo sihidi guiraatomoro feehicauhi. Jaamoti saatohe griegomi iijiri ihiimaamo judiomi iijiri iimaamoditi isifiratuumoro noocasiuhi: Mofibaijitoco imino moonihicatimo amachusumi, noomoro.

² Jaanegui motihaiti miimisiici idiimo minisuminaa iicaumo, paryi miyaavogominaaco igaiyiicumoro nuuhi: Imijitiruno miihai Moocaani iijico mijiiibogonoco mejeevesumoro machutaaco mahacino. ³ Jaaneguiiha fañi, amiilhaifeeneti iimihusemeti mihici sahuse juugahuseti miimisiici idiimo Moocaani Gaija ijeebiifaño agahaficinimoti. Jaamoro toonofa mificu ijeecivequi. ⁴ Jaanoti miihai Moocaanima iimaamoro mijiiibegueji Moocaani iijico, noomoro.

⁵ Jaanoco paryi iimuguumoro iciumo Esteba onooboco ijeebiifaño miyaavogo, Moocaani Gaija icano agahaficiniiboco, bu Felipeque, Procoroco, Nicanoroco, Tiomooco, Parmenaco, Nicolo antioquiaobo, judiomi iijico agaayicuboco icano. ⁶ Jaamoco sivaumo minisuminaajaago. Jaamohallivi ihuseneque ificumoro Moocaanima iimaumo.

⁷ Jaanaa Moocaani iiji janaaniviciviro jusinoro feehicauhi. Jaaneri Jerusalevi sihidi guiraatehicaumo miyaavogominaa tolliro sihidi judiomiti sacerdotemi Cristoco gaayicihicauhi.

Esteba Onooboco Civojanimo.

⁸ Estebafaño sihidi Moocaani mitya icahicauhi sihidi imiyaavogomaño Moocaani noojiri sihidi mityanoco miyaminaafeenevi moonihicaubo.

⁹ Jaanaa sinagogaja momo Taajaminaaja onooja. Taajaoto cireneminaa, bu alejandriaminaa, Cilicia jiiinjeminaa, Asia jiiinjeminaa icamo ticovauhi Estebama ejenaucasiumo. ¹⁰ Jaarumo diibovi ifetehicautihi Moocaani Gaija diiboco sihidi gaajaco aacineri ihiimaahicaumaño. ¹¹ Jaanoma iicamo imititimo tajiibaumo ibañiqui: Miihai muguubuuhi Moiseti, Moocaaniti icano imitino ihiimaaboco, noomoro ineequi. ¹² Jilliti Estebahallivi miyaminaaco sifiiratusumo quillahutoco, caatiniminaaco icano. Jaamoro asaamoro diiboco agaayicumoro satyuumo fagominaa imega. ¹³ Jaamoro diibohallivi saatohe ficuui sicamañoooco ibañiqui: Jaani aivo suufenihicatiti Moocaani iija templojati, Moise tajiibatiti icano iminootino ihiimaabo. ¹⁴ Jaabadirova diibo Jesu Nazareoobo toojaco ifinisuboro miihaico Moise atajiibauno mojeevamaajequeva buunanijiiibo onoonoco muguubuhi, noomoro.

¹⁵ Jaanegui paryi fagominaa Estebaco emeeciumo atyimeuhi ihimeque Moocaani toomominaafi imebadi jeevahimeque.

Esteba Onoobo Fagominaa Imefeene Iimaahi.

7 Jaanegui sacerdotemi aivojiibo Estebaco dilluui: ¿Naava miyaano paryi jino diito onoono? nooboro.

² Jaanegui diibo iimusuuhi: Amiihai agaijino nahabomi, bu amiihai caanimihai icamo, uco muguubu. Miiro Moocaani ihaivojima buhugaavuui Mootadi Abrahamvi Mesopotamia jiinjeri iicausumi Haran jiinjivi fuutiibaacaró. ³ Jaabo diiboco nuuhi: Diijiinijeque deevesu paryi diyotoma. Jaaboro difo ico uujoho ijiibeguejino jiinijeagovi, nooboro. ⁴ Jaaneguiha Abraham fuuhi Caldea jiinjieti. Jaaboro icatuubo Haran jiinjivi jahi caani chuumuui. Jaadi Moocaani Abrahamco sivauhi jino jiinjivi jino amiihai jisu mihicajevi. ⁵ Jaaruuboco jinejebati aciutiibo jiinjebaco itihaico ificujirumañobaco. Jaaruubo diiboco aciguui iguijevenebuna diseemedi iicaqui, nooboro. Jaarunaa tusumi Abraham isemenebama chahaunaaca ⁶ Moocaani diiboco nuuhi: Diiyaachimihai sita jiinjehallivi icaji sitafeenevi. Jaamoco jjuvusujimo. Jaamoro imitino moonijimo cuatro cientodi ficabava ticovovi, nooboro. ⁷ Jaaboro bu nuubo Moocaani: Jaaru jiinjeminaaco uujoho mooniji diitoco ijjuvusu jiinijeque. Jaadi tahigoti asaamoro uco jeeceivejimo jimañovi, nooboro. ⁸ Moocaani iijico aciuihi Abrahamco iimeeheque iquiticiqui Moocaani unubadi. Jaaneguiha Abraham Isaacó esemevasumi iimeeheque quiticubó juugahuseti mifucuci, safucu icanoti. Jaabadiro bu Isaac mooniui Jacobco esemevasumi. Jaabadiro Jacob mooniui isemeque Israel cuumiva motihaiti miicumicidimo iicajimo caanimihaico.

⁹ Jaamo diito Jacob seeme moheedete iicamo inahabo Joseque jiiheveuhi. Jaamoro sitaaco naajeumo. Jaaboco Egipto jiinjivi satyuumo. Jaaruuboma Moocaani icauhi. ¹⁰ Jaaboro diiboco ihidaasuti atajjasuuboro sihidi diiboco gaajati aciuihi. Jaanoma iicaubo Egipto aivojiibo diiboco sihidi agaijiburo Egipto aivojiboti ficuui, tolliro bu iija aivojiboti ficuui icano.

¹¹ Jaanobuunati paryi ajeba icauhi Egipto jiinjivi, Canaan jiinjivi icano. Jaaneri moheedetemihai idaasuno machutabama chahauhi.

¹² Jaanaa Jacob guubuui Egiptovi machutaaco ucuuhunimo iicaunoco. Jaaboro isemeque tahi galluubo moheedetemihai iicaumoco jilliti fuumo tahigo aivo iticoni. ¹³ Jaanohallivi ufuumovi Jose inahabomivi ihimeque imino jafeniui. Jaanoti jari Egipto aivojiibo gaajauhi Jose yotoco.

¹⁴ Jaanobuunati Jose caanico cuuhuvauhi paryi famooro iyotoma setenta y cincodimoma. ¹⁵ Jilliti Jacob icatuui Egipto jiinjivi jahigo guijeveubo. Jahi tolliro moheedete paryi guijeveuhi. ¹⁶ Jaamo bacinoco buunati asatyumoro ciitumo Siquem onoomañovi Abraham Hamor seemeti nihibamiri anaajeuicijifaño.

¹⁷ Jaanaa Moocaani Abrahamco unuuno ifiitivucuudi Egiptovi Israel cuumi sihidiro ifiivuumo guiraatucuui. ¹⁸ Jaasumi Egiptovi bohaiivojiibo icauhi Joseque agaajautiibo. ¹⁹ Jaabo muucuumiotoco abañiburo idaasuno mooniui moheedeteque atajibaubo isemeque ijevesuqui bohono ifiivomo iguijevequi, nooboro. ²⁰ Jaasumi Moise fiivuuhi. Jaabo Moocaanidi ovosiiuhi. Jaaboco caanimi jahe tuumuui minihibaci, sanihiba icanohachuta.

²¹ Jaasumi ejevesuuboco Egipto aivojiibo aicigai aatyimeugoro iiciuboco fiivusuui isemenebadi. ²² Jaamaño Moiseque egiptominaa paryi agaajanoco jiibuguumo. Jaamaño mityano ihiimaaboro icahicaubo.

²³ Jaabo cuarentadi ficabava iicacuudi imogooboro fuubo iyoto israelminaaco emecitoobo. ²⁴ Jahi jaabo atyimeuhi saafi egiptominaafi Israel cuumiooboco idaasuno omoonuunoco. Jaabohalliti Moise ijadaco ihiciqui diiboco gaicaauhi. ²⁵ Jaabo esamaaihicaui: Tayoto israelminaa fine gaajacuumo uujohofeenedi Moocaani diitoco ataajasujinoco, nooboro. Jaarunoco iyoto gaajaciutihi. ²⁶ Jaano sesevede Moise atyimeuhi samisi Israel cuumiotisi omoonicasuunoco. Jaamisico faguubo: ¿Collihi jaamisi samisiro mahamocasihi musuufenicasi? nooboro. ²⁷ Jaanegui inahaboco ahaamiubo Moiseque ichimucaruuboro nuuhi: ¿Miijoho ico mohallivi aivojiiboti, fagominaafiti icano ficuuhi? ²⁸ ¿Nacu uco gaicaaujirahi iiji egipcioco agaicaauhinibadi? nooboro. ²⁹ Jilli diiboco onoonoco uguubuuboro Moise gaauhi. Jaaboro fuubo Madia jinijevi. Jahi miseecico gaifiimisico seemevaubo siicumifeenevi.

³⁰ Jaabovi cuarentadi ficabavabuunati sicaihigovi Sinai gaji fiitino Moocaani toomominaafi jafeveuhi cijigaiguiihu imohogayihallidi jiganofeenedi. ³¹ Jaanoco aatyimeuboro Moise jabafiituuhi. Jaaboro faño imino ihatyimequi ifiitivuubo guubuui Moocaani icoooco: ³² Uujoho Moocaani, dihedete Abraham, Isaac, Jacob icamo uco ejeecivuubo onoonoco. Jaaneri Moise sihidi veveveve igutuuboro meeciutihi. ³³ Jaaboco Moocaani nuuhi: Ditihaipaajeque dujuuvo jino uujoho Moocaani iicamaño imino jinije. ³⁴ Uujoho atyimecuuhi taacuumiminaa idaasuno Egiptovi iicanoco idaasuno acanifonoco guubuucuui. Jaanegui niitehi diitoco taajasuqui. Jaanegui difo ico Egiptovi galluuhi, nooboro.

³⁵ Moiseque diito itihisuunoro: ¿Miijoho ico aivojiiboti, fagominaafiti icano mohallivi ficuuhi? unuuboco Moocaani galluuhi aivojiiboti, taajasuminaafiti, Moocaani toomominaafi imohogayihallidi cijigaiguiihu jiganoco aatyimeunofeenedi. ³⁶ Jaabo Moise Egiptoti moheedeteque iinusuuhi sihidi ejeevano mityaco Egipto jinijevi Tifai Muuaifeenevi omoonuuboro. Tolliro sicaihigofeenevi cuarentadi ficabava ticovovi moonuubo. ³⁷ Jaabo diiboro Moise israelmico nuuhi: Moocaani galluuji amiihaidi iimaaminaafico amiihai nahabomifeenetu uco iicabadi. Jaaboco: Jii, meneje, nooboro. ³⁸ Jaabo Moise sicaihigofeenevi igaiyiicumofeeneri iicaubo. Sinai gajivi Moocaani toomominaafi diiboma ihimaaubo moheedetefereneri iicaubo. Jaabo fiivo iimaaco miihaidi agaayiciubo.

³⁹ Jaaruuboco moheedete: Miyaano, nootimo Moocanico imuguutimo. Jaamoro ijeebiiinofañodi imuguumo Egiptovi dojicuviro uuminoco.

⁴⁰ Jaamoro Aaronco nuumo: Mihimeguehi miihaidi diosmico edeetavonoco mohimega isiiiguequi. Magaajatihu millihacho Moise miihaico Egipto jinijeti isivahiniibo icahi, ⁴¹ noomoro oroco iicumoro niivigai seemeneti eheetavuumoro asimico gaisiraicumio ihijinita jecivoti. Jaamoro diibohallivi imo imo icauumo ihuse eetavotahallivi. ⁴² Jaanoma iicaubo Moocaani diitoti buhigovi minifutuui. Jaaboro diitoco niquejeo meeciricoro jeevivusuubo. Jilli Moocaani iimaaminaa aamefaño noocinino:

¿Nacu amiihai Israel miyaminaa uco mejeecivequi asimico magaisiraiciuhi cuarentadi ficabava ticovovi sicaihigovi?

⁴³ Tolli icatino. Jilli Moloc onoboco dios noomoro, magaayiciuhi. Tolliro Refan onoboco meecirigaico magaayiciuhi amiihairyo mihijininehejeque mejeecivehicaui.

Jaanoma iicaabo uujoho amiihaico amiihai jinijeti sihi tehesino gañiiji Babilonia janaanicivi, nooboro.

⁴⁴ Miiro moheedete Egipto jiinjieti agaaumo Moocaani unuuneguiiha ijiinjijejaagovi imevauro mo sicaistuviro icahicaumo igomoro.^c Jaamañeri Moocaani iijama iicaumo toojafaño tajiiba guisiba bujeque ifichicauja. Jaaja eetavociniuhi Moocaani Moiseque iifusuuboro: Jilli jei deetavo, unuubadi. ⁴⁵ Jaajaco moheedete gaayiciuhi. Jaamoro Josuema ufuusumi satyuumo sita jiinjijeneque udumitiicituusumi juvivuumo. Moocaani diito imegati agaasuumo jiinjjeque. Jilli iicaunaa David fiivuuhi. ⁴⁶ Jaabo David Moocaani imefeenevi imihusene icauhi. Jaabo eedebe Jacob Moocaanico miyaavuguuhi. Jaaneguiiha David Moocaani iijaco eetavuujiiruboro Moocaani toojafaño iicaqui. ⁴⁷ Jaajaco Salomon eetavuuhi Moocaani iijaco. ⁴⁸ Jaarunaa Moocaani caamovono iicaabo miyaminaa userio eetavotajafaño icatíhi. Ihiimaaminaafi unuubadi:

⁴⁹ Niqueje tagicínita jiinjije tatyíhai jaguisisuta. ¿Jineje iijaco uudi meheetaveji? noobo Moocaani. ¿Nacu comañovi uujoho jaguisíji?
⁵⁰ ¿Nacu uujoho tahuseri paryi fanoovaco eetavehinitíhi? nooboro.

⁵¹ Jaano icanaaca amíihai aivo jihovoto, amíihai Moocaanico agaajatimobadi, kuhufono aivo amíihai jeebíi, amíihai nohojino, amíihai aivo Moocaani Gajjaco mejenaauhicahi. Amíihai caanimíhai iicaubadiro amíihai momooníhicahi. ⁵² ¿Cojijibogominaafico nacu amíihai edeete idaasuno mooníutíhi? Diito gaisraiciuhi siicijetiro diibo Iimiibo asaajunoco ijiibuguumoco. Jaabo jino diibo asaaboco amíihai mahacimoro magaausuhi. ⁵³ Amíihai Moocaani toomominaafenedi tajiibaco magaaicíhínirumo miyaano meneaicatíhi, nooboro.

Esteba Onooboco Guijeniumo.

⁵⁴ Jilli diibo unuunoco uguubuumoro sihidi isifiiratumoro igaiñooco ojisuumo Estebajaago. ⁵⁵ Jaarunaa Estebafaño Moocaani Gaija gahaficiniibo caamo niquejeque emeeciubo Moocaani imi aricuco atyimeuhi Jesu Moocaani miyanaagueneri julleeciniiboma.

⁵⁶ Jaaboro nuuhi: iMemeci! Niqueje afaayacafotonoco atyimehi Miyaminaafibadi Ifiivuuho Moocaani miyanaagonovi icaaboma, nooboro.

⁵⁷ Jaarunaa diito inohojinoco kuhufono afabaacuumoro sefano coovadiivuuhi. ⁵⁸ Jaamoro diiboco itigabaacuumoro tuucuumití buhigovi satyuumo. Jaamoro saafi sicafefi Saulo onooboco igaachehunoco utuumusumoro diiboco guisibaneri aamiumo. ⁵⁹ Jaabo diiboco aamimaaca Moocaanima iimaauho Esteba: Aivojiiho Jesu, tagajjaco gaayici, nooboro.

⁶⁰ Jaadi ememuiivuboro sefano gaihivuubo: Aivojiiho, jino imitico diitohallívi ficuudino, nooboro gujivecuubo.

Saulo Miyaavogominaaco Bucasihi.

(Gal 1.13-14)

8 Jaamo diiboco agaicaaumofañodi Saulo icauhi. Jaamo tufucuro ticovacuumo Cristoco imiyaavogomoco idaasuno omooniumo Jerusalevi.

Jaanoti gaaciniumo fahigovavi Judea cuumineri, Samaria cuumineri icano idiimoro minisuminaa fitafutuui. ² Jaanaa Estebaco saatoho iimihusene gaifiimi iciumoro sihidi taamo. ³ Jaano ticovo Saulo Cristoco imiyaavogomoco bucasiiboro feehicauhi iijanofañodi feehicauho gaifiimi, gaigoomi icamoco iiciboro civojafaño isatyequi.

c 7.44 Toono jiiibogogayi Exodohaamefaño iicabogocoro jimañovi ficuui imino igaajaqui.

Moocaani Iijico Samariavi Jiibogomo.

⁴ Jaanaa Jerusaleti ofoociniumo Moocaani iijico jiibogomoro fahigovadi feehicauhi. ⁵ Felipe Samaria jiinjiri iicacuumivi ufuuboro tuucuumivi Cristoti jiibeguehicaubo. ⁶ Jaanoco sihidi miyaminaa igaivomoro guubunichicaumo Felipe ijiibogonoco, sihidi ejeevano mityaco omooninoco atyimemere icano. ⁷ Bu sihidi iijimima iicamoco buheetesuhicaubo. Jaamo ihijimi diitoti iinehicauhi gaibaciniimoro, bu ifiino isifañiineri iigotimehejeque buheesuhicaubo, itihaiño ifillumoco buheesuhicaubo icano. ⁸ Jilliti tuucuumio miyaminaa imo imo icahicauhi.

⁹ Jaanaa tolliro tuucuumiri icaubo Simon onoo bo apichuminaafi iticoni ihapichuco omooniboro Samaria miyaminaaco abañihicaubo: Aivo uujoho miyaabo, nooboro. ¹⁰ Jilliti famooro diiboco guubunichicauhi ihaivojitejemarko. Jaamoro neehicaumo: Jaani aivo miyaano Moocaani mitya, noomoro.

¹¹ Jaabo onoonoco miyaano neehicaumo siicijetiro ihapichuri diitoco abañihicaumaño. ¹² Jaarunaa Moocaani jiibogoco Cristoti Felipe diitoco ijiibuguumegui gaifimi, gaigoomi icamo imiyaavuguumoro nitisuquimaaiuhi. ¹³ Jaanoma icaubo Simon imiyaavuguumoro nitisuquimaaiuhi. Jaaboro Felipe gataavuubo sihidi ejeevano mityaco, bu ifusunoco icano omoonihicaumeri ajabafiituumoro.

¹⁴ Jaanoco minisuminaa Jerusalem iicaumo guubuuhi samariaminaa Moocaani jiibogoco agaayiciunoco. Jaanegui tahi Pedro, Jua icamisico galluumo. ¹⁵ Jaamisi tahi ifutuudi Moocaanima iimaamisi Samaria miyaminaa Moocaani iijico imiyaavuguumohallivi, Moocaani Gaijaco diito igaayiciqui. ¹⁶ Tsumihiica saatohoba diitoti Moocaani Gaijaco gaayiciutihiica; jilliro nitisuquimaaiumo Aivojiibo Jesu momofenedi. ¹⁷ Jaadi Pedromisi diitohallivi ihuseneque ificuuneri jari Moocaani Gaijaco gaayiciumo.

¹⁸ Jaanoco Simon apichuminaafi minisuminaa miyaminaahallivi ihuseque ificuuneri Moocaani Gaija iniitehicaunoco aatymeuboro nihibamico aciguubo: ¹⁹ Uco mahaci toono mityaco, tolliro uujoho tahuseque saatohohallivi ificuumo Moocaani Gaijaco igaayichicaqui, nooboro.

²⁰ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Paryi dinihibamima iijoho fini; Moocaani aacinoco nihibamiri magaayicihi, neehi fine. ²¹ Iidi jino icatino jinofaño iijoho diicatihi. Moocaani imefeene dijeebi ticovotihi. ²² Toono dihimiteco deevesu. Jaaboro Moocaanico dillu toono dijeebiifaño edeesamañoco ico buusujirubeheje. ²³ Miuro uujoho ico ifinichi aivo sihidi dihimite faafañoño idiicanoco, aivo imitifaño kuhufono isisicicuumoco, nooboro.

²⁴ Jaanegui Simon apichuminaafi iimusuuhi: Moocaanima tahallivi mihiimaa. Toono uco monoonofaño idaasuno icadino, nooboro.

²⁵ Jaadi Pedromisi Jesuti, Moocaani iijiti icano ihiimaahicaudi jiibeguehicaumisi taajasuhijico Samaria jiinjije cuuminovi. Jaadi dojucuviro uumiumisi Jerusalem.

Felipe Etiopia Jiinjeminaafima.

²⁶ Jaanobuunati Felipeque Moocaani toomominaafi nuuhi: Gañivoobo, difo gadiicibahachuta Jerusaleti sicaihigo Gasa onoomañodi ofoocinjiri,

nooboro. ²⁷ Jaanegui Felipe agaaniivooboro ufuubo atyimeuhi gaigooco agaajatiibo etiopiaoboco; aivojigo tajiibaminaafi Candace onoo, etiopiaminaa aivojigo, nihibami ficuminaafi Jerusalem Moocaanima ihiimaaqui ufuubovi. ²⁸ Jaabo dojicuviro ijiinijejaago uhuumiubo ijeejimi meenegafaño giciniiboro iifinichicauhi Moocaani iimaaminaafi Isaia aameque. ²⁹ Jaanaa Moocaani Gaija Felipeque nuuhi: Fiitivo diibovi, nooboro.

³⁰ Jaanegui Felipe diibovi ifiitivuubo Isaia aameque ihiimaasunoco guubuui. Jaanegui diiboco dilluubo: ¿Naa gaajahi toono idiimaasunoco? nooboro.

³¹ Jaanegui diiboco iimusuubo: ¿Miijoho bu uco ijiibegueneri gaajajirahi? nooboro Felipeque iicojivi covaubo.

³² Jaano jilli toohaamefaño onoonoco iifiniciiboro feehicaubo, jilli noonoco: Ovejaco igaicaaqui iicanicibadi satyuumo; ajashu ovejaco ijeeneque iquitimoguiino iimaatiibo iicanicibadi diibo iimaautihi. ³³ Diiboco guinoniuomo, miyaano iicatineri. Ifiico agaicaaumoro jiinijehalliti gaaniiuomo. ¿Jaabo iyaachimihaiti miijoho jibeguejirahi? onoonoco.

³⁴ Jaaboro diibo ihetiopiaobo Felipeque dilluui: Uco diibogo. ¿Miiditi jilli iimaaubo Moocaani iimaaminaafi, ifiitiro nacu sifiiti? nooboro.

³⁵ Jaanegui diibo ihiimaasumañoti Felipe ticoniuihi Jesuti diiboco ijiibuguubo. ³⁶ Jaamisi nifaihu iicaumañodi afatyuhi ihetiopiaobo Felipeque nuuhi: Jimaño nifaihu icahi fine uco nitijitirahi, nooboro.

³⁷ Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Paryi dijeebiimaryo imiyaavogohachijji, nooboro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Miyaaveguehi Jesucristo Moocaani Achi iicanoco, nooboro.^d

³⁸ Jaanegui imeenegaco jullehacusuubo. Jaadi samisi teehifa iniituudi Felipe diiboco nitiuhi. ³⁹ Jaanaa iteehifañoti ihiinuudi Moocaani Gaija Felipeque satyuuhi. Jaaboco ihetiopiaobo siino atyimecuutihi jilli imo imo fuucuubo ijihairi. ⁴⁰ Jaanaa Felipeque Azoto onoomañovi atyimeumo. Jaabo fuuhi tuucuumijeri taajasubogoco jibogoooboro Cesareavi ifutuubo.

Jilli Saulo Moocaani Gaijari Fiivutuui.

(Hch 22.6-16; 22.9-18)

9 Jaanohachuta Saulo suufenitiibo Jesuco imiyaavogomoco gaicaaugooboro feehicauhi. Jaaboro fuubo sacerdotemi aivojiibojaago. ² Diiboco aameneque acaatiniiboro ihaciqui Damasca sinagogajaminaafico ihaciteque. Jaaboro Jesu jibogo iijifañodi iicamoco gaigoomi, gaifiimi icamoco isisiiboro Jerusalem civojafaño isatyequei. ³ Jaabo ufuubo Damascati fiiticuuruubaaca imimañobati niquejefañoti diiboco achicuno. ⁴ Jaaneri Saulo baavi aacutuubo guubuui niquejefañoti diiboco unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasihí? unuunoco.

⁵ Jaanegui Saulo iimusuuhi: ¿Miijoho nacu ijoho aivojiibo? nooboro.

Jaanegui diiboco iimusuuno: Uujoho diiboro Jesu ijoho uco ubucasiibo.^e

d 8.37 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

e 9.5 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Hiro difiico daivuvusuhi oono Buey ihabajaabo imogobadi iicanoco imogotiiboro iinoro fegaí niqueque itivadiivooboro icanicibadi, nooboro, onoonoco.

⁶ Jaanegui Saulo iimusuuhi: Aivojiiibo, ¿nacu milli iicanoco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui diiboco nuuno: Gañiivoobo difo tuucuumijaago tahi ico jiiibeguequi omoonijinoco, noonoro.

⁷ Jaaneri Sauloma ufuumo sihidi igutuuhi. Tolti onoonoco uguubuumoro jaarumo miihaiñoobaco atyimeutihi. ⁸ Jaadi Saulo baati agañiivuudi emeciuruubo atyimecuutihi. Jaanegui diiboco ihuseti agaayiciumoro Damascajaa satyuumo. ⁹ Jahi icaubo mifucuci, safucu idiino jinejebaco machutiibo, adutiibo, atyimetiibo icano.

¹⁰ Jaanaa Damascavi icaubo saafi Anania onoobo Cristoco imiyaaveguehicaubo. Jaabovi Jesu buhugaavuhi. iAnania! nooboro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Juu icahi Aivojiiibo, nooboro.

¹¹ Jaanegui Aivojiiibo diiboco nuuhi: Gañiivoobo difo jiihai ticovoji onoojiri. Jaaboro Juda iijafa foobo dillu Saulo tarsoobo Moocaanima ihiimaaboco. ¹² Jaabo gajafaño Anania onooboco atyimehi asaaboro ihuseque ifhallivi ificuuneri siino aatyimeneque, nooboro.

¹³ Jaanegui Anania nuuhi: Aivojiiibo, famoova uco diiboti jiiibeguehicaui paryi Jerusalevi ico imiyaavogomoco imitino omoonihicanoco. ¹⁴ Toonegui saabo juuga sacerdotemi aivojito iijima paryi dimomoco imiyaavogomoco isisiqui, nooboro.

¹⁵ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Difo, diiboco uujoho iicicuubo siijiinijeminaaco ihaivotitoco tolliro israelmi icamoco taajico ijiibeguequi.

¹⁶ Jaaboco uujoho gaajasuji tahalliti sihidi idaasuno iicajinoco, nooboro.

¹⁷ Jaanegui Anania ufuuboro Saulo iicauhigo jicafutuubo. Jaaboro ihuseque ihallivi ificuboro diiboco nuubo: Nahabo Saulo, Aivojiiibo Jesu iivi jiihaivi asaahinisu ajafevehiniibo uco dijaa galluuhi, jaabo siino daatyimehi, jaabo Moocaani Gajaco gaayicahi icano, nooboro.

¹⁸ Jaasumiro Saulo agañiivañoti aifuuno taavaabo meehebadí jeevano. Jaasumiro Saulo agañiivuuboro nitisuquimaaiubo. ¹⁹ Jaadi jari siino amachuudi sefatuubo. Jaadi gueenejisuno icaubo Damascavi Cristoco imiyaavogomoma.

Damascavi Saulo Jiiibeguehi.

²⁰ Jaasumitiro Saulo jicafutuhi sinagogajanofaño jiiibogoobo: Jesu Moocaani Achi, nooboro. ²¹ Jaanoco paryi uguubuumo ajabafitomoroo neehicaui: ¿Nacu jaani icatiibo Jerusalevi Jesu momoco imiyaavogomoco idaasuno omoonihicaubo icatino? Miiro tooneguiiha juu saahiniibo jimañootoco isisiiboro sacerdotemi aivojitojaago isatyequi. noomoro.

²² Jaarunaa Saulo gaajano jiiibeguehicaui Jesucristo iicanoco. Jaabo Damascavi iicamo judiomico ihiimaari mitasuhicaubo.

Saulo Judiomiti Taajahi.

²³ Jaanobuunati goovacutitoti sanoomiro judiomi iimaacasiuhi Sauloco igaicaauqui. ²⁴ Jaamoroo fucuhachuta, cuujehachuta icano tuucuumi guhugaco casicuhicaumo diiboco igaicaauqui. Jaanoco Saulo gaajaciui.

²⁵ Jaanegui miyaavogominaa jiiibaifaño diiboco jiihacuumoro fucu tuucuumi mecuhallidi baavi iniitusuneri taajaubo.

²⁶ Jaadi Saulo Jerusalevi iifutuudi tomaño miyaavogominaama igataavequi mooniuruubo. Jaarunaca diiboco ñihicuguumo: Fine miyaavogominaafi icatiibehiica, noomoro. ²⁷ Jaarunaa Bernabe diiboco

minisuminaajaa saatuui. Jaaboro diitoco jiiibuguubo Saulo jiihaivi Cristoco aatyimeuboro uguubuunoco, Damascavi Cristoti ñihicugotiibo ijiiibeguehicaunoco icano.

²⁸ Jaadi jari Saulo Jerusalevi ifitafutuudi diitoma gataavuubo.

²⁹ Jaabo ñihicugotiibo Jesucristoti iimaahicaubo. Judiomi, griego ijiri ihiimaahicaumoma jenaucasiiboro feehicaubo. Jaanoma iicamo diiboco gaicaauguumo. ³⁰ Jaanoco inahabomi agaajaciumoro Sauloco satyuumo Cesareavi. Jaamañoti diiboco Tarsovi galluumo.

³¹ Jaamaño faacuumivavi miyaavogominaa famooro imino icacuuhi, judeaoto, galileaoto, samariaoto icamo quehecutoromoro feehicaui Moocaani ñihicufaño icamoro, Moocaani Gaija aamusuneri guiraatomoro feehicaumo.

Enea Onooboco Buheetesuhi.

³² Jaasumi Pedro inahabomico meeciiboro efeehicaubo ifutuui Lidavi, tomañeri iicamoco emecituubo. ³³ Jahi atyimeubo Enea onooboco ifi iniinovaneri sahuse juugahuseti mificabaci, saficaba icano ticovovi igotiibo iicahicauboco. Jaabo icigaiijefaño siuciniiboco. ³⁴ Jaaboco Pedro nuuhi: Enea Jesucristo ico buheetesuhi, gañiivoobo dicigaiijeque dimibachu, nooboro.

Jaasumiro Enea gañiivuui. ³⁵ Jaanoco paryi lidaminaa, sarominaa icamo aatyimeumoro iheedehiijico ejevesuumoro Cristoco miyaavuguumo.

Dorca Iguivegueque Buheetesuhi.

³⁶ Jaasumi Jope cuumivi icaugo Cristo miyaavogominaago Tabita imomo iicagoco griegomi ijiri Dorca eneehicaugo. Jaago imino miyaminaaco moonihicaui iidaasumehejeque sinehejeque acihicaugo. ³⁷ Jaasumi Dorca iguihuvaugo guijeveuhi. Jaagoco imino ejeesuumoro caamo iicamecufaño ficuumo. ³⁸ Jaanaa Jope cuumi, Lida cuumiti fiitiuhi. Jaacuumiri Pedro iicaunoco miyaavogominaa uguubuumoro miimisiico galluumo diibojaago ijiiibeguetequi: Jopevi goovano disaa, noomoro.

³⁹ Jaanegui Pedro diitisima fuuhi. Jaabo ifutuudi Dorca ifi icahigovi diiboco satyumo. Jaabohallidi paryi fibaijito gaigoomi meeciguui taamoro igachehunoco Dorca ubuheesumi diitedi eheetavehicaunoco ifusuhicaumo. ⁴⁰ Jaanegui Pedro paryi famoocoro jahisi iinusuhi. Jaadi ememuiiuboro Moocaanima iimaauubo. Jaaboro diigo chuumuhuco meeciuboro nuuhi: Tabita gañiivo, nooboro.

Jaasumiro emeciugo Pedroco aatyimeugoro casiivuui. ⁴¹ Jaanegui ihuseti diigoco agaayiciuboro gañiiviciubo. Jaaboro inahabomi, bu fibaijito icamoco ocovauboro iifusuubo buheecuugoco. ⁴² Jaanoco paryi Jope cuumiminaa uguubumoro saatoho sihidi Cristoco miyaavuguui. ⁴³ Jaadi Pedro tuucuumivi guenene icaui asimimeehene imibachuminaafi Simon onoobo ijafaño.

Cornelio Onoobo Pedroco Cuuhuvahi.

10 Jaanaa Cesarea cuumiri icaubo Cornelio onoobo italianomi Amocasiminaa onoomo aivojiibo. ² Jaabo paryi iijaminaama Moocaani ñihicufaño icahicaui. Jaabo sihidi nihibamico acihicaubo judiomiguiha iidaasumoco ihamusuqui. Jaabo saicino Moocaanima iimaahicaubo. ³ Jaanaa safucu imohonohalliti nihiba iicaaberi gaijafaño

imino atyimeubo Moocaani toomominaafi diibojaa asaaunoco. Jaabo diiboco: ¡Cornelio! noovaubo.

⁴ Jaaneri Cornelio sihidi iigutuuboro diiboco ihiiñiniuboro dilluui: ¿Milli Aivojiibo? nooboro.

Jaanegui itoomominaafi diiboco nuuhi: Moocaanima idiimaahicanoco guubuucuubo, judiomi iidaasumoco adaamusuhicanoco gaajacuubo icano.

⁵ Jaanegui gallu Jope cuumivi saatohoti Simon Pedroco ihicitequi. ⁶ Oono Simon onoobo asimimeehene imibachuminaafi iija muuajjiniri iicajafaño iicaaboco. Jaabo ico jiiibegueji omoonjinoco, nooboro.

⁷ Jaanegui itoomominaafi diiboma ihiiimauboro ufuunobuunati Cornelio coovauhi saafi soldaomioboco Moocaani iijiminaafi inahaboniminaafico, bu miimisiici iicojiminaatisima. ⁸ Jaaboro diitoco imino ijiibuguuuboro Jopevi galluubo.

⁹ Jaano sesevede diito Jopeti fiiticuunaaca Pedro caamovi fuuhi iijahallivi gadiiiba Moocaanima ihiiamaaqui. ¹⁰ Jaaboco sihidi ajeba aivuuneguiiha imachuqui diibedi eheetavuumaaca gajjaco atyimeubo, ¹¹ niqueje afaayacafotonofaño ti niituuno baavi gaachehubaryutyigababadi jeevano fahigovati duujecinino. ¹² Jaanofaño faaboho asimi icauhi igueenemeheje itihaiño icameheje, faaboho joomi, faaboho jiiinimomi icano. ¹³ Jaanaa Pedro guubuuihi niquejefaño ti diiboco unuunoco: Pedro, gañiivohi diitoti gaicaaubo diidu, onoonoco.

¹⁴ Jaanegui Pedro iimusuuhi: Chahano Aivojiibo, uujoho duutatishi jihovonoco iidicunoco, nooboro.

¹⁵ Jaanegui siino diiboco nuuno: Moocaani: Imino, onoonoco iijoho: fdicuno, needino, noonoro.

¹⁶ Mifooci, safo icano iniituunoro caamo niquejefaño fuucuuno. ¹⁷ Jaano esamaajeri Pedro: ¿Milli fine eneejiruno? nooboro icaunaaca Cornelio agalluumo Simon iijaco dilluumoro ufuumo iguhugavi ifutuuihi. ¹⁸ Jaamoro sefano dilluumo: ¿Naa jiijafaño Simon Pedro onoobo icahi? noomoro. ¹⁹ Jaanaa Pedro gajjaco aatyimeuno esamaajeri icauboco Moocaani Gaija nuuhi: Meeci johono miimisiici, saafi icamo ico guinehi. ²⁰ Gañiivo. Jaaboro niitoobo bañimo nootiibo diitoma difo. Uujoho diitoco agalluumo, nooboro.

²¹ Jaanegui Pedro niituuihi baavi Cornelio agalluumojaago. Jaaboro diitoco nuubo: Uco amiilai miguiinehi. ¿Jaamo jinejefiri masaahi? nooboro.

²² Jaanegui diiboco nuumo: Aivojiibo Cornelio agalluuneguiiha. Imihuseebe Moocaani ñihicufa iicaabo. Jaaboco famooro judiomi agaijiibo. Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Pedroco cuhuva. Jaabo iijico guubuuihi, eneneguiiha masaahi, noomoro.

²³ Jaanegui Pedro diitoco jaavevesuuhi. Jaamo tufucu toono diiboma cigaumo. Jaano sesevede Pedro diitoma fuuhi. Jaaboma saatoho inahabomi gataavuuihi Joperi iicaumo.

²⁴ Jaano sesevede iifutuumo Cesareavi Cornelio iyotoma igataavominaaco igaiyiiciumoma diitoco utuumuuhigo. ²⁵ Jaanaa Pedro Cornelio iijavi iifutuuihi. Jaaboco Cornelio idilluuboro iguiino memuiivuubo Pedroco iimequi. ²⁶ Jaarunaa Pedro diiboco gañiivociuhi: Dulleeve, uujoho tolliro iibadiro miyaminaafi, nooboro.

²⁷ Jaaboma ihiiimaaboro fañojavu ufuubo atyimeuhi sihidi miyaminaa igaicinimoco. ²⁸ Jaanegui Pedro nuuhi: Amiihairyo magajahi sacerdotemi

neefihi imijitiruno judiomioobo siicuuornelio iijavi ifutuuhi. Jaaboco Cornelio idilluuboro iguiino memuiivuubo miooboma agataavooboro diibo iijafa ofoono onoonicinoco. Jaarunofaño uco Moocaani jiiibeguehi sitaaco idicumo mihinivamo needino, nooboro. ²⁹ Jaaneguiiha amiihai uco mucuuhuvanoco milli nootiibo saahi. ¿Jaamo jinejeguiiha uco mucuuhuvahi? nooboro.

³⁰ Jaanegui Cornelio iimusuuhi: Igueenemeheje fucuva mihicacuuhi jisumi nihiba icaaberi jaahe machutiibo iijicuuvu Moocaanima iimaanaaca uuvi jafevehiniibo gaifi aricuchehufa jiiiciniibo. ³¹ Jaabo uco neehinihi: Cornelio, Moocaani guubuuihidiimaanoco gaajacuubo iidaasumoco adaamusuhicanoco. ³² Jaanegui gallu Jope cuumivi saatohoti Simon Pedroco ihicitequi asimeehene imibachuminaafi tolliro Simon onoobo iija muuajjiniri iicajafa icaaboco. Jaabo asaadi iima iimaajiibo, nooboro. ³³ Jaanegui galluuhi tusumiro ico ihicitequi. Jaabo imino saahi. Jaanegui jino famooro Moocaani imefeene mihicahi. Moocaani ico atajiiibanoco mihimeguehi muguubunoco, nooboro.

Cornelio Iijafaño Pedro Jiiibeguehi.

³⁴ Jaanegui Pedro ticoniuihinooboro: Jari jisu gaajahi Moocaani sabadiro miyaminaaco agaijinoco. ³⁵ Sabadiro agaayicinoco fahigova miyaminaati diiboco inihicugomoro imino iicamoco. ³⁶ Miiro Moocaani iimaauhi Israel cuumiminaaco sajeebii icano jiiibogoco ijiibuguubo Jesucristofeenedi. Jaabo diibo famoo Aivojiibo. ³⁷ Amiihairyo imino magajacuui paryi judiomi jiiinjevi iicaunoco. Miiro Jua jiiibogooboro initihicaunobuunati. ³⁸ Galileavi jilli ticovauno Moocaani Jesu Nazareooboco Gaijaco imityama aciubo. Jaaneri feehicaubo imino mooniiboro iimitino ijima iicamoco taajasuuboro feehicaubo. Jilli mooniiboro feehicaubo Moocaani diiboma iicaumaño. ³⁹ Jaanoco miihai magajahi Jesu Jerusale cuumifaño, paryi Judea jiiinjevi icano omoonihicaunoco. Jaaboco agaicaaumoro imohobujevi tetecuumo. ⁴⁰ Jaaruuboco Moocaani buheetesuuihifucuci, safucu icanoti. Jaabo miihaivi jafeveuhi. ⁴¹ Jaaruno famooviro jafevetiibo miihaiviro jafeveubo miihaico iticonitiro Moocaani toono gaajaminaati iicumovi. Jaaboma miihai mamachumoro mahaduhicauhi iguijeveubo ubuheeteunobuunati. ⁴² Jaabo miihaico galluuhi miyaminaaco mijiiibeguequi Moocaani diiboco iguijevemehallivi, ubuheemehallivi icano Aivojiiboti ificuunoco mijiiibeguequi icano. ⁴³ Tolliro famooro siicijetiro Moocaani iimaaminaa Jesuti iimaauhi: Paryi diiboco imiyaavogomo diibofeenedi taajaji, noomoro. Jaanoco Pedro nuuhi.

Judiomi Icatirumo Moocaani Gaijaco Gaayicahi.

⁴⁴ Pedro ihiimaunaacaro Moocaani Gaija niituuhi paryi diibo jiiibogoco uguubuniciuumohallivi. ⁴⁵ Jaaneri sihidi jabafituumo judio miyaavogominaa Pedroma asaamo, tolliro judiomi icatirumoco, Moocaani Igaijaco aaciuneri, ⁴⁶ bu tolliro sijijeri ihiimaamoro Moocaanico imehicaumo icanoco uguubuumoro. ⁴⁷ Jaanegui Pedro nuuhi: Jaanegui, ¿miiijoho bu collihi neejirahi nifaihuri nitiratimo iicaqui miihaibadiro bu Moocaani Gaijaco agaayicuumo? nooboro.

⁴⁸ Jaanegui tajiibaubo diito initisuquimaaiqui Jesucristo momofeenedi. Jaadi Pedroco ifiitiunegui diitoma gueenejisuno icaubo.

11 Jaanaa saatoho minisuminaa, inahabomi icamo Judeari iicaumo guubuuhii tolliro siicumimoto icarumo Moocaani jii bogoco agaayiciunoco. ² Jaanaa Pedro Jerusalevi agaseuboco saatoho judiomi miyaavogominaa itihisuumoro, nuuhi: ³ ¿Collihii judiomi icatimojaago eedegejeebere diitoma machuhi? noomoro.

⁴ Jaanegui Pedro diitoco jii buguuhii fanootiro niquevevi tahi iicaunoco.

⁵ Jillii nooboro: Uujoho Jope cuumivi iicahinisumi Moocaanima ihiimaahiniibo atyimehinihi gajafaño gaachehubaryutyigababadi jeevanoco fahigovati duujecinino niquejefañoti tajaani initonoco. ⁶ Jaanegui imino atyimequi emeeçiibo atyimehinihi fanoo asimi igueenemeheje itihaiño iicamehejeque, iñihicufiimoco, jii nimomico, agahafomehejeque icano. ⁷ Jaanaa niquejefañoti uco onoonoco guubuuhii: Pedro gañiivo. Jaaboro diitoti gaisiraçiibo diidu, onoonoco. ⁸ Jaarunaa uujoho neehinihi: Chahano, Aivojiiibo, uujoho duutatihii jihovono iidicunoco, nooboro. ⁹ Jaanegui niquejefañoti siino uco noono: Moocaani iimibachucuunoco ijoho: Idicuno, needino, noonoro. ¹⁰ Jaanoro mifooçi, safo icano niituuhi. Jaanoro niquejefa siino fuucuuno. ¹¹ Jaanaaca miimisiici, saafi icamo ifutuuhii uujoho iicaujavi uco iicivamo Cesarea cuumiti agalluumo.

¹² Jaanegui Moocaani Gaija uco diitoma galluuhii bañigotiibo difo, nooboro. Jaanegui sahuse juugahuseti saafi icamo uuma fuuhi. Jaamoma saafi iijafa majaahaveuhi. ¹³ Jaabo mihaico jii beguehi Moocaani toomominaafico aatyimehiniibo ujulleveebere diiboco eneehininoco: Saatohoti Jope cuumivi gallu Simon Pedro onoboco ihicitequi. ¹⁴ Jaabo ico jii beguejii diijaminaama ataajajinoco, nooboro eneehininoco. ¹⁵ Jaanegui uujoho ihiimaabo ticovahininaacaro Moocaani Gaija diitohallivi niitehinihi iticoni mihihallivi iicaubadi. ¹⁶ Jaanoti uujoho esafetehinihi Jesu unuunoco: Miyaano Jua nifaihuri nitiuhi. Jaanoti amihihi miniticafeteji Moocaani Gajjari, unuunoco. ¹⁷ Mihihi Aivojiiibo Jesucristoco mimiyaavuguusumi aaciucubadiro diitoco aaciucunoco. Jaanegui uujoho miyaminaafiro, ¿milli Moocaanico jenaaujirahi? nooboro.

¹⁸ Jaanoco Jerusalevi iicaumo inahabomi uguubuumoro lliiviuhii.

Jaamoro Moocaanico imuumo: Jaanegui tolliro Moocaani siicumimoto icarumo iheedehiifico ejeevesumoco acihi ifinijitino ifiico, noomoro.

Antioquia Cuumivi Moocaani Iija Iicano.

¹⁹ Esteba onoboco agaicaunotiro saatoho miyaavogominaaco idasuno omooninoti sanoodimo gaaciniuhi Feniciavi, Chiprevi, Antioquiavi icano. Jahi jaamo Moocaani iijico jii beguehicauhi saatohocoro judiomico sitaaco jii bogotimo. ²⁰ Jaarunaa saatoho Chipre, Cirene icano miyaavogominaa Antioquia cuumivi iifutuumo judiomi icatirumoco jii buguuhii Jesucristo Moocaani Achi jii bogoco. ²¹ Jaamoma Moocaani mitya icahicauhi. Jaamaño sihidi saatoho iheedehiijico ejeevesuumoro Aivojiiibo Jesuco miyaavuguumo.

²² Jaanoco Jerusalevi iicaja Moocaani iijaminaa uguubuumoro Bernabeque galluumo Antioquiavi. ²³ Jaabo Bernabe iifutuubo atyimeuhi Moocaani imihuseri diito imino iicanoco. Jaaneri imo imo iminifutuboro diitoco fajiinibo sefano ijeebiico omoonimoro Aivojiiibo Jesucristo iijifaño iicaqui. ²⁴ Jaabo Bernabe imihuseebe Moocaani Gaija ijeebiifa icaabo sihidi miyaavogoobo. Jaamaño sihidi miyaminaaco Jesucristodi icihicaubo.

²⁵ Jaanobuunati Bernabe fuuhi Tarso cuumivi Sauloco iicituubo. Jaaboro Antioquiavi satyuubo. ²⁶ Jahi Cristoco imiyaavuguumoma icaumisi saficaba Antioquiavi sihidi miyaminaaco jiiibogomisiro. Jaamañovi iticoni Antioquiavi momoniumo miyaavogominaaco Cristotati.

²⁷ Jaasumi Moocaani iimaaminaa Jerusaleti fuumo Antioquiavi.

²⁸ Jaanaa diitoti saafi Agabo onoobo inahabomifeeneti ujulleveuboro Moocaani Gaija diiboco unuunoco nuubo: Fanoo jiiinijeviro aivo sihidi ajeba icaji, nooboro. Jaano icauhi aivojiiibo Claudio onoobo atajiiibusumi.

²⁹ Jaanegui Antioquiari iicau miyaavogominaa esamaaiumoro inahabomi Judeari iicaumoja nihibamico galluumo inehejema iicaudimo aaciunehejeque icano. ³⁰ Tolliro bu Moocaani iija quillahutojaago galluumo nihibamico Bernabe, Saulo icamisima.

Cristotaco Idaasuno Moonimo.

12 Jaasumi aivojiiibo Herode^f ticoniuihi Cristotaco idaasuno omooniuubo. ² Jua nahabo Jacooboco aamigari gaicaausuubo. ³ Jaano judiomidi iimiunegui Herode Pedroco sisisuubo Pascua jiiibaimosumi. ⁴ Jaaboco isisisuuboro civojafaño ficusuubo. Jaaboco igueenemehejedihaiva icamo toomominaa teemehicauihifahaiva ticovovi igueenemehejedimova icamo. Jaaboco Pascuabuunati miyaminaa imefeenevi iinusuguubo. ⁵ Jaabo Pedro civojafa icaaboco imino teemehicaumo. Jaarunaa Cristota diibohallivi suufenitimo Moocaanico dilluhicauihifahaiva.

Moocaani Pedroco Civojafañoti Iinusuhi.

⁶ Jaanaa Herode Pedroco miyaminaa imega ihiinusuujiino iijicuuviofucu Pedro miimisiici soldaomisifeene cigahicauihimihi jigaiñehiiciri sisciniibo tolliro saatoho icivoja guhuga imegaco teemehicauihifahaiva. ⁷ Jaanaa Moocaani toomominaafi icivojafaño jafevevauhi. Jaaneri paryi icivojafaño achiciuihi. Jaadi Moocaani toomominaafi Pedroco imecuhuti ganiiciuihi ihaiquequi. Goovano gañiivo, nooboro.

Jaasumiro Pedroti ijigaiñehi ihuseti acutuuihi.

⁸ Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Diniivigai meeheque cuhufono siyaavoobo ditihaipaajeneque dicamaje, eneenege Pedro jicamaaiuihi.

Jaadi siino Pedroco nuubo: Simon, diijeebutachehuco gafaiivoobo tadyojicuti disaa, nooboro.

⁹ Jaanegui Pedro idojicuti saauhi: Fine jilli tigahi, nooboro itoomominaafi omooniuunoco. ¹⁰ Jaamisi ticoniuihi afatyumisi imegari iicautoomominaaco. Jaanohallivi iicaumoco icano afatyuudi ifutuumisi jigaiño guhuga jahisivi ifotocinihugavi jaahuga iinoro faayacafutuuihi. Jaaneri ihiinumisiro jiihairi fuumisi. Jaanaa itoomominaafi diiboti imimañobati sihi minifutuuihi.

¹¹ Jaadi jari Pedro imino eesafutuuboro nuuhi: Jari gaajacihimiyaano iicanoco. Moocaani jahi itoomominaafico galluuhi uco Herode useti, judiomidi omoonijirunoti icano itaajasuqui, nooboro.

¹² Jaanoco esamaaiboro Pedro fuuhi Maria, Jua Marco onoobo seeji iijajaago. Jahi sihidi miyaminaa igaiciniuihi Moocaanima ihiimaumo.

¹³ Jaabo ifutuuboro jahisio guhugaco tutucutuubo. Jaanegui bagocaja Rode onoogo iinuuihi: ¿Miiijoho fine? noogoro emecitogo. ¹⁴ Jaago

f 12.1 Herode Agripa onoobo. Jaabo Herode Imityaabo onoobo iyaachi.

Pedro ico iicanoco uguubuugoro imo imo iminifutuugoro iguhugaco faayiciutigoro jinafatyuugo ijiiibogotogo Pedro iguhuga imegavi iicaunoco.

¹⁵ Jaanegui diigoco nuumo: Jilli fine degavehi, noomoro.

Jaarunaa diigo: Miyaano, noogoro jenaauhicauhi.

Jaanegui nuumo: Diibo icatino fine jilli diibo gaija, noomoro.

¹⁶ Jaarunaa Pedro suufenitiibo iguhugaco tutucuhicauhi. Jaanegui iguhugaco afaayiciumo diiboco aatyimeumoro jabafitiuui. ¹⁷ Jaanegui Pedro diitoco ihuseri faguuhi lliivi iicaqui. Jaaboro diitoco jiiibuguubo Moocaani diiboco civojafañoti ihiinusuunoco. Jaaboro jilli Jacooboco, saatoho monahabomico icano mijiiibogo, nooboro sihigovi fuubo.

¹⁸ Jaanaa meseseveudi icivoja toomominaa ñaavocasiuhi: ¿Milli Pedro cuuca icahi? noomoro. ¹⁹ Jaamoco Herode guinusuui. Jaarumo aatyimeutinegui diitoco: ¿Milli jana taajaabo? nooboro itoomominaaco gaisiraicisuubo. Jaaboro Herode Judeati ufuuboro Cesarea cuumivi icatuubo.

Herode Guijevehi.

²⁰ Jaabo Herode sifiratuuhi Tiro, Sidon icamo miyaminaajaago. Jaanegui diito sabadiro ihiimaacasiumoro saamo Herodejaago. Iticoni Herode iija aivojiiBo Blasto onooboco nihibamico jaaduumo diitohallivi ihiimaaqi. Jaabofenedi Iherodeque dilluumo sajeebii iicaqui diibo jiiinjeti machutaaco agaayicihicauneguiiha. ²¹ Jaanegui Herode diitoco tufucu jei masaa unuufucu, ihaivoji gaachehuco ijicafutuuboro ihaivoji gicinitafa casiiuubo. Jaaboro diito imefeenevi iimaaubo. ²² Jaaneri miyaminaa coovadiinamaaiuhi: iJino ihiimaabo miyaminaafi icatiibo Moocaaniro! noomoro.

²³ Jaasumiro Moocaani toomominaafi diiboco chuumusuui Moocaanico iimuunoco diiboro agaayiciumaño. Jaasumiro guijeveubo jiiijoho uduuneri.

²⁴ Jaano ticovo Moocaani iiji guiraatonoro feehicauhi fahigovadi ijiiibegueneri.

²⁵ Jaadi Bernabemisi idudicamaajeque imivuudi Jerusaleti dojicuviro uhuumiumisi Jua Marco onooboco satyuumisi.

Bernabe, Saulo Icamisi Ticonihi Siicumijaa Ofoomisi.

13 Jaanaa Moocaani iimaaminaa icauhi Antioquiari iicaja Moocaani iijafaño. Jaamou diito jiiibogominaa Bernabe, Simon Civucu onoobo, Lucio cireneobo, Manae onoobo Galilea aivojiiBo Herode^s cojivi ifiivuubo, Saulo icamo. ² Jaamo safucu igaivuumo Moocaanima machutimo iimaaqi. Jaamo machutimo Moocaanima ihiimaumaaca Moocaani Gaija nuuhi: Bernabe, Saulo icamisico ijeevadi uudi mudugaacu diitisico toono dudicamaajejaa ucuuhuvaunojaago, noonoro.

³ Jaanegui saatoho jiiibogominaa machutimo Moocaanima ihiimaunobuunati ihuseneque diitisihallivi ificumoro diitisico galluumo.

Jiiibogominaa Chipre Chugaivi Jiiibeguehi.

⁴ Jaamisico Moocaani Gaija agallunegui Bernabe, Sauloma icamisi fuuhi Seleucia cuumivi. Jaamañoti muuairi fuumisi Chipre chugaivi.

⁵ Jaamisi Salamina cuumivi iifutuudi judiomi sinagogajanofaño Moocaani

iijico jiiibeguehicaumisi. Jaamisima Jua Marco onoobo fuuhi diitisico ihamusuqui. ⁶ Jaamo tuchugairiro efeehecamo Pafu cuumivi ifutuuhi. Jahi atyimeumo judiomioobo BarJesu onoobo maaimoco. Jaabo bañihicauhi: Uujoho Moocaani iimaaminaafi, nooboro. ⁷ Jaamaaimo Sergio Paulo onoobo aivojiiibo fanoovaco gaajaabo cojiri icahicauhi. Jaabo ihaivojiiibo cuuhuvauhi Bernabe, Saulo icamisico Moocaani iijico iguubuqui. ⁸ Jaarunaa tomaaimo griego ijiri Elimas onoobo diitisico jenaauhicauhi ihaivojiiibo imiyaavugujiruneguiha. ⁹ Jaanegui Saulo icaruubo Pablo onoobo Moocaani Gaija ijeebiifaño gahaficiniibo diiboco imino ihiiifiniuboro nuuhi: ¹⁰ iBañiiraminaafi iji seemene idiicaabo, idiimitiibo miyaano jiiheveminaafi idiicaabo! Iticovoji Moocaani jiihaico, ¿collihi suufenitiibo ciryu ciryu mooniiboro diicahicahi? ¹¹ Jisu ico Moocaani use aamiji dihaalli ico ijaabavequi. Jaabo nihiba seseeqe atyimetiiibo diicahi gueenene, nooboro.

Jaasumiro civono diibedi minifutuuno aimuufabadi. Jaaneri dudiivi icaubo. Jaanegui saatohoco guinuubo ihuseti agaayicimoro diiboco isatyequi. ¹² Jaanoco ihaivojiiibo aatyimeuboro miyaavuguhi. Jaaboro Moocaani iijico ijiibogonoco uguubuuboro eetyehicauhi.

Pablomi Pisidia Jiinjieri Iicano Antioquiavi Ifetehi.

¹³ Jaadi Pablomi ijicamaaimoro Pafu cuumiti ufuumo ifutuuhi Pergevi Panfilia jiinjjevi. Jaamañovi Jua Marco onoobo diitisico ejeevesuuboro uumiuhi dojiicuviro Jerusalevi. ¹⁴ Jaanobuunati diitisi Pergeti fatyuuhi Antioquiavi Pisidia jiinjjevi. Jahi judiomi jaguisisumi sinagogajafaño ufuumisiro casiivutumisi. ¹⁵ Jaadi Moise tajiiba aameneque, bu Moocaani iimaaminaa aameneque icano emeeciudi sinagogaja aivojito atajiibaunegui dilluumo: Fañi, fagojiiibogoma mihicahachijii miyaminaadi jisu mihiimaa, noomoro.

¹⁶ Jaanegui Pablo agañiivuuboro ihuseri faguubo lliivi iicaqui. Jaaboro nuubo: Israel miyaminaa muguubu; amiihai tolliro Moocaani jeecivominaa. ¹⁷ Moocaanico amiihai Israel cuumiminaa mimiyaavogooobo moheedeeteque iciuhi. Jaaboro diitoti ajashuti cuumi eetavuubo siicumifeenevi Egiptori iicausumi. Jaadi toojiinjjeti imityari diitoco iinusuubo. ¹⁸ Jaadi Moocaani miimisiici ticovovi ficabano sicaihigo diitoco jaabicuihi. ¹⁹ Jaaboro sahuse juugahuseti miicumisiici icano jiinjje miyaminaaco Canaan jiinjjevi ifinisuuboro moheedeeteque ijiinjeneque aciubo. ²⁰ Jaadi cuatro ciento cincuentadi ficabavuunati diitoco fagominaafeenedi tajiibahicaubo. Jaanobuunati Moocaani iimaaminaafi Samuel iicausumi ²¹ Moocaanico dilluumo aivojiiiboti diitoco ihaciqui diitoco itajiibahicaqui. Jaanegui Moocaani diitoco aciuhi miimisiici ficabanohachuta ticovovi aivojiiiboti Saul onooboco Sis onoobo achico, Benjamin cuumiooboco. ²² Jaadi Moocaani Saulo ihaivojiti gañiuihi. Jaaboro aivojiiiboti Davidco ficuubo. Jaaboti Moocaani nuuhi: Isai achi Davidco atyimehi: Tajeebii onoobadi iicaaboco uujoho iimogobadi iicajiiboco, nooboro. ²³ Jaabo David iyaachimahaioobou Jesu, Moocaani Israel cuumiminaaco itaajasuqui ificuubo diibo unuubadi. ²⁴ Jaabo Jua Jesu saautinaacaro jiiibeguehicauhi paryi Israel cuumiminaaco: Minitisuquimaaje amiihai eedeehifico mejeevesumoro, nooboro. ²⁵ Jaabo Jua ijiibogoco imivucuujino fiitino nuubo: Amiihai uco diiboruco, noomoro mehesiciniibo icatihi. Tabuunati saajiibo tajanaanicivi iicaabo. Jaabovi

ifototíhi diibobadi síhidi jeevahi. Jaabou, diibo tíhaipaaje duujeque isinaayujiruunova, nooboro.

²⁶Jaamo amiíhai tañahabomi Abraham yoto seeme mihicamo, tolliro amiíhaifeene siicumíoto Moocaanico mejeecivomo icano. Amiíhaidi iicano jino taajasujíibogo. ²⁷Míiro Jerusaleri iicamo paryi íhaivojítoma Jesuco gaajautíhi, Moocaani iimaaminaa aameque fahíijívaro jaguisisumi íifinícirumo gaajahicaútimo. Jaamoro díitoro Jesuco iguíjeníguusumi toohaamefaño onoonoco miyaavusuumo. ²⁸Toonohallíti agaícaaujirunoco díibovi aatyímeutíneguí Pilatoco díllumo díiboco ígaícaauquí. ²⁹Jaamoro díiboti aamefaño onobadi íicacuusumi íhimohobujetí íníitusuumoro cíiumo. ³⁰Jaaruuboco Moocaani guíjevefañoti buheetesuúhi. ³¹Jaabo guenenene fucuva jafevehicaubo díiboma Galilea jíiníjetí Jerusale cuumívi ufuumóvi. Jaamo díito jíisumi díiboti míyaminaaco jíibeguehícahi.

³²Jaamo míihai amiíhaico míjíibeguehícahi íimíno jíibogoco Moocaani moheedeteque unuunoco. ³³Míihai díito íyaachímíhai míhícamedí díibo unuuno míyaavehí Jesuco ubuheetesuubo Salmo onohaamefaño capítulo dos onobadi: Íjoho taseemene jíifucu uubadíro ídíicaabo, noonoro. ³⁴Moocaani díiboco ífi tuucítino íicaquí ubuheetesuujínoco jíilli nuubo. Jaabo íco uujoho acíjí Davídco unuunoco, nooboro. ³⁵Jaabadíro bu Síisalmóvi noono: Agajíjíbo díjeecívomínaafi ífíico deevesujítíhi tuucítino íicaquí, noonoro. ³⁶Jaabo Davíd ísumíotoco ímíno mooníubo Moocaani onobadi: Jaabo íguíjeveuboco íheedete cójíví cíiumo. Jaabo tuucíuhi. ³⁷Jaanóti Moocaani ubuheetesuubo tuucíutíhi. ³⁸Jaaneguí fáñi, magáaja díibo Jesufenedí ímítí buusuco amiíhaico míjíibogonoco. ³⁹Míiro Moíse tájíibaco omoonírumo taajatímo íicahícamo paryi Jesuco ímíyaavogomo díibofañodí taajají. ⁴⁰Jaaneguí ímíno mehesícíní; Moocaani íimaaminaa jíilli unuuno amiíhahállívi ícadíno:

⁴¹Memeecí amiíhai dejecumínaa, majabafítomoro mífinícíní uujoho Moocaani íicaabo amiíhai míhícasumi síhídí ejeevanoco eetavejí. Jaarunoco saatóho amiíhaico jíjíibogorunoco míyaano menejíitiráhi, onoono.

⁴²Jaadí Pablómísi ínahabonímínaama júdíomí sínagogajetí íhíinuumoco júdíomí íicatímo nuuhi: Síjagúsívi jíe mííhaico síino míjíibogo, noomoro.

⁴³Jaadí Pablómísi jahísívi íinuucuumísí dojícutí fuumo síhídí júdíomíoto, síicumío míyaavogomínaa ícamo. Jaamoco díítísí fájíníhícauhi: Moocaani ímíhíjígúínoro míhíca, séfano noomísiro.

⁴⁴Jaadí sífoo jagúsívi fíitícuujírúno faacuumíro ufuuno Moocaani ííjico íguubuquí. ⁴⁵Jaaneguí júdíomí síhídí míyaminaa ufuunoco aatyímeumoro díítohallítí Pablocó jíííheveuí. Jaamoro Pablocó ejenaaumoro dejecuhícaumo. ⁴⁶Jaarúnaa Pablómísi ígotótímísí nuuhi: Ítíconí amiíhai júdíomíco Moocaani ííjico míjíibeguejírahi. Jaarunoco magaaýícítímoro ífíníjítíno ífííma míhícatóhí. Jaaneguí amiíhai cójítí síicumíotójaagóvíro mefejejí, noomísiro. ⁴⁷Jíllí nooboro Moocaani mííhaico tájíibauhí:

Íco fícuuhí faajííníjemínaahállívi júdíomí ícatírúmodo gaajasuquí. Amiíhaífeenedí taajasujíibogoco jííníjejínbacíví gallúují, nooboro.

⁴⁸Jaanoco síicumíoto uguubuumoro ímo ímo mínífutúuhi. Jaamoro: Moocaani íjí aivo ímíhí, noomoro míyaavuguumo, paryi fíívo ífííma íicaquí íícícuudímo. ⁴⁹Jíllí paryi toojííníjeví Moocaani íjí jííbogocafutúuhi.

⁵⁰Jaarúnaa júdíomí íimaacásíuhi Moocaani ííja gaígoomí obocífímoma,

tuucuumio gaifiimi obocifimo icamoma. Jaamoro ticoniuihi Pablomisiko ijiihevemere idaasuno omooniumo. Jaamoro diitisiko toojiinijeti gañiiumo. ⁵¹ Jaanoma iicaumisi diitohallivi itihaipaaje jiinico tatacuumisi toono jiiibogobadi iicano. Jaamisiro Iconio cuumijaa fuumisi. ⁵² Jaarunaa Cristotaco ejeevesuumo imo imo icauhi Moocaani Gaija ijeebiinofaño iicaumaño.

Pablomisi Iconio Cuumivi.

14 Jaadi Iconiovi Pablo, Bernabe icamisi judiomi sinagogajafaño fuuhi. Jaamisiro jiiibeguehicaui. Jaanoco sihidi miyaavuguumo judiomi griegomiototo icamo. ² Jaarunaa saatocho judiomi imiyaavuguutimo siicumiototo esaayusuuhi inahabomico ijiihevequi. ³ Jaarunoco igototimisi tuucuumivi guenene icaumisi Moocaaniti jiiibogomisiro. Jaabo Moocaani iimihuseti ihiimaanoco miyaavugusuhicaui iifusunoco, sihidi ejeevanehejeque icano omoonihicanofeenedi. ⁴ Jaarunaa tuucuumio miyaminaa dugaaciniuhi saatocho judiomiijaagodi, saatocho minisuminaajaagodi icano. ⁵ Jaanoma iicamo judiomi, siicumiototo icano aivojitoma jicucasiuhi diitoco idaasuno omoonimoro guisibaneri ihaamiqui. ⁶ Jaanoco Pablomisi agaajaciumisiro gaauhi Listra, Derbe icanovi, Licaonia jiinije uufococono cuuminovi icano. ⁷ Jahi tolliro taajasubogoco jiiibeguehicaumisi.

Listra Cuumivi Pabloco Guisibaneri Aamimo.

⁸ Listra cuumivi icaubo saafi ifiivuunotiro igotiibo iicaubo. Jaabo giciniuhi igotiibo itihai iimiutineri. ⁹ Jaabo Pablo iimaanoco imino guubunicihicaui. Jaanegui Pablo diiboco imino emeeciubo gaajaciui: Uujoho buheej, nooboro imiyaavuguunoco. ¹⁰ Jaanegui Pablo sefano nuuhi: iSano ticovoro ditihaihallivi dulleve! nooboro. Jaanegui sefano casiniivuubo.

Jaaboro iigooboro fuubo. ¹¹ Jaano Pablo omooniumoco miyaminaa aatyimeumoro sefano coovadiivuumo Licaonia iijiri: iDiosmi, miyaminaa ifibadi ifiivotomoro mojaago niitehi! noomoro.

¹² Jaamoro Bernabeque Jupiter neehicaumo. Jaanoti Pabloco Mercurio neehicaumo, diibo jiiibeguehicauneguiiha. ¹³ Jaanegui Jupiter sacerdote Jupiterque iimehicaui cuumi imegari iicaja abajaabo sivauhi niivimico deecaneri imino iimibachuhicauboro. Jaamisiko sihidi miyaminaa diitisiko iimomoro jeecevujirumo iniivimico agaisiraicumiro. ¹⁴ Jaanoco iminisuminaatisi Bernabemisi agaajaciudi igaachehunoco agallicumisiro jicafutuuihi miyaminaafeenedi coovadiicinimisiro: ¹⁵ Amiihai, ¿collihi tolli momoonihi? Amiihaibadiro misi miyaminaatisi, tooneguiiha misi masaahi. Tolli iicaneheje jihovonehejeque mejeevesuqui. Jaamo idiiboro Moocaani iicaabojaago miminifetequi, niquejeque, jiinijeque, muuaiñoco icano paryi faabohoco ifivusuubojaago. ¹⁶ Siicijenaha Moocaani paryi cuumininaaco ficuuihi iimogobadi iicaqui. ¹⁷ Jaaruubo fahiijivaro: Uujoho iicanoco igajaqui, nooboro imino mooniibo, nijabaco aigusuubo, basutaaco noovasuubo, mamachujidinoco aciibo imo imo mihicaqui. ¹⁸ Jilli noomisiro diitoco faguumisi. Jaarunofaño suufeniutirumo iniivimico agaisiraicimo diitisiko ijeecevequi.

¹⁹ Jaanaa gaseumo judiomi Antioquia, Iconio icanoti. Jaamo tomaño miyaminaaco diitisihallivi abañiiumo miyaavugusuuhi. Jaamoro Pabloco guisibaneri aamiuhi. Jaaboco: Fine guijevecuubo, noomoro tuucuumiti buhigovi iguiiyicumoro gañijeuhi. ²⁰ Jaabohallivi Cristota igaivuuihi.

Jaanaa Pablo agaaniivuuboro siino tuucuumifaño fuuhi. Jaano sesevedí Bernabema Derbe cuumiví fuumisi.

²¹ Jaacuumiví taajasujiibogoco jiiibeguehicaumisi. Jaadi sihidi Cristota iicacuudi dojicuviro uumiumisi Litra, Iconio, Antioquia icanovi.

²² Jaacuumijeví Cristota iicaumoco quehecutusuumisi. Jaamisiro fajiiihicaumisi quehecuno miyaavogofaño iicaqui. Moocaani aivojifaño mefejimoco idaasuno moonijimo, noomisiro. ²³ Jaamisiro Moocaani iijanohalliví iquillahutotí ficuumisi. Jaadi machutimo Moocaanima iimaahicaumo Moocaanico imiyaavuguudimohalliví Moocaani itemequi.

Pablomisi Siino Uumihí Siria Jiiinijeri Iicano Antioquiaví.

²⁴ Jaanobuunatí fatyuumisi Pisidia jiiinijefenedí. Jaamisi ifutuuhí Panfilia jiiinijeví. ²⁵ Jaamisiro Perge cuumiví jiiibeguehicaumisi. Jaadi fuumisi Atalia cuumiví. ²⁶ Toonotí ijicafutuumisiro muuairí fuumisi Antioquiaví iticoni diitísico Moocaani imihijifañodí idudicamaaqui ificucuumiví. Jaanoco toono imivucuumiví. ²⁷ Jaamisiro Antioquiaví agaseudí igaiyiciumisi paryí Cristotaco. Jaamisiro jiiibeguehicaumisi paryí Moocaani diitísima omoonihicaunoco judiomí icatirumedi Moocaani iguhugaco faayiciuhi diito imiyaaveguequi. ²⁸ Jaamañoví Pablomisi guenene icauhi Cristotama.

Jerusaleví Igaivuumo.

15 Jaasumi saatoho Judeatí Antioquiaví ufuumo inahabomico jiiibogomo ticoniuhí: Mataajaquí iticoni amiihai meeheque miquiticijí Moise atajiiibaubadí, noomoro. ² Jaamoma Pablomisi sihidíro idillucasiumisiro jenaucasihicauhi. Jaanofeeneví Pablomísico ficuumo saatoho icano Jerusaleví ifeequí minisumínaama, Jerusalemí iicaja Moocaani iija quillahutoma tobogoco ihiiimaatequi.

³ Jaamoco Antioquiari iicamo Cristota agalluumo fuuhi. Jaamo fatyuuhi Fenicia jiiinije, Samaria jiiinije icanofeenedí. Jaamo inahabomico jiiibogomoro feehicauhi siicumimoto icarumo iheedehejiiico ejeevesuumoro Moocaanico agaayiciumoco. Jaabogoco uguubuumoro sihidi imo imo icaumo.

⁴ Jaanaa Pablomisi Jerusaleví ifutuumísico paryí Cristota, minisumínaa, iquillahuto icamo imo imo diitísico gaayiciuhi. Jaamoco diitisi jiiibeguehicauhi Moocaani diitoma omoonihicaunoco. ⁵ Jaarunaa saatoho fariseomiototí imiyaavuguumo ujulleveuumoro nuuhi: Imijiruno tollíro judiomí iicatirumo imiyaavogomo meeheneque miquiticino. Jaamoro mataajiiibano Moise atajiiibaubadí iicaquí, noomoro.

⁶ Jaaneguí igaiivuumo paryí minisumínaa, iquillahuto icamo toonoco ihiiimaquí. ⁷ Jaanoco sihidi ejenaucasihicaunobuunatí Pedro agaaniivuuboro diitoco nuuhi: Tañahabomí, amiihairyo magaaajuuhi iticoni uco Moocaani iciuhi amiihaifeenetí, taajasujiibogoco judiomí iicatirumoco jiiibeguequi jaamo imiyaaveguequi. ⁸ Jaabo Moocaani famoo jeebiinocoro agaaajaabo ifusuuhi tollíro diito agaayiciunoco Igaijaco aaciunofeenedí miihaico iicaubadiro. ⁹ Moocaani diitoco miihaifañotí guinovi ficuutihí. Jaamo jeebiinoco niticuubo diiboco imiyaavugumaño. ¹⁰ Jaamo ÷collíhi amiihai mimiyaavogotíhi Moocaani omooninoco? Jaamoro jito imiyaavogomohalliví obocitajiiibaco mificuuhí, moheedeete, miihai icarumo meheetavejiturunoco. ¹¹ Jaanoco diitobadiro miihai mataajainoco magaaajahi Jesucristo imihijifeenedí.

¹² Jaanegui famooro illiivuumoro Bernabemisi ijiibogonoco guubuniciumo gaajataco, ajabafiiranehejeque icano diitisifeenedi Moocaani omoonihicaunoco siicumiotofeenevi. ¹³ Jaanoco ihiimaunobuunati Jacoobo nuuhi: Tañahabomi, uco muguubunici, nooboro. ¹⁴ Simon Pedro mihaico jiiibeguehi, iticoniibo Moocaani judiomi iicatirumoti iyototi iicinoco. ¹⁵ Miiri jilli noono Moocaani iimaaminaa acaatinuuno:

¹⁶ Jinobuunati uumiji. Jaaboro siino gañiyciji aacutuujja David iijaco. Aacutuunoco siino iimibachuuboro eetaveji. ¹⁷ Jaano coovoto paryi Moocaano iguinequi paryi jiiinjeminaa tamomoco ijeecivequi icano. ¹⁸ Jilli noobo Moocaani jinoco agaajasuubo siicijetiro.

¹⁹ Jaanegui uujohe amiihaico neehi: Judiomi iicatimoco gañuhusuno momoonidino iheedehiijico ejeevesucuumoro Moocaanijaagoviro iicacuumoco. ²⁰ Imicuujiino aameque macaatinahaamefaño jilli meneeji: Ijinita jeevoco deetavucuudino, saatohoba ataabatavimo buhigueejedi gaigoomima icadino, bu asimico udusuucineri amacanisumehejeque duucuudimo, tiijohoco aducuudimo. Jilli noomoro ²¹ faacuumivariro icamo siicijetiro Moise tajiibaco ijiibeguehicamo sinagogajanofaño fahiijivaro jaguisifucuva ticovocivi, nuubo Jacoobo.

²² Jaanegui minisuminaa, quillahutomihai, paryi Moocaani iijaminaama ihiimaacasiumoro saatohoti ifeeneti iciuhi. Juda icaruuboco Barsaba enehicaubo, Sila onoobo aivo diitofeeneti imiyaamisi icamisico iciumo Pablo, Bernabe icamisima Antioquiavi igalluuqui. ²³ Jaamoma aameque galluumo: Miihai minisuminaa, quillahuto, paryi monahabomi icamo moojico magalluuhi, monahabomi judiomi iicatirumo Antioquiari, Siria, Cilicia icano jiiinjeri iicamojaago. ²⁴ Miihai muguubuhi jimañoti saatoho ofoomovaha amiihaico ihiimaari gañuhusuno moonihicahi miihai matajiibatimo. Jaamo amiihaico mitasuhicahi: Amiihai meeheque miqitici. Jaamoro Moise atajiibabadi mihica, enehicamo. ²⁵ Jaanoma mihicamo sabadiro monoomoro moofeeneti saatohoti mihicichi amiihaijaa magalluuqui magajjino nahabomisi Bernabe, Pablo icamisima. ²⁶ Jaamisi ñihicunofeenedi ifico ficuuhi Jesucristo momohalliti. ²⁷ Jaanegui amiihaijaago magalluuhi Juda, Sila icamisico. Jaamisi amiihaima ihiimaamisiro imino amiihaico jiiibeguejimisi. ²⁸ Jilli Moocaani Gajadi imino, miihaidi imino icano janaanici siinoco amiihaico matajiibatihai. Jino idiiinocoro amiihaico meneehi: ²⁹ Ijinitaco ejeevivucuumoco meheetavucuudino. Jaabadiro udusuucineri amacanisumehejeque muduudino, tiijohoco mahaduudino, saatohoba ataabatavimo jahisihijedi gaigoomima icadino. Jilli mihicahachiji imino momooniji. Tahí imino mihica, noomoro.

³⁰ Jaamoco agalluumo fuuhi Antioquiavi. Jaamañootoco iigaiyiciuumoro toohaameque aciuhi. ³¹ Jaahaameque inahabomi emeeciuumoro sihidi imo imo minifutuuhi toohaamefaño diito ajacusunoco aatyimeumoro.

³² Jaamisi Juda, Sila icamisi Moocaani iimaaminaatisi icauhi. Jaamaño inahabomico sihidi iijiri afajjinimisiro diitoco quehecutusuuhi.

³³ Jaanobuunati guenene icauno nijequeti inahabomi diitoco galluuhi: Sajeebiima mofoo, noomoro dojicuviro diitoco agalluumojaago.

³⁴ Jaarunaa Sila toonoviro fitafutuuhi.^h ³⁵ Tolliro Pablo, Bernabe icamisi

h 15.34 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

Antioquiavi fitafutuuhi. Jaamo sihidi saatohoma jiiibogomoro icahicauhi Jesucristo jiiibogoco.

Pablo Siino Allinihi Ijiiibogotoobo.

³⁶ Jaanobuunati goovacuutinoti Pablo Bernabeque nuuhi: Maha siino faacuumivavi monahabomico memeeceitequi, ¿naa milli iicamo? nooboro.

³⁷ Jaanegui Bernabe satyujirahi Jua Marco onooboco. ³⁸ Jaarunaa diibo diitisico Panfiliavi ejeevesuuboro uumiuhi diitisico idudicamaajeque amusutiibo. Jaaneguiiha, Pablo diiboco imuguutihi asatyunoco. ³⁹ Jaanoco sihidi ejenaacasiunoma iicaumisi dugaavocasiuhi. Bernabe Marcoma ijicafutuumisiro Chipre chugaivi fuuhi. ⁴⁰ Jaanoti Pablo Silaco iiciuboma fuuhi Moocaani imihijifañodi inahabomi agalluudi. ⁴¹ Jaamisi fatyuuhi Siria jiiinije, Cilicia jiiinije icanofenedi inahabomico quehecutusumisiro Cristotaco.

Pablonisima Timoteo Gataavehi.

16 Pablo, Sila icamisi ifutuuhi Derbe, Listra icano cuuminovi. Jahi atyimeumisi miyaavogominaafi Timoteo onooboco miyaavogominaago judiomiogo griegooboma iicaugo achico. ² Jaaboti inahabomi Listrari, Iconiori icano iicaumo imino iimaahicauhi. ³ Jaaboco Pablo imuguuhi diitisima igataavequi. Jaaboro iimeeheque quiticisuhi tahi iicaumo judiomi iimuguujitiruneguiiha famooro diibo caani griegoobo iicaunoco agaajumaño. ⁴ Jaamisi faacuumivafañodi ufuumisi inahabomico jiiibogomisiro feehicauhi Jerusaleri iicaumo minisuminaa, iquillahuto icamo diitisico unuubadi. ⁵ Jaaneri paryi Cristota quehecumo minifutuuhi miyaavogofaño. Jaaneri Cristota fafucuvaaciviro guiraatomoro feehicauhi.

Pablo Macedonia Jiiinjeominaafi Gaijaco Atyimehi.

⁶ Jaanaa Moocaani Gaija jiiibugusuutihi Moocaani iijico Asia jiiinjevi. Jaanegui fatyuumo Frigia, Galacia icano jiiinjefenedi. ⁷ Jaamo ifutuuhi Misis jiiinjejinivi. Jaamañoti esamaaiumo Bitinia jiiinjevi ifeequi. Jaarunaa Jesu Gaija imuguutihi. ⁸ Jaanegui Misis jiiinjefenedi sanoticovoro afatuyo ifutuuhi Troa micuvi. ⁹ Jaamañovi Pablo fucu gaijafaño atyimeuhi macedoniaminaafi julleeciniiboco. Jaabo diiboco neehicauhi: Macedonia jiiinjevi disaa. Jaaboro mihaico daamusu, nooboro. ¹⁰ Jaanoco Pablo aatyimeunegui mihimibaivo Macedoniavi mefeequi: Fine Moocaani mihaico coovahi tahi taajasubogoco mijiibeguequi, munuui.

Pablo Filipino Cuumivi.

¹¹ Jaadi Troa micuti mijicafutuomoro sanoticovoro mufuumo mihifutuuhi Samotracia chugaivi. Jaano sesevedi mihifutuuhi Neapolis micuvi. ¹² Toonoti mufuuhi Filipovi Roma cuumi Macedonia jiiinjeri iicacuumi imiyacuumivi. Jaamañovi gueenejisuno mihicauhi. ¹³ Jaamo jaguisifucusumi tuucuumiti jahisivi mufuuhi muuajjinivi tomañovi Moocaanima ihiimaanicimañovi macasiivuumoro Moocaani iijico mijiibuguuhi gaigoomi igaivuumoco. ¹⁴ Jaamotiu saafigo Lidia onogo Tiatira cuumio. Jaago iiminoono gaachehunoco tifaihiba iicacheunoco naajehicaugo. Jaago Moocaanico ejeecivehicaugo mijiibogonoco guubunicihicauhi. Jaago jeebiico Moocaani faayiciuhi Pablo ijiibogonoco

imino iguubuniciqui. ¹⁵ Jaago paryi iijaminaama nitisuquimaaiugo. Jaagoro miihaico neehicauhi: Miyaano uujoho Cristotahe iicahachiiji taajafa masaamoro mihicava, noogoro miihaico iijavi fiitiuhi.

¹⁶ Jaanaa safoono Moocaanima ihiimaahicaumañovi mufuumo mahatyimeuhi saafigo bagocajaco. Jaagofañoti gaajaci iji gaajacihicauhi. Jaaneri diigo abajato sihidi nihibamico gaayicihicauhi diigo agaajacinohallivi. ¹⁷ Jaago miihai Pabloma mufuumo dojicuti fuugo coovadiicinigoro: Jito Moocaani caamovohi iicaabo jeecivominaa. Jaamo amiihaico taajasu jiihaico jiibeguehi, noogoro feehicaugo fahiijavaro.

¹⁸ Jaanofeene Pablo agañuhusuvuuboro dojicuviro diigojaa acafesaavuuboro igaajaci ijico nuubo: Jesucristo momofenedi ico tajiibahi. Diigofañoti diino, nooboro.

Jaasumiro diigoti ihiji iinuuhi.

¹⁹ Jaanoco diigo abajato atyimeuhi diigofenedi nihibamico iicihicaurumo iicicuujitinoma iicamo Pablonisico agaayiciumoro satyuumo aivojitojaago naajetehasifeenevi. ²⁰ Jaamisico fagominaa imega iifutusuumoro nuumo: Jitisi judiomisi iicamisi muucuumico gañuhusuno ñaaisuvahi iijibegueneri. ²¹ Jaanoco miihai magaayicimoro minisugotihii romanomi mihicamaño, noomoro.

²² Jaanoma iicamo sihidi miyaminaa Pablonisijaa sifiiratuuhi. Jaanegui ifagominaa tajiibauhi igaachehunoco ujuuucumoro diitisico imeñeri ihaamiqui. ²³ Jaamisico sihidi ahaamihicaumoro civojafaño ficuumo. Jaamoro itoomominaafico tajiibaumo imino iteemequi. ²⁴ Jaanegui itoomominaafi diitisico aivo fañoomecufa iicauhimonobafaño kuhufono jiihacuui.

²⁵ Jaafucu fucufeene Pablomisi Moocaanima ihiimaamisiro Cristo masinoco masivahicauhi. Jaanoco sacivojaminaa guubunichicauhi. ²⁶ Jaanaa imimañobati sefano icivoja nicuta maryibauhi. Jaaneri paryi icivoja guhugano faayanamaaiuhi, bu icivojaminaa sisita iijgaiñehino sinanamaaiuhi icano. ²⁷ Jaanaa itoomominaafi aaicuuboro meeciurunaaca paryi icivoja guhugano faayiciniuhi. Jaanoco itoomominaafi aatyimeuboro ihaamigaco guiiyiciuhi ifiico iinoro igaicaauiqui: Paryi fine icivojaminaa gaacuui, nooboro.

²⁸ Jaarunaa Pablo diiboco sefano nuuhi: Milli difiico moonidino. Famooro mihicahi, nooboro.

²⁹ Jaanegui itoomominaafi cuugahuco dilluui. Jaaboro goovano jicafutuubo icivojafaño sihidi vivivi iigutuuboro Pablonisiguiino memuiivutuubo. ³⁰ Jaanegui fañoomecuti diitisico ihinusuuboro nuubo: Aivojitisi, ¿milli uujoho mooniji niquejefaño taajaqui? nooboro.

³¹ Jaanegui diitisi iimusuuhi: Aivojiibo Jesucristoco miyaavogo. Jaabo taajahi paryi diijaotoma, noomisiro.

³² Jaamisiro diiboco paryi iijaotoma jiibuguumisi Moocaani iijico.

³³ Jaafucuro itoomominaafi diitisico ahaamihicauno tujaavonoco nitiubo. Jaadi paryi iijaminaama nitisuquimaaiumo. ³⁴ Jaadi diitisico iijajaago asatyuuboro machusuubo. Jaabo paryi iijaminaama imo imo icauhi Moocaanico imiyaavuguuneri.

³⁵ Jaanaa fucuro ifagominaa sisiminaaco galluui icivoja toomominaafijaago diitisico isinaayuqui. ³⁶ Jaanegui itoomominaafi Pablonisico nuuhi: Fagominaa uco tajiibahi amiisico sinaayuqui. Jaanegui sajeebii mihiinucu, nooboro.

³⁷Jaarunaa Pablo isisiminaaco nuuhi: Misi romanomiotisi mihicamisico miyaminaafeenevi ahaamihicamoro. ¿Misivi iimitinoco aatyimetimoro misico toovono sinaayujirahi? Jaafa iinoro asaamoro misico iinusuvamo, nooboro.

³⁸Jaanoco isisiminaa ufuumoro ifagominaaco jiiibugutuuhi. Jaanoco romanomiotisi diitisi icaunoco uguubumoro sihidi iguutumo.

³⁹Jaanegui ufuumoro diitisisima toonoco iimibachujeumoro diitisisico iinusuumo. Jaamoro diitisisico: ¿Jiicuumiti collihi mufuucutihi? nuumo.

⁴⁰Jaadi icivojafañoti ihiinuudi Lidia onooگو iijajaa fuumisi. Jaamisiro inahabomico emeeciyeudi diitoco equehecutusumisiro tuucuumiti fuumisi.

Tesalonica Cuumivi Ñaavomo.

17 Jaanaa Pablomisi Silama ufuumisi Anfipoli, Apolonia icano cuuminofeenedi afatyumisi Tesalonica cuumivi ifutuuhu judiomi sinagogaja icamañovi. ²Jaajafaño Pablo ijeevamaje iicanicubadi sinagogajafaño feehicauhi mijaguisici, sajaguisi idiino fucuva diitoma iimaahicaubo. ³Jaabo Caatinihaamefañodi diitoco jiiibeguehicaubo Cristo idaasuno iicauboro iguijevebe ubuheeteunoco. Jaaboro diitoco neehicaubo: Diibo jaani Jesuco uujoho amiihaico jiiibeguehicahi. Jaabo diibo Cristo, nooboro.

⁴Jaanoco saatoho judiomi imiyaavuguumoro Pablo, Sila icamisijaa minifutuuhi, tolliro sihidi griegomi Moocaanico ejeecivehicaumo miyaavuguuhi, bu sihidi ajashutino obocifino gaigoomi miyaavuguuhi icano. ⁵Jaanoma iicamo judiomi imiyaavuguutimo ataaquivuumoro iimitino gaifiimico iigaiyiicumoro tuucuumico gañuhusuno ñaaisumo. Jaamoro Jason onooگو iijaco cabociumo Pablo, Sila icamisico agaayicimoro miyaminaaco ihaciqui. ⁶Jaarumo Pablomisiko aatyimeutinegui toojao abajaabo Jason onoboco satyuumo saatoho inahabomima tuucuumi aivojitojaago. Jaamoro sefano coovadiivuumo Pablomisiditi: Jito faajinijequere rugueenimoro efeehicamo juu gasecuuhi. ⁷Jaamoco Jason iijafaño ficuuhi. Jaamo famooro romano aivojiiiboⁱ tajiibaco imino moonitimo: Sifi aivojiiibo icahi Jesu neehicamo, noomoro.

⁸Jaanoco paryi miyaminaa aivojito icamo uguubuumoro sihidi ñaavuumo. ⁹Jaanegui Jason, bu saatoho icamo fagomijaago inihibamico ificumoro iinuuhi.

Pablomisi Silama Berea Cuumivi.

¹⁰Jaasumiro inahabomi Pablomisiko fucu Berea cuumivi galluuhi. Jaadi tahi ifutuumsiro judiomi sinagogajafaño fuuhi. ¹¹Jaamo tomaño judiomi Tesalonica cuumiri icaumo janaanici imihuseuhi. Jaamaño Moocaani iijico imino agaayicimoro fafucuvaaciviro Caatinihaamefaño onoonoco iifinichicauhi: ¿Naa miyaanoco miihaico noomisi? noomoro. ¹²Jaamoro sihidi saatoho diitoti miyaavuguuhi. Tolliro griegomiti sihidi gaigoomi obocifimo miyaavuguuhi, bu sihidi gaifiimi icano. ¹³Jaanoco Tesalonicao judiomi Pablo tolliro Bereavi Moocaani iijico ijiibogonoco uguubuumoro tahi fuuhi. Jaamoro tomaño miyaminaaco ñaaisutuuhi. ¹⁴Jaarunaa Bereari iicaumo inahabomi Pabloc goovano galluuhi muaijiniivi ifeequi. Jaanoti Sila, Timoteo icamisi Bereavi fitafutuuhi. ¹⁵Jaamo Pabloma ufuumo

i 17.7 Cesar onooگو.

diiboco satyuuhi Atena cuumivi. Jaamo uhuumiumoco Pablo nuuhi: Sila, Timoteo icamisico mijibogo goovano tajaa isaaqui, nooboro.

Pablo Atena Cuumivi Icahi.

¹⁶ Jaabo Pablo Timoteo, Sila icamisico Atenati ootoomoo atyimehicauhi faacuumifañoro ijinita iicanoco. Jaaneri sihidi idaasuvehicaubo.

¹⁷ Jaanoma iicaabo judiomi siicumimoto Moocaañico ejeecivehicaumoma sinagogajafaño iimaahicaubo. Jaabadiro fafucuvaaciviro goohasinofaño iicamoma ihiimaaboro feehicaubo. ¹⁸ Jaanoti saatoho gaifiimi epicureo ononoo jibogoco nisuquimaaihicaumo. Jaanoti saatoho estoico ononoo jibogoco nisuquimaaihicauhi. Jaamo ticoniui Pabloma ihiimaamo. Jaamoro saatoho neehicauhi: ¿Milli fine mihaico neejiruubo, jaani ihiimaafifiibo? noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: Fine siomo diosmi jibogominaafi, neehicauhi Pablo Jesu ubuheeteunoco ijibeguehicauneguiha. ¹⁹ Jaanoma iicaumo diiboco satyuumo

Areopago onobaivi: Mihaico diibogo jino bojiibogoco isivanoco. ²⁰ Magaajatinehejeque mihaico diibeguehicaui, ¿milli iicanehejeque neehicaui? noomoro.

²¹ Jaamo atenaminaa, siicumijeoto icamo jinejebaco moonitimo toono iimaariro icahicaumo bohonoco uguubuuneriro.

²² Jaanegui Pablo Aeropagobaivi diitofeeneti ujulleveuboro nuuhi: Amiihai atenaminaa diosmi jeecivominaa mihicamo. ²³ Miuro amiihai diosmico mejeecivehicaamañehedi afatyoobo samañovi atyimehi, jilli noonoro acaatinicininoco: Dios Agaajaratiiboco, onoonoco. Miuro diiboco gaajatimo mejeecivehicaaboti jino uujoho iimaahicaui.

²⁴ Jaabo diibo Moocaani jiniñeque paryi fanoova icanoco eetavuubo. Jaabo jiniñe, niqueje icano abajaabo. Jaabo miyaminaa eetavotajafaño icatiibo, miyaminaa jeecivo sefari icatiibo, ²⁵ jinejete cuujivaachutiibo icano. Jaabo mihai famoocoro fiivoco aciibo, guibuhubaco majaguuisiqui aciibo, fanoovaco aciibo icano.

²⁶ Jaabo miyaminaaco saafi tijotiro faacuumiva miyaminaaco fiivusuubo fanoojiniñehalliviro iicaqui. Jaaboro jino paryi mihicajisumije, mihicajimañeje icanoco ohoovoboro ficuubo.

²⁷ Jaamo Moocaañico miguiinehi dudiivi mahatyimequi famoova cojiti tehesijitiruuboco. ²⁸ Jaabo Moocaañifeenedi mihiguehi, mihicahi.

Tolliro amiihai poeta caatiniminaafi: Mihihai Moocaani yoto, nooboro, unuubadi. ²⁹ ¿Milli bu Moocaani yoto mihicamo mehesamaajirahi,

Moocaani oro eetavota, nihibami eetavota, guiisi eetavota icano iicanoco? Jilli gaifiimi: Jilli fine jeevaabo, noomoro ijeebifañodi esicinimoro eheetavonoco. ³⁰ Siicijenaha miyaminaa gaajatimo iicaunoco Moocaani aatyimetiibobadi icauhi. Jaanoti jisumi Moocaani paryi fahigova miyaminaaco tajiibahi iimitico ijeevesuqui. ³¹ Jaabo Moocaani oovicicuui miyaminaaco ijaadaco aacijifucuco. Jaafucugui saafiico ificubofeenedi miyaminaaco miyaajiri jaadusujiibo. Jaanoco diibo guijevefeeneti ubuheeteunofañodi Moocaani gaajasucui, nooboro.

³² Jaanoco diito miguijevenebunati siino mubuheetejinoco uguubuumoro saatoho diiboco dejecuui. Jaanoti saatoho nuuhi: Jei cusumihacho siino toonoti muguubuji, noomoro.

³³ Jaanoma iicaabo Pablo diitoco jeevesuhiniui. ³⁴ Jaarunaa saatoho imiyaavuguumo diibo dojicuti fuuhi. Jaamofaño icaubo Dionisio

Aeropagobaivi efeeefimo bociibo iicaubo, bu tolliro saafigo gaigo Damari onooگو, bu saatoho icamo.

18 Jaanobuunati Pablo Atena cuumiti fuuhi Corinto cuumijaago. ² Jahi atyimeubo saafi judiomiobo Aquila onooگو, Ponto jiinjieooboco, bohonoro mogaima Pricila onooگو Italia jiinjieti asaamisi gaseuhi. Tahigo aivojiibo Claudio onooگو iinusuuhi paryi judiomico Roma jiinjieti ifeequi. Jaamisico Pablo baatuuhi. ³ Jaabo diitisi ududicamaaiño yomonocoro bu dudicamaaihicaui carpa iijano eetavoco. Jaanegui diitisima fitafutuubo sano idudicamaaiqui. ⁴ Jaabo Pablo fajaguisiviro sinagogajafaño feehicaubo. Jaabo diitoma ihiimaaboro judiomi, griegomi icamoco miyaavugusuhicaubo.

⁵ Jaanaa Sila, Timoteo icamisi Macedonia jiinjieti asaamisi gaseunaa Pablo judiomico ijiibogohigoviro icacuuhi diitoco foovono neehicaubo: Diiburucu Jesucristo amiihai meteemehicaabo, nooboro. ⁶ Jaarunaa diito ticovauhi diiboco ijiihevemere idicunoono onoomo. Jaanoma iicaabo Pablo diitojaago igaachehuco gavirisuubo diitoco ejeevesuno jiibogobadi iicano. Jaaboro diitoco nuubo: Amiihai tiijoho amiihaihalliviro icaji, tahallivi icajitino. Jisumitiro judiomi iicatimojaagoviro fuucuuji, nooboro sinagogajati iinuubo.

⁷ Jaaboro Justo onooگو Moocaanico ejeecivehicaubo iijajaa fuubo sinagogaja uufequeriro iicaujajaago. ⁸ Jaarunaa Crispo onooگو sinagogaja aivojiibo Jesuco miyaavuguuui paryi iijari iicaumo iyotoma. Tolliro bu sihidi Corinto cuumiminaa uguubuumoro miyaavuguumo. Jaamoro nitisuquimaaiuhi. ⁹ Jaanobuunati Jesu, fucu gajafeenedi Pabloco nuuhi: Diiguetejarahana, suufenitiibo diibogo. ¹⁰ Hima uujoho icahi, miihaiñooba ico milli moonijitihii, jiicumiri sihidi tamiyaminaa iicamaño, nooboro.

¹¹ Jaanoma iicaabo Pablo fitafutuui Corintovi saficaba, sificabatifeenedi icano Moocaani iijico diitofeenevi jiibogooboro.

¹² Jaarunaa Galion onooگو Acaya jiinjievi aivojiiboti iicaudihivi. Judiomi ijicucasiuumoro Pabloco satyuumo ihaivojiibo itajiiba icagahalliri giciniubojaago. ¹³ Jaamoro diiboco nuumo: Jaani miyaminaaco miyaano nuusuboro feehicahi Moocaanico siibadiro ijeecivequi tajiibafa onootibadi, noomoro.

¹⁴ Jaanegui Pablo iimaacuujirunaa ihaivojiibo Galion onooگو judiomico nuuhi: Jaani imitino iicaaboro sitaaco imooniruva amiihai judiomi monoonoco miyaano uujoho guubunicijirahi. ¹⁵ Jillii ticovo iimaano, bu ticovo momonoro, bu jillii amiihai tajiibaro icano iimaanoco: ¿Milli bu uujoho moonijirahi? Tahi amiihairyo mihimibachucasi imogotihii uujoho tonehejeri ihiimaanoco, ¹⁶ nooboro diitoco tomañoti galluubo. ¹⁷ Jaanoma iicamo paryi griegomi, sinagogaja aivojiibo Sostene onooگو agaayicuumoro aamiumo Galion imefeene. Jaarunoco Galion milli nuutihii.

Pablo Siino Uumihi Antioquiavi.

¹⁸ Jaanobuunati Pablo toonovi guenenene icauhi. Jaadi inahabomico ifitacuuboro Pricila, Aquila icamisima fuumo Cencrea cuumivi. Jahigo iinigaico ciidaubo Moocaani unuonoco ihifutusuqui. Jaadi ijicafutumoro Siria jiinjievi muuairi fuumo. ¹⁹ Jaamo Efeso cuumivi iifutuudi Aquilamisico ificuhiniuboro sinagogajajaago fuubo. Jaaboro judiomima iimaahicaubo. ²⁰ Jaaboco inahabomi fiituihi. Jaarunaa diibo imuguutihii. ²¹ Jaaboro diitoco ifitacuubo nuuhi: Moocaani iimogohachijii

siino uumiji, nooboro fuucuubo Efesoti. ²² Jaabo Cesarea micuvi iifutuudi Jerusalejaa fuubo Moocaani iijaminaaco idillutuubo. Jaadi Antioquiavi fuubo. ²³ Jaanobuunati gueenene nijequeti tuucuumiti fuubo siino dojjuciviro. Jaabo Galacia, Frigia icano jiinjije cuumineri iicamo Cristotaco quehecutusuuboro feehicauhi.

Apolo Onoobo Efeso Cuumivi Jiibeguehi.

²⁴ Jaasumi Efeso cuumivi gaseubo Apolo onoobo judiomioobo Alejandria cuumioobo iicaubo. Jaabo Caatinihaamefaño onoonoco imino agaajauboro jiibeguehicauhi. ²⁵ Jaabo imino jiibogociniuhi Moocaani jiijhaiti. Jaabo imo imo foovono Jesuti jiibeguehicauhi Jua niticoro gaajauruubo. ²⁶ Jaabo Apolo sinagogajafaño quehecuno jiibeguehicauhi. Jaanoco Pricilamisi uguubuumisiro iijajaago diiboco asatyumisiro imino jiibuguuhi Moocaani jiijhaiti. ²⁷ Jaabo Apolo Acaya jiinjivevi uufuujinegui inahabomi aamusuumoro diibedi aameque caatiniuhi. Tahii iicaumo Cristotaco ihaciqui diiboco imino igaayiciqui. Jaabo Acayavi iifutuudi sihidi amusuhicaubo Moocaani imihijiri imiyaavuguumoco. ²⁸ Jaabo mityano judiomico miyaminaafeenevi taajahicaubo, Caatinihaamefeenedi diiburucu Jesu, Cristo iicanoco diitoco jiibogoo.

Pablo Efeso Cuumivi.

19 Apolo Corinto cuumivi iicaunaaca Pablo ifagajinofeenedi ofoocinjiri fuubo Efesovi. Jahi atyimeubo fiivaamova Cristotaco. ² Jaamoco dilluubo: ¿Amiikai Moocaani Gajjaco magaayicuihi mimiyaavuguumo? nooboro.

Jaanegui diito iimusuihi: Miikai magaatitahi Moocaani Gajjaco magaayicinoco, noomoro.

³ Jaanegui siino Pablo diitoco dilluuihi: ¿Coyomo nitico jana amiikai magaayicuihi? nooboro.

Jaanegui iimusuumo: Eti bu Jua initiuonoco, noomoro.

⁴ Jaanegui Pablo nuuhi: Jua miyaminaaco nitihicauhi iheedehifico ejevesuno jiibogobadi iicanoco. Jaabo tolliro bu neehicauhi tabuunati asaaboco mimiyaavegueji neehicauhi Jesuditi.

⁵ Jaanoco uguubuumoro nitisuquimaaiuhi Jesucristo momofeenedi.

⁶ Jaadi Pablo ihuseque diitohallivi ificuuneri Moocaani Gajja diitohallivi niituuhi. Jaaneri diito sijijeri iimaauomo. Jaamoro Moocaani iijico jiibeguehicaumo. ⁷ Jaamo paryi fahuseeci motihaiti miimisiidimou.

⁸ Jaabo Pablo toonovi minihibaci, sanihiba icanohachuta sinagogajafaño feehicauhi ñihicugotiibo miyaminaaco jiibeguequi. Jaabo ihiiimaaboro miyaminaaco miyaavugusuhicauhi Moocaani ajojvi iijico. ⁹ Jaarunaa saatoho mityano ifico eesiciniumoro miyaavuguutitahi. Jaamoro Jesu jiibogoti miyaminaafeenevi imitino iimaahicauhi. Jaanoma iicaubo diitoti sihigovi fuubo. Jaaboro Cristotaco iiciuboro satyuubo Tiraano onoobo aameneque jiibequehicaajafaño. Jaamoma fafucuvaaciviro iimaahicaubo mificabaci ticovovi. ¹⁰ Jaamaño paryi Asia jiinjiri iicaumo Moocaani iijico guubuuhi Jesuti jiibeguehicaunoco judiomi, bu judiomi iicatimeheje icano. ¹¹ Jaabo Pablofeenedi Moocaani sihidi ejevano mityaco moonihicauhi. ¹² Jaamaño filluchehuno, bu gaachehuno icaruno diibo ifiivi ijivonehejeque asatyeneri iguihuvameheje buheehicauhi, bu iimitino ijimi diitoti iinehicaui icano.

¹³ Jaarunaa saatoho judiomi gaifiimi iiguefifimo: Miihai ijimico magañiifihi, noomoro feehicauhi. Jaamoro Aivojiibo Jesu momoco nisuumo iimitino ijimico igañiiqui.

¹⁴ Jilli moonihicaumo sahuse juugahuseti miimisiici idiimo icamo saafi Esceva onoobo seeme. Jaabo judioobo, sacerdotemi aivojiibou. Jaanofeene safoono ijico nuumo: Ico matajiibahi Pablo ijiibeguehicaabo Jesu momofeenedi saafiiti dihiinequi, noomoro.

¹⁵ Jaarunaa diitoco ihiji iimusuuhi: Jesuco uujohe gaajahi, tolliro Pabloo gaajacuuhi icano. ¿Jaanoti nacu miijoho amiihai? nooboro.

¹⁶ Jaasumiro ihijima iicaubo diitohallivi tigaifiivuui. Jaaboro diitoco guinoniubo sefano diitoco ahaamiiboro ijati gaasuubo diitoco utujaacuuboro sicaimhejeque. ¹⁷ Jaanoco paryi Efeso cuumiri iicaumo judiomi, bu judiomi icatimo icano agaajaumoro sihidi iguiuhi. Jaamoro Jesu momoco sihidi imehicaumo.

¹⁸ Tolliro bu sihidi imiyaavugumeheje iticoni imitino iicahicaunehejeque jiihogomoro saahicauhi. ¹⁹ Jaabadiro bu sihidi apichuco ihiiamaahicaumo ihapichuno aameneque isivaumoro miyaminaafeenevi jigasuhicauhi ijaada cincuenta mildino ticovovi nihibami icanoco. ²⁰ Jilli Moocaani iiji guiraatonoro feehicauhi imityafeenedi.

²¹ Jaanobuunati Pablo fuuguuhi siino Macedonia, Acaya icano jiiñijejaago. Jaamañoti Jerusalevi fatyuguubo. Jaanobuunati tolliro Roma cuumivi feeji, nuubo. ²² Jaaboro Macedoniaavi galluubo Timoteo, Erasto icamisi ihamusuminaatisico. Jaanobuuna diibo Asia jiiñijeve ifitafutuubo tomañovi guenene icauhi.

Efeso Cuumivi Ñaaisumo.

²³ Tusumi sihidi ñaaiumo Jesu jiihogoti. ²⁴ Saafi Demetrio onoobo Jesuco iimogotiiboro miyaminaaco fajiiniubo Jesujaagodi iicatimo iicaqui. Jaabo nihibamiri eetavehicauhi diosa Diana onoogo/ iija ijiniitagayinoco. Jaaneri sahomonocoro diibobadi ududicamaaimo sihidi nihibamico gaayicihicauhi.

²⁵ Jaanoco paryi sano iigaiyiiciuboro nuubo: Amiihairyo magaaajahi jidudicamaajehallivi sihidi miihai nihibamico magaaayicihicanoco. ²⁶ Jaano icanaaca amiihairyo maatyimemere muguubuhicacuuhi diibo Pablo: Miyaminaa etavomo diosmi icatimo, nooboro efehicanoco. Jaamaño miyaminaaco: Miyaano, nuusuuboro feehicaabo. Jaano jiiicumiviro icatino fahigovaviro jino Asia jiiñijeve. ²⁷ Jaamaño mududicamaaje gañicafeteji. Jaabadiro bu sihidi ejeevago diosa Diana jeevivo iija ibocima chahacuuji. Jaadi jilliti diigoco bocigucuujiitirumo paryi Asia jiiñijeminaa, bu paryi jiiñijeminaa icamo ejeevivehicarugoco, nooboro.

²⁸ Jaanoco uguubuumoro, sihidi sifiiratuuhi. Jaamoro sefano coovadiivuumo: Ilmino diica Diana efesiomi aivojigo idiicago! noomoro.

²⁹ Jaaneri faacuumiro añaavuumoro Gayo onoobo, Aristaco onoobo icamisi macedoniaotisi Pablo gataavominaatisico agaayicumoro satyuumo sinehejeque ihiiamaaqui iigaivojafaño. ³⁰ Jaanegui Pablo diitojaa fuujirahi miyaminaama iimaacqui. Jaarunaa Cristota diiboco galluutihi.

³¹ Jaabadiro bu saatoho Pablo nahabovaminaa Asia jiiñije aivojito iicaumo saatohoma jiihogoco galluuhi: Diitofaño feediibo, noomoro.

³² Jaanohachuta iigaivuumo coovadiicinihicauhi saatoho siibadi onoono,

saatoho siibadi onono icano ñaaicinihicaumo. Jaanoco sihidi samañooto gaajautimo jinejefiri fine iigaivuunoco. Jaamoro sicamañehejeque coovadiinamaaihicaumo. ³³ Jaanogui diitofeeneri iicaumo Alejandro onoboco toonoti imino jiiibuguuimo. Jaamoro judiomi diiboco chimucumoro satyuuhi miyaminaama diitohallivi ihiiamaaqui. Jaanogui imiyaminaaco ihuseri faguuruubo illiivequi. ³⁴ Jaarunaa Ihalejandro judiomiyooobo iicaunoco agaajaciumoro sefatuumo janaaniviro famooro ocoovadiinamaaiumo, siino minooci nihiba oovo ticovooativi: Ilmino diica Diana efesomi aivojigo idiicago! noomoro.

³⁵ Jaamo illiivuudi tuucuumio aivojito nahaboniminaafi miyaminaaco nuuhi: Efeso miyaminaa, miiro famooro miyaminaa gaajahi jiiicumivi sihidi ejevago diosa Diana caamoti Mercurio onobo^k icahigoti ihiji iniitugoco. Jaago iija abajacuumi Efeso. ³⁶ Jaanoco bu ¿mijjoho tuunamaajirahi? Jaanogui millivucu. Jaamoro imino esamaaitimoro siibadi momoonidino. ³⁷ Miiro jiiitisi gaifiimisiso amiihai misivahi amiihai diosa Dianati imitino omoonimisiro idicuno ihiiimaatimisiso. ³⁸ Jaanoti Demetrio, bu diiboma ududicamaaihicamo icano sitahallivi ihiiamaajihachijiji jaafa fagominaama toneheje imibachujafaño toonoco iimaamo iimibachucasiqui. ³⁹ Jaanoti sinehejeque mihigaivomoro mihiimaajihachijiji aivojito atajiiibanicibadi iminoro mihigaivomoro mihiimaa. ⁴⁰ Jilli ñaaimoro mihicamaño jimaño jiiinije aivojiiibo miihaiditi imitino neejirahi. ¿Jaanoco milli miihai mihiimusujirahi jino mañaainoti? nooboro.

⁴¹ Jilli nooboro diitoco lliicaruubo.

Pablo Macedonia Jiinije, Bu Grecia Jiinije Icanoco Meeciiboro Fuuhi.

20 Jaamo illiivuudi Pablo Cristotaco coovaubo jiiibeguequi. Jaaboro diitoco ifitacuuboro fuucuubo Macedonia jiiinijevi. ² Jaabo paryi Macedonia jiiinijeotoco emeciiboro, equehecutusuuboro icano fuuhi. Jaadi iifutuubo Grecia jiiinijevi. ³ Jahigo icaubo minihibaci, sanihiba icano. Jaadi meenegari fuujiruubo Siria jiiinijevi. Jahigo judiomi diiboco agaicaaaguunoco agaajaciuboro dojicuviro Macedoniavi uumiubo siino. ⁴ Jaaboma gataavuumo Sopater onobo Berea cuumioobo, bu Aristacu, Segundo icamisi Tesalonica cuumiotisi, bu Gayo, Timoteo onoomisi Derbe cuumiotisi, tolliro bu Tiquico, Trofimo onoomisi Asia jiiinijeotisi icano. ⁵ Jaamo imegavi ufuumoro iifutuumo Troa micuvi miihai Pablomima mihicaumoco iteemetequi. ⁶ Jaadi jari miihai ijicutaama achahano maahuno, jiiibaimobuunati, Filipino cuumiti meenegari mufuuhi. Jaamo sahuse fucuvati Troa micuvi mihifutuuhi. Jahigo sajaguisi toono mihicauhi.

Pablo Troa Micuco Meecituubo.

⁷ Jaanaa jaguisibuunati Cristota igaivuumo panco iquisicuqui. Jaanaa Pablo ufuucujinegui jiiibogooboro fucuvuubo. ⁸ Jaamo igaiciniuhi caamo mecufaño sihidi cuugahuno aachicinihigo. ⁹ Jaanaa saafi sicafeñi Eutico onobo giciniuhi iventanavi. Jaanaa Pablo gueenene ijiiibugumaño sihidi diiboco cigara aivuuhi. Jaaneri icigaubo tercer pisoti caamoti acutuuhi.

k 19.35 Sahaamefaño ficuumo Jupiter. Jaanoti sihaamefaño imomoco ficuutimo.

Jaaboco gañiiyicimo chuumucuboco. ¹⁰ Jaanegui Pablo iniituuboro diiboco ihiibiciuhi. Jaaboro nuubo inahaboniminaaco: Mihiguetedino. Jaani buheebe, nooboro.

¹¹ Jaadi Pablo caamo ufuuboro ipanco iquisicuuboro iifunoco machumo. Jaanobuunati siino ihiimaaboro seseveubo. Jaadi fuubo. ¹² Jaanaa isicafefico satyuumo buheecuboco. Jaaneri famooro sihidi imo imo icauhi.

Pablo Troa Micuti Mileto Cuumivi Fuuhi.

¹³ Jaanaa miihai imegavi mufuuhi meenegari Ason cuumivi toonoti Pablococ meteemequi, diibo jiihairi asaajilboco. ¹⁴ Jahi diiboco mahatyimedi Asonti meenegari saano mufuucuhi. Jaamo Mitilene cuumivi mihifutuuhi. ¹⁵ Jaano sesevedi Quio cuumi cojidi mafatyuuhi. Jaano sifucuti Samo micuvi mihifutuumo majaguisihi Trogilio cuumivi. Jaano sifucuti mihifutuuhi Mileto cuumivi. ¹⁶ Jilli momooniuhi Pablo guenene Asia jiiñjevi icanoco iimuguutimaño Efeso cuumivi footiibo iicaqui goovano Jerusalevi ihifetequi, tahi Pascua jiiibaimoco ifatyequi.

Efesovi Pablo Moocaani Iija Quillahutoco Jiibeguehi.

¹⁷ Jaabo Mileto cuumiti Pablo cuuhuvauhi Efesojaagovi Moocaani iija quillahutoco. ¹⁸ Jaamo asaaumoco Pablo nuuhi: Amiihairyo magaajahi Asia jiiñjevi icausumi icahicaunoco. ¹⁹ Miiro fahijjavoro amiihaifeenevi icahicauhi Aivojiibo Jesuco jeeçivooboro: Uujoho sihidi gaajahi, nootiibo. Jilli icahicauhi sihidi idaasuno icahicauhi judiomi uco aamigueneri tahaallii tofaihuco filluuboro. ²⁰ Jaarunaa suufenitiibo jiibeguehicauhi amiihaidi iiminoco miyaminaafeenevi, bu tolliro iijanofaño icano. ²¹ Judiomico, bu tolliro judiomi icatimoco icano ijiibogoooboro neehicauhi: iAmiihai eedehefifico mejeevesu Moocaani imefeenevi! iJaamoro Aivojiibo Jesucristoco mimiyaavogo! nooboro. ²² Jaabo jisumi uujoho Jerusalevi feeji Moocaani Gaija tajiibari, tahigo uco omoonijinoco gaajatiiboro. ²³ Jaarunaa Moocaani Gaija uco faacuumivavi ijiibogoooboro neehicahi: Hujoho Jerusalejaago idaasuno civojafaño diicaji, nooboro. ²⁴ Jaarunoco uujoho esamaaiti. Tafico gajititahi, idiinocoro imeguehi tajiibari niquejevi iifotonoco, bu tolliro uco Aivojiibo Jesu imino jiibogoco atajiibahinino Moocaani imihuseti ijiibogonoco imivequi icano.

²⁵ Jisumi gaajacuuhi uujoho saatohobati amiihaifeenevi Moocaani aivoji iijico ijiibogomoti siino uco mahatyimecujitinoco. ²⁶ Jaanegui jisumi uujoho amiihaico neehi: Amiihai imiti jaadaco jisu amiihaihalliviro icacujino, tahallivi icacujitino. ²⁷ Jilli amiihaico jiibeguehicauhi paryi Moocaani iijico tuunamaaitiibo. ²⁸ Jaanegui amiihairyo mehesicini. Tolliro imino motoomo igaivominaaco Moocaani Gaija amiihaico tajiibauhi diitoco meteemequi atajiibaunoco. Aivojiibo Jesu imiyatiijeheri diitoco ajaaducumoco. ²⁹ Jaanoti bu gaajahi uujoho, ofoonobuunati saatoho amiihaifeenevi gaseji amiihaico ifinisiqui jicu ovejamico ifinisunicibadi. ³⁰ Miiro amiihaifañoti saatoho agaaniivomoro jiibeguejimo sicamañehejeque miyaanobadi, toonoguinodi amiihai mimiyaavogonoco mejeevesuqui. Jaanegui mehesicini, ³¹ majabajeevedino mificabaci, saficaba icano ticovovi paryi amiihaico fafucuvaaciviro tahaallii tofaihuco gañiiiboro ijiibeguehicaunoco.

³² Jaanegui jisumi tañahabomi Moocaanima mihica. Diibo imihijji jiibogoco mehesicini. Jaano toonofenedi sefano mihicahi, jaano

amiihaico Moocaanico ejeecivehicamofeenevi ificucui. ³³ Uujoho saatoho nihibamico, gaachehuco icano imeguehinitihi. ³⁴ Amiihairyo magaaajahi tahuseri ududicamaaiboro ucuujivaachunoco iicihicanoco, tolliro bu uuma iicamedi iicihicanoco icano. ³⁵ Miiro saicino amiihaico jiiibeguehicahi jilli mududicamaaiaqui. Jaamoro ucuujivaachuuboco tooneri mahamusuqui Aivojiiibo Jesu unuubadi: Imicani icaabo sitaaco aaciibo, toonoco agaayiciibo janaanivivi, unuubadi. Jaanoco mehesicini, nooboro.

³⁶ Jaaboro ememuiivuuboro diitoma Moocaanima iimaaubo. ³⁷ Jaadi famoro Pabloma ihiibicicasumoro taumo, ³⁸ sihidi iidaasuvumoro Pablo diitoco: Ofoodi uco mahatyimecujitihisi siino, unuuneru. Jaamoro diiboco ficujeumo meenegafaño.

Pablo Fuuhi Jerusale Cuumivi.

21 Jaamo monahabomico mejeevesuumoro meenegari sanoticovoro mufuuhi Cos onochugaivi. Jaano sifucuti Roda cuumivi. Jaamañoti Patara cuumivi mihifutuui. ² Patarati Fenicia cuumijaa ufuugaco mahatyimeugari mufuui. ³ Jaamo mafatyuumo mahatyimeuhi Chipre onochugaico monaninaagonovi iicachugaico. Jaamo mufuuhi Siria jiiinjevi Tiro cuumijaago sinehejeque ificutuugari. ⁴ Jaamo tahi Cristotaco mahatyimeuhi. Jaamoma toonovi mihicauhi sajaguisi ticovovi. Jaamo diito Pablolo jiiibuguuhi Moocaani Gaijari: Jerusalevi feejirahana, noomoro. ⁵ Jaadi tojaguisi ifiniudi mufuumo famoro mogaimima, iseemema icano mihaico ficutuumo. Jaamo mihifutuhi tuucuumijinivi. Jaamoro jiiinigaibaahohallivi mememuiinamaaumoro Moocaanima mihiiamauhi. ⁶ Jaamoco mifitacumoro mijicafutuhi meenegafaño. Jaanoti diito dojicuviro uumiuomo iijanojaago.

⁷ Jaamo Tiro cuumiti mufuumo mihifutuui Tolemaida cuumivi. Jahi monahabomi Cristotaco midillu. Jaamo diitoma mihicauhi safucu ticovovi. ⁸ Jaano sifucuti mihihi Pabloma mufuumoro Cesarea cuumivi, Felipe Cristo iiji jiiibogominaafi iijafaño mijicafutuui, sahuse juugahuseti miimisiiici idiiinomoobo diaconomiobo iijafaño. ⁹ Jaabo Felipe igueenemehejedimo iseemema icauhi sano gaigoomiro ataajevatiimo. Jaafiguje Moocaani diitoco onoonoco iimaahicauhi. ¹⁰ Jaamo mihihi toono fiiva fucua mihicaunaaca, Moocaani iimaaminaafi Agabo onooob Judea jiiinijeti gaseuhi. ¹¹ Jaabo mihaico emeeciiboro Pablo niivigai meeheque iciuhi. Jaaboro toomeeheri ifico itihaiño, ihusene icanoco isisiuboro nuuhi: Moocaani Gaija jilli neehi: Jerusalevi judiomi jimeehe abajaabo ofooboco jilli sisiji. Jaamoro siicumiotoco acijimo, nooboro. ¹² Jaanoco muguubumoro Pablolo munuui, Jerusalevi ifootiqui. ¹³ Jaarunaa Pablo iimusuuhi: ¿Collihisi uuri mataahi, uco mihidaasuvusuqui? Jaarunoco uujoho iguitihisi uco isisimoro agaicaaujinoco Aivojiiibo Jesu momohalliti, nooboro.

¹⁴ Jaanoco gaajacuruubo imuguuhi ofoonoco. Jaanegui millisi munuucutihi. Jiiiro: Jii, munuui tahi Moocaani Aivojiiibo jeebii noobadi diica, noomoro.

¹⁵ Jaanobuunati mihimibaivumoro Jerusalevi mufuui. ¹⁶ Jaamoma saatoho Cesarea cuumiri iicaumo Cristota gataavuui. Jaamofaño bu saafi icauhi Chipre onochugaioobo Mnason onooob. Jaabo iijafaño mihifutumoro gueenene mihicahicauhi siicijetiro Cristoco imiyaavuguubo iicaubo iijafaño.

Pablo Jacooboco Meeçituuhi.

¹⁷Jaamo Jerusalevi mihifutuudi monahabomi imo imo miihaico gaayiciuhi. ¹⁸Jaano sifucuti miihaima Pablo fuuhi Jacooboco memeeçitequi. Jahigo tolliro icaumo famooro quillahuto. ¹⁹Jaamoco Pablo idilluuboro jiiBUGUHI, paryi Moocaani diibo jiiBogofeenedi judiomi iicaturumofeenevi omooninoco. ²⁰Jaanoco uguubumoro Moocaanico imuumo. Jaamoro Pabloco nuumo: Fañi, imiruno aivono. Jaarunaaca iiro gaajacuui judiomiti sihidi ajashutimo, imiyaavugucuumo famooro Moise atajiiBaubadi iicaqui ejenaauhicanoco. ²¹Jaamoro neehicahi iijohova diibeguehicahi paryi judiomi siicumijejaa iicamoco, Moise atajiiBaunoco mimiyaavegedino. Tolliro bu seeme meeheque miqiticiujitihi, siino mojeevamaajebadi momoonicujitihi, iijohova neehicahi, noomoro. ²²¿Milli jaanoco momooniji? Ijoho jinovi agasecuunoco agaajacumoro ñaavejimo. ²³Jaanegui jilli mooni: Miihaifaño icamo igueenemehejedimo gaifiimi Moocaanico unuucunoco omoonijimo. ²⁴Jaanegui diitoma ofooboro sacerdotemi unuubadi amiihai ifiinoco mihimibachu. Jaaboro toonoco diitedi daadu. Jaanobuunati inigainoco ciidasujimo. Jaanoti famooro gaajajimo iiditi miyaano iicatinoco ihiimaahicanoco. Jilli iijoho imihusene Moise tajiibajico edeetavehicanoco gaajajimo. ²⁵Jaanoti saatoho judiomi iicatinoco imiyaaveguemedi, aameneque magalluumoro matajiiBahi: fjinitaco ejeecivucunoco meheetavucuudino. Jaabadiro tiiJohoco mahaduudino, bu udusuucimoro amacanisumehejeque muduudino, bu saatohoba ataabatavimato jahisihijedi gaigoomima icadino icano, noomoro.

Pabloco Templojafaño Agaayicimoro Civojaanimo.

²⁶Jaanegui Pablo diito igueenemehejedimo iicamoco iiciuboro satyuuhi. Jaano sifucuti diitoma ifiinoco iimibachumoro fuumo templojafaño ijiibeguequi, ifiinoco iimibachuno imivocafutuujinoco. Jaadi ijeecivonoco ificujinoco.

²⁷Jaamo sajuguisico imivusutimaacaro judiomi Asia jiiinjeti agaseumo atyimeuhi Pablo templojafa icaaboco. Jaamoro tuucuumio miyaminaaco añaaisumoro Pabloco gaayiciumo. ²⁸Jaamo agaibacasumoro nuuhi: Israel miyaminaa, miihaico mahamusu. Jaani fahigovadi feehicahi imitino jiiBogoooboro israelminaahallivi, bu Moise tajiibajihallivi icano. Jaaboro jino saatoho griegomico jiija templojafaño sivaabo toojaco imihininiqui, noomoro.

²⁹Jilli neehicaumo Efeso cuumioobo Trofimo onooboco Pabloma tuucuumivi aatyimeumoro: Fine diiboma templojafaño foobo, noomoro.

³⁰Jaanoco famooro tuucuumioto imiyaavuguumoro Pabljaa saumo jiiinoomoro. Jaadi diiboco agaayicimoro templojati sihigovi sefano satyuumo. Jaamoro goovano fobocuumo temploja guhuganoco. ³¹Jaamoro diiboco gaicaaujirumo. Jaarunaa jiiBogo gaseuhi amocasiminaa aivojiiBojaago, famooro Jerusale cuumioto añaaiunojiiBogo. ³²Jaanegui ihaivojiiBo, ihamocasiminaama, saatoho ihaivojitoco icano igaiyiicubo. Jaamo jiiinoomoro fuuhi miyaminaa iicauhigo. Jaamo miyaminaa imiya aivojiiBoco, bu amocasiminaaco icano aatyimeumoro Pabloco aamicuutimo. ³³Jaanegui imiya aivojiiBo ifiitivuuboro tajiibaubo Pabloco civojaminaaafiti isisiqui mihiciri jigaiñhiciri. Jaadi dilluubo: ¿MiiJoho diibo? ¿Jinejeque mooniibo? nooboro. ³⁴Jaanegui coovadiinamaahicaumo saatoho siibadi onono,

bu saatoho siibadi onoono icano. Jaanoco imiya aivojiiibo guubutiibo diito iimaano toovodi. Jaanegui diibo galluubo esefano civojano iicahigo.

³⁵ Jaadi toojafaño iifutuudi goovano cuuhuri, isoldaomi Pabloco ihiibimoro satyuhi miyaminaa diiboco agaicaaujiruneguiiha. ³⁶ Jaamo sihidi miyaminaa idojicuti bucasuhi: iMagaicaau! noomoro sefano.

Pablo Miyaminaa Imefeenevi Iimaauhi.

³⁷ Jaabo Pabloco toojafaño ijiihacucuuneguiiha nuubo ihaivojiiiboco: Imeguehi iima ihiimaanoco, nooboro.

Jaanegui iimusuubo: ¿Nacu ijoho gaajahi griego ijico? ³⁸ ¿Nacu ijoho egipciobo diicatihi? ¿Johono safoono aivojitojaago isifiiratuuboro cuatro mildimo gaicauminaaco sicaihigovi asatyuubo diicatihi? nooboro.

³⁹ Jaanegui Pablo nuuhi: Uujoho judiomiinaafi Tarso cuumi, Cilicia jiiinjeocuumi obocicuumiobo. Jaanegui uco musuufeni miyaminaama iimaauhi, nooboro.

⁴⁰ Jaanegui ihaivojiiibo Pabloco iimaasuui. Jaabo cuuhuti ujulleveuboro ihuseri faguubo miyaminaa illiivequi. Jaadi illiiviudi iimaauho hebreo ijiri:

22 Caanimi, bu tañahabomi icamo muguubunici amiihaifeenevi jino ihiimaanoco, nooboro.

² Jaanoco uguubumoro hebreo ijiri ihiimaanevui lliiviumo.

Jaanegui Pablo janaanivivi ihiimauboro nuuhi: ³ Uujoho judiomiobo Tarso cuumi Cilicia jiiinjevi ifiivoobo. Jaaruubo jusihi jino Jerusale cuumivi. Jaabo uco Gamaliel jiiibeguehicaui imino siicijeminaa tajiibajico. Jisumi amiihai Moocanico sefano imino mejeecivobadiro uujoho jeevivehicaui. ⁴ Jaabo uujoho safoono Cristotaco ubucasiuboro gaicaauhicaui, bu isisiiboro satyehicaui gaifiimi, gaigoomi icamoco civojafaño diitoco ijiihacuqui. ⁵ Jaanoco sacerdotemi aivojiiibo, famooro quillahuto iicamo miyaano iicanoco gaajahi. Jaamo aameneque uuma galluui monahabomi judiomidi. Jaanegui uujoho Damasca cuumivi ufuuboro Cristotaco sivaujirahi Jerusalevi idaasuno imooniqui.

Pablo Imiyaavuguunoco Jiiibeguehi.

(Hch 9.1-18; 22.9-18)

⁶ Jaabo uujoho jiihairi fuunaaca gadiiiba Damascati fiiticiurunaaca imimañobati niquejefañoti uco sefano achiciuno. ⁷ Jaaneri uujoho baavi aacutuubo guubuui, niquejefañoti uco unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasih? noonoro. ⁸ Jaanegui iimusuui: ¿Miiijoho ijoho, aivojiiibo? nooboro. Jaanegui uco iimusuuno: Uujoho Jesu Nazareoobo iicaaboco, ijoho bucasih, noonoro. ⁹ Jaaneri uuma ufuumo sihidi igutuui, tolli onoonoco uguubumoro. Jaarumo miihaiñoobaco atyimeutihi. ¹⁰ Jaanegui uujoho nuuhi: Aivojiiibo, ¿jaanegui millii iicanoco diimeguehi? nooboro. Jaanegui Jesu uco nuuhi: Gañiivo. Jaaboro difo Damasca cuumijaago tahi ico idiicajinoco ijiiibeguequi, nooboro. ¹¹ Jaabo uco aachiciuner tahaallii jaabatuuhi. Jaanegui tañahaboniminaa uco tahuseti agaayiciumoro feetuucumoro satyuuhi Damascavi ihifutusuqui.

¹² Jaanaa tahi icaubo saafi Anania onobo sihidi imiyaaveguehicaubo Moise tajiibajico. Jaabediti judiomi Damascavi iicamo famooro imino iimaahicaumo. ¹³ Jaabo Anania uco emeecauba tajaago ujulleveuboro uco nuuhi: Tañahabo Saulo, imino siino daatyime, nooboro. Jaasumiro

uujoho diiboco atyimecuuhi. ¹⁴ Jaanegui Anania uco nuuhi: Motadimi Dios ico ficuhi diibo jeebii iimogobadi iicanoco gaajaqi, bu imiiboco ihatyimequi, bu diibo iimaaco guubuqui icano. ¹⁵ Jaabo ijoho faabohoco diibegueji paryi adaatyimeebere uguubunoco. ¹⁶ Jaanegui jisu, ¿collihi gañiivoobo nitisuquimaaitihi? Imino miyaavogoobo, Aivojiiho Jesu memeri dihimiti initicafetequi, nooboro Anania uco nuuhi.

Pablo Judiomi Icatimoco Ijiibugunoco Jiibeguehi.

¹⁷ Jaadi Jerusalevi dojicuviro uhuumiudi fuuhi templojafaño Moocaanima iimaaku. Jaabo iimaanaaca gaijafañodi Aivojiihoco atyimeuhi. ¹⁸ Jaabo uco nuuhi: Goova difo Jerusaleti. Uuti ijoho onoonoco miyaavegуетitimo, nooboro. ¹⁹ Jaanegui Ihaivojiihoco nuuhi: Diito paryi gaajahi uujoho sinagogajafaño ofooboro ico imiyaavogomoco civojafaño asatyooboro ahaamihicaunoco. ²⁰ Jaabadiro Esteba dihiimaaminaafi tiihohoco agañiisumi uujoho ujulleeciniiboro diiboco agaicaaumofañodi icauhi, diito gaachehunoco utuumuubo. ²¹ Jaaruuboco Aivojiiho Jesu uco nuuhi: Difo. Ico galluuji tehesino judiomi icatimojaagovi, nooboro.

Pabloc Amocasiminaa Aivojiiho Civojaniji.

²² Jaanoco jihachutaro uguubuniciumoro sefano nuumo: Diiboco magaicaau. Mihimogotihi diibo iicanoco, noomoro.

²³ Jaamoro sihidi ocoovadiivumoro igachehunoco sefano caamovi gavaracuumo, bu baiguijinoco iicimoro gaifficihicaumo caamovi icano. ²⁴ Jaanegui ihamocasiminaa aivojiiho tajiibaui Pabloc civojafaño isatyequi. Jaaboro saatohoco tajiibaubo Pabloc niivigai meeheri ihaamiqui. Jaaneri ijiibeguequi collihi diiboti sihidi miyaminaa anaainoco. ²⁵ Jaaboco ihaamiqui sisiumo. Jaanegui Pablo sahaivojiiho ifiitino iicauboco nuuhi: ¿Nacu ijoho niivigai meeheri dahaamijirahi romanomioboco, iticoni milli iicanoco gaajatiiboro? nooboro.

²⁶ Jaanoco diibo uguubuuboro imiya aivojiihoco jiibugutuubo. Deesicini omoonijinoco. Jaani romanoobo, nooboro.

²⁷ Jaanegui ihaivojiiho Pabloc ifiitivuuboro dilluui: ¿Naava miyaano ijoho romanoobo? nooboro.

Jaanegui Pablo: Jiihi, nuuhi.

²⁸ Jaanegui ihaivojiiho nuuhi: Uujoho sihidi jaaduhinicuui romanoobo icaqui, nooboro.

Jaanegui Pablo nuuhi: Jaanoti uujoho romanoobo sahiijitiro fiivuui, nooboro.

²⁹ Jaanegui aamitimoro diibediti sihigovi minifutuumo. Jaanoco ihaivojiiho romanooboco isisinoco agaajauboro ñhicugucuui.

Pablo Judiomi Fagominaa Imefeenevi Icaubo.

³⁰ Jaanoco sifucuti ihamocasiminaa aivojiiho imuguui agaajanoco; milliti Pabloditi judiomi ihiimaahicanoco. Jaanegui sacerdotemi aivojitoco, famooro fagominaaco icano tajiibaubo iigavequi. Jaadi Pabloc ijigaiñohinoco isinaayuuboro satyui diito imefeenevi.

23 Jaabo Pablo diito judiomi fagominaaco aatyimeuboro nuuhi: Amiihai tayoto, uujoho imino icafihimino tajeebiico esiciniamañovi sajeebii Moocaani imefeenevi icahi jisumihachuta, nooboro.

² Jaanegui Anania onoobero sacerdotemi aivojiiibo tajiibauhi Pablo cojiri iicaaboco Pabloco ihaamiqui iijiti. ³ Jaarunaa Pablo iimusuhi: Moocaani ico aamiji. Ijoho miyaminaa imefeenevi imiibobadi difiico omoonihicaaboco. ¿Jaabo nacu toono gicinihi Moocaani tajiibafañodi tahimitico daatyimequi? Jaamoro bu uco mahaamisuhi Moocaani tajiiba onootibadi, nooboro.

⁴ Jaanegui saatoho nuuhi: ¿Tolli aivo ijoho neehi obociibo Moocaani sacerdotediti? noomoro.

⁵ Jaanegui Pablo nuuhi: Tayoto, uujoho gaajatihii diibo jahi obocino sacerdote iicanoco. Miiro Moocaani Caatinahaamefaño noono: Diicumii aivojiiiboti imitino diimaajirahana, noonoro, nooboro.

⁶ Jaabo Pablo, diito fagominaati saatoho saduceomi iicaumoco, bu saatoho fariseomi iicaumoco icano agaajauboro sefano nuuhi: Tayoto, uujoho fariseomioobo guihirubimi fariseomi iicaumaño. Jaaruubo uujoho uchuumuumo siino ubuheetejinoco miyaaveguehi. Jaanegui fine uco mocoovahi toonoco uco midilluqui, nooboro.

⁷ Jaanoco uguubuumoro fariseomi, saduceomi iicamo jenaucasiuhi sanoomiro. Jaamoro ijeevadi dugaavocasiumo ifariseomi isaduceomiti.

⁸ Miiro saduceomi noonicihi uchuumucuumo buheetecujitihii, bu Moocaani toomominaa chahahi, bu gajiami chahahi, noonicihi. Jaanoti fariseomi fanoocoro miyaavogonicihii. ⁹ Jaadi famooro sefano ocoovadiivunobuunati saatoho caatiniminaa gañiivuuhi fariseomijaagodi iicaumo. Jaamoro nuuhi: Jaani imitino moonitihii. Jaabofañodi baacho gajia iimaahi, Moocaani toomominaafi baacho iimaahi. Jaanegui Moocaanimaryo momoonicasidino, noomoro ¹⁰ sefano jenaucasihicaumo. Jaaneri ihamocasiminaa aivojiiibo ñihicuguuhi Pabloco fahigovati agallicujirunoti. Jaaboro ihamocasiminaaco tajiibaubo diitofeeneti Pabloco iicimoro civojafaño siino isatyequi.

¹¹ Jaano sifucuti Pablojaa Aivojiiibo Jesu asaaboro nuuhi: Quehecuto Pablo. Uuditi jino Jerusalefaño idiimaabadi tolliro Roma cuumijaago diimaateji, nooboro.

Pabloco Igaicaauqui Afajiiicasiuno.

¹² Jaanaa sifucuti sanoodimo judiomi iimaacasiuhi Pabloco igaicaauqui. Jaamoro imitino unuunofañodi nuumo: Mamachujitihii, mahadujitihii icano diiboco magaicaautinohachuta, noomoro. ¹³ Jaamou tolli unuumo cuarentadimou tolli esamaaiumo. ¹⁴ Jaanobuunati sacerdotemi aivojiiibojaago, judiomi quillahuto icamojaago ufuuumoro diitoco nuumo: Miikai munuucuuhi iimitinofañodi Pabloco magaicaautinohachuta mamachujitihii, noomoro. ¹⁵ Jaanegui amiihai fagominaama mofoomoro amocasiminaa aivojiiiboco civohogo midilluto diiboco isivaqui amiihai imefeenevi, siino imino diiboco midilluqui, noomoro. Jaabo Pablo gasetiibo imegaro miikai mihimibaivucuui diiboco magaicaauqui, noomoro.

¹⁶ Jaanoco Pablo nago achi uguubuuboro icivojafa fuubo Pabloco ijiibeguequi. ¹⁷ Jaanegui Pablo saatohoti aivojitoco ocoovauboro nuuhi: Jaanico sicafefico masatyo imiya aivojiiibojaago siinoco diiboco ijiibeguequi, nooboro.

¹⁸ Jaanegui tosicafefico ihaivojiibojaa asatyuuboro nuuhi: Pablo civojafañoti uco galluhi jaani sicafeefico dijaago sivaqui icova siinoco ijiibeguequi, nooboro.

¹⁹ Jaanegui ihaivojiibo tosicafefico ihuseti agaayiciuboro sihigovi diiboco asatyuuboro dilluui: ¿Milli uco neejirahi? nooboro.

²⁰ Jaanegui isicafefi nuuhi: Judiomi esamaaihi ico idilluqui civohogo Pablocó satyequi fagominaa imefeenevi. Jaamo jilli ico neeji: Siino mihimeguehi imino diiboco midillunoco, noomoro. ²¹ Jaarumoco miyaaveguejirahana, sihidi cuarenta janaanivivi icamo teemeji Pablocó. Jaamo imitino ononofañodiva machujitimo, adujitimo icano Pablocó agaicaautinohachuta. Jaamo imibaicinicumoo iijohova: Jiihi, Pablocó galluji, eneejinoco ootomomo, nooboro.

²² Jaanegui ihaivojiibo isicafefico ifitacuuboro nuuhi: Diibeguedino mihihaiñoobaco jino uco idiibogonoco, nooboro.

Pablocó Galluumo Felix Onoobajaago.

²³ Jaadi ihaivojiibo coovauhi saatisi aivojitisico. Jaaboro diitisico nuuhi: Mihimibaivusu doscientodimo amocasiminaa baadi efeejimoco, bu setentadimo jeejimiri efeejimoco, bu doscientodimo aamiganoma efeejimoco icano Cesarea cuumivi tufucuro ifeequi, nooboro. ²⁴ Jaamoma ihaivojiibo galluhi Pablocó jeejiri ifeequi. Imino Pablo tahi ihifetequi aivojiibo Felix onoobajaago. ²⁵ Jaaboro diitoma galluubo aameque jilli onoohaameque:

²⁶ Uujoho Claudio Lisio, imino iijico galluui iijoho idiimihusene aivojiibo idiicaabo Felixjaago. ²⁷ Jaani Pablocó judiomi icivojanimoro diiboco gaicaaujirahi. Jaarunaa romanoobo iicanoco uguubuuboro, soldaomima ofooboro diiboco taajasuhi judiomi useti. ²⁸ Jaadi diiboco judiomi fagominaa imegavi satyehinihi jinejeque diibediti ihiimaanoco gaajaqui. ²⁹ Jaarunaa judiomi tajiibajihalliti idilluhicaunoco agaajauboro milli nuutihi: Toonohalliti magaicaaujirunoco, micivojaanijirunoco icano uujoho atyimetih.

³⁰ Jaarunaa diiboco agaicaaujinoco uguubuuboro jino galluui dijaago. Tolliro bu jito diibediti ihiimaahicamoco dijaa galluui tahi dihimefeenevi diibediti ihiimaqui. Tahi imino diica, nooboro.

³¹ Jaanegui ihamocasiminaaco ihaivojiibo unuubadi fucu satyumo Pablocó Antipatri cuumivi. ³² Jaano sifucuti ihamocasiminaa baadi ufuumo uumiumo dojicuviro icivojajaago. Jaanoti jeejimiri ufuumo Pabloma fuuhi.

³³ Jaamo Cesarea cuumivi ifutuudi aivojiibo Felix onooboco aciumo Pablocó toohaamema. ³⁴ Jaahaameque emeeciuboro ihaivojiibo dilluui Pablocó: ¿Cuucaabo iijoho? nooboro. Jaadi gaajaubo Cilicia jiiñjeoobo iicanoco. ³⁵ Jaanegui nuubo: Jisumi uco idiibogonoco guubunicitih. Jaanoti jarihiica iiditi ihiimaamo asaadi iijoho ononoco bu guubuniciji, nooboro Pablocó ficusuubo Herode palaciojafaño, toomominaa diiboco iteemequi.

Pablo Aivojiibo Felix Imefeenevi Iimaahi.

24 Jaadi sahuse fucuvabuunati Anania onoobero sacerdotemi aivojiibo ifutuui sanoodimo quillahutoma Cesarea cuumivi. Jaamoma saafi iimaaminaafi Tertulo onoobero saauhi. Jaamo agaseudi aivojiibo imefeenevi ujulleecamaaiumoro Pablohallivi imitino iimaumo. ² Jaanaa Pablocó

agasesuudi Tertulo onoobo ticovauhi ihiimaaubo jilli nooboro: Aivojiiibo Felixco, imino aivo ijoho aivojiiibo miihaico teemehi. Jaamaño aivo sajeebii mihicahi imino miihaico atajiiibamaño. ³ Jaanoco fanooro aivo imino magaayicihi fahigova ijoho aivojiiibo Felix idiimihuseebe idiicanoco. ⁴ Jaabo uuchuvotiibo diicatiqúi imeguehi ajashuno iima ihiimaanoco. ⁵ Miihai jaani Pabloco magaajacuhi gañuhusuno isiramaaihicanoco. Jaabo fahigovavi judiomico dugaacusuuboro feehicahi, nazarenomi dugaavominaa aivojiiibo iicamaño. ⁶ Jaamaño templojaco mihininijiruubo. Jaarunaa miihai diiboco magaayiciuhi diiboco midilluqui motajiiibaji onoobadi. ⁷ Jaarunaa amocasiminaa aivojiiibo Lisio onoobo asaauboro sefano dumitiiciuhi miihaiti. ⁸ Jaabo ihamocasiminaa aivojiiibo galluuhi, Pabloditi ihiimaamoco, dihimefeenevi diibediti ihiimaaqúi. Jaabo enecau iiro diiboco dillu. Jaabo iiro gaajahi miihai monoono miyaano icanoco, nooboro.

⁹ Jaanoco paryi judiomi: Aivo miyaano, neehicauhi. ¹⁰ Jaanegui ihaivojiiibo Felix Pabloco tajiibauhi ihiimaaqúi.

Jaanegui Pablo nuuhi: Aivo imeguehi dihimefeenevi ihiimaanoco. Ico uujoho gaajahi siicijetiro jiicuumi aivojiiibo idiicanoco. ¹¹ Jaabo enecahicau bu iiro dilluubo gaaja uujoho Jerusalevi Moocaanico imequi asaahiniibo agasehininoti fahuseeci motihaiti mifucuci idiino fucuvoro iicanoco. ¹² Jaaruubo uujoho ejenaaubo templojafaño, sinagogajafaño, tuucumifeenevi buhigueeje icano ñaaisuuboro ofoonoco atyimetimo. ¹³ Jaamo jino uuditi iimaano miyaano icatino. ¹⁴ Jaanoti naha miyaano uujoho tadimihai Caani Moocaani iicaaboco jeecivehicahi bohono jiihai onoobadi. Jaanoco oono diito dugaacuminaa neehicahi. Jaarunaa jilli uujoho Moocaani iimaaminaa aameneñaño, bu Moocaani tajiibano aameneñaño iicanoco miyaaveguehi. ¹⁵ Jaabo uujoho tolliro Moocaanico miyaaveguehi diitobadiro. Jaabo teemehi paryi uchuumucumo iimifiimo, bu iimitifimo icano ubuheetejinoco. ¹⁶ Jaamaño uujoho quehecuno tajeebiico ficuhicahi Moocaani imefeenevi, bu miyaminaa imefeenevi icano imino icaqui.

¹⁷ Jaabo uujoho siicumijeri igooboro efeehicadi taacuumijaago saahinihi judiomico nihibamico aciqui, Moocaanidi jeecivoco ficuqui icano. ¹⁸ Jaanoco uujoho eheetavuubo templojafaño icaunaaca judiomi Asia jinijeti asaamo uco templojafaño atyimeuhi tafico iimibachuuboco. Jaaruubo miyaminaama sihidi igaivuutihí, ñaaisuuboro icautihí icano. ¹⁹ ¿Jaamo judiomi Asia jinijeoto collihi saatihí jinoovi dihimefeenevi ihiimaavamo uuditi imitino iicanoco eesicinihachijí? ²⁰ Jaanoti jito asaamoco dillu ¿Naa milli judiomi fagominaa imefeenevi iicahinisumi uco gaajacihinimo imitino iicanoco? ²¹ Ivi idiinoro uujoho diito imefeenevi iicahinisumi sefano nuuhi: Uujoho uchuumucumo ubuheetejinoco imiyaavogonoco fine magaajaqui uco midilluhi jaachijí, ivi uujoho nuuhi diito imefeenevi iicasumi, nooboro.

²² Jaanoco Felix uguubuuboro milli nuutiibo. Cristota imiyaavogonoco agaajauboro nuubo: Jari amocasiminaa aivojiiibo Lisio asaadi toonoti imino uujoho gaajaji, nooboro.

²³ Jaaboro Felix saafi aivojiiiboco galluuhi Pabloco palaciojafaño jiihacuqui. Jaaruubo civojaminaafibadi icautihí. Jaabo toojafa icaunohachuta igataavominaa diiboco meecitehicauhi diiboco siinoco ihaciqui.

²⁴ Jaadi goovacutinoti Felix mogai judiomiogo Drusila onoogoma saauhi. Jaaboro Pabloco cuuhuvauhi diibojaa asaaboro Jesucristoco mimiyaavogonoti diiboco ijiiibogonoco iguubuuqui. ²⁵ Jaabo Pablo iticovono ifiiti, bu moficoro miguiinoninoti, bu ufucu Moocaani mohimiti jaadufucu icajinoti icano Pablo ijiiibuguunoti Felix ihigutuuboro nuuhi: Difo. Ufucu jei, ¿csumihacho ico siino cuuhuvaji? nuubo.

²⁶ Jaadi Felix esamaahicauhi: Fine Pablo uco nihibamico acijiibo diiboco sinaayuqui, nooboro Pabloco fiiva foova cuuhuvahicaubo diiboma ihiiamaqui. ²⁷ Jaadi mificabaci afatyuudi Felixco bohobavaubo saafi aivojiiibo Porcio Festo onoobo. Jaanegui Felix judiomima imino iicaqui Pabloco civojafaño ficuubo iinusutiiboro.

Festo Onoobo Imefeenevi Pablo Icauhi.

25 Jaabo Festo mifucuci, safucu idiino aivojiiiboti icacuudi fuubo Cesareati Jerusalevi. ² Jahigo sacerdotemi aivojito judiomi obocifimo iicamo, Pablohallivi imitino iimaumo. ³ Jaamoro Festoco dillumo Pabloco Jerusalejaagovi ihicitequi, iifurumo Pabloco jiihaivi igaicaausuqui. ⁴ Jaarunaa Festo iimusuhi: Pablo Cesareavi civojafaño icahi. Tolliro uujoho goovano feeji tahigo. ⁵ Jaanegui amiihai aivojito uuma Cesareavi feeji diibediti imitino iicahicanoco ihiiamaqui. Miyaano diibo imitino iicahicahachiiji, nooboro.

⁶ Jaabo Festo Jerusalevi fahuseeci fucuva ticovoviro fine icacuuhi. Jaadi siino Cesareavi uumiubo. Jaano sifucuti ihaivoji icagahallivi acasiivuuboro Pabloco cuuhuvaubo. ⁷ Jaabo Pablo agaseudi, Jerusaleti asaamo judiomi diibojaa igaivuhi. Jaamo iimaacasiuhi siibadijere aivo imitino Pabloditi. Jaarunoco inisuurunofaño miyaano icauto. ⁸ Jaanegui Pablo ihallivi iimaauhi: Uujoho judiomiditi, templojaditi, bu romanomi aivojiiibo Cesareati icano imitino iimaatatihí, nooboro.

⁹ Jaanegui Festo Pabloco dilluhi judiomima imino iicanoco iimuguuboro: ¿Naa dimeguehi Jerusalevi ofoonoco ico uujoho tahi dilluqui? nooboro.

¹⁰ Jaanegui Pablo iimusuhi: Uujoho jinoovi aivojiiibo Cesar onoobo tajiibamañeri icahi imino uco idilluqui iiro imino gaajacuhi imitino judiomiti ihiiimaatinoco. ¹¹ Jaanoti miyaano imitino omoonihachiiji jaafa uco magacaau. Jaanoti sicamañoco ihiiimaahicahachiiji diito usefaño mihihiñoba uco acijitihí. Jaanegui imeguehi romanomi aivojiiibo Cesar onoobo uco idillunoco, nooboro.

¹² Jaanegui toonobuunati Festo ifajiiiniminaama ihiiamauboro Pabloco nuuhi: Ico romanomi aivojiiibo imefeenevi idillunoco dimeguehi. Jaanegui romanomi aivojiiibojaago ijoho feeji, nooboro.

Pablo Aivojiiibo Agripa Onoobo Imefeenevi Icauhi.

¹³ Jaanobuunati aivojiiibo Agripa onoobo Berenice onoogoma iifutuhi Cesareavi Festoco abaatumisi. ¹⁴ Jaamisi tahi gueene fucuva icauhi. Jaabo Agripa onooboco Festo Pabloditi ijiiibuguuboro nuuhi: Jineeri icaabo saafi Felix civojafaño ificuhiniibo. ¹⁵ Jaabohallivi sacerdotemi aivojito, quillahuto icamo dilluuhi diiboco imitino imooniqui Jerusalevi uujoho iicahinisumi. Jaamo imuguuhi uujoho diiboco agaicaausujinoco. ¹⁶ Jaanegui uujoho nuuhi: Miihai romanomi mejeevamaaitihí ticovono miyaminaafico magacaunoco. Iticoni diiboco diibohallivi imitino

ihiiimaano imefeene ifihallivi ihiiimaaqui, mificuutinohachuta, nooboro. ¹⁷Jaanequi diito jimañovi asaahinisumi uujoho guenene icatiibo sifucuti tatyajibamañoti cuuhuvauhi diibo Pabloco. ¹⁸Jaabediti diito iimaauno aivo iimitinoco nuutihi uujoho esamaaiubadi icautino. ¹⁹Idiinocoro diibediti neehicaumo jilli diito iimaa iijitiro, bu tolliro Jesu uchuumuuboco Pablo buheebe eneehicaunotiro icano. ²⁰Jaanoco, uujoho milli fine mooniji, onoomaño Pabloco dilluhi: ¿Naa Jerusalevi diimeguehi ofoonoco, tahi ico idilluqui? nooboro. ²¹Jaarunaa Pablo imuguuhi aivojiiibo Cesar Augusto onobo diiboco idillunoco. Jaanequi uujoho diiboco civojafañoro ficuuhi. ¿Cusumihacho diibo Cesar Augustojaago galluuqui? nooboro.

²²Jaanequi Agripa onobo Festoco nuuhi: Uujoho tolliro diiboco uguubuunicinoco imeguehi, nooboro.

Jaanequi Festo ihiiimusuuboro nuuhi: Cívohogo diiboco jei guubuunici, nooboro.

²³Jaano sifucuti Agripa, Berenice icamisi atajiiibafimañovi aivo sihidi jeevano ifutumisi miyaminaa diitisico iimuunofenedi. Jaamisima saumo amocasiminaa aivojito, bu tuucuumio bocifimo icano. Jaanobuunati Festo Pabloco cuuhuvauhi. ²⁴Jaaboro Festo nuuhi: Aivojiiibo Agripa, famooro jino miihaima mihicamo, memeeeci jaanico. Jaaniditi sihidi judiomi Jerusalevi, bu Cesareavi icano uuma iimaahinihi. Jaafa guijeevebe, sefano noomoro. ²⁵Jaarunaa uudi jinejebaco imitino moonihicatiibo. ¿Milliti bu jaaboco magaicaaujirahi? Jaabo inoro imeguehiniibo aivojiiibo Augusto diiboco idillunoco. Jaanequi diiboco diibojaago galluuji. ²⁶Jaarunaa chahano diibo aivojiiibojaago acaatinijiruno diibohallivi. Jaanequi tahaivojiiibo, Agripa, dihimefeenevi diiboco sivahi. Jaabo ijoho diiboco idilluudi fine diibohallivi iicanoco caatiniji. ²⁷Miuro uudi imitino civojaminaafico agalluuno aivojiiibojaago milli diibediti icanoco jiiibogotiibo, nooboro.

Pablo Aivojiiibo Agripa Imefeenevi Iimaauihi.

26 Jaanequi Agripa Pabloco nuuhi: Hiro diimaa, nooboro.

Jaanequi Pablo ihuseque agañiyciuboro ticovauhi jilli iimaaubo: ²Aivojiiibo Agripa aivo imo imo icahi dihimefeenevi tafihallivi ihiiimaaboro jiiibeguequi famooro judiomi uuditi ihiiimaahicanoco.

³Fanoocoro ijoho imino gaajahi paryi judiomi jeevamaajeque, tolliro fanooro mihiimaanicinoco icano. Jaanequi ico dilluhi uco guubuniciqui siicuno.

⁴Miuro famooro judiomi uco seemenetiro gaajauhi. Iticoni taacuumivi iicahicanoco, bu Jerusalevi iicahicanoco icano. ⁵Jaanoco bu diito gaajahi jaafa jaanoco iimogohachiji imiidiusumi fariseobadi iicanoco jiiibogomo. Jaamo miihai fariseomi mihicamo Moocaanico saatoho janaanici aivo imino mejeecivonicihi. ⁶Jaanequi uujoho miyaaveguehi Moocaani uchuumucumoco siino ubuheetesujinoco. Mohimegaotoco Moocaani unuubadi. Jinohalliti jino uco sivamo ihaamiqui. ⁷Jaamaño miuro Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicuumiici icano iicamo. Toono imiyaavejinoco ootomomo Moocaanico jeevivehicali cuujehachuta, fucuhachuta icano. Jaanoco uujoho imiyaavogonohalliti uuditi judiomi jisumi imitino iimaahi. ⁸Ijoho aivojiiibo Agripa, ¿nacu amiihai judiomi mimiyaavogotihimi Moocaani uchuumucumoco ubuheetesujinoco?

Pablo Cristotaco Idaasuno Omoonihicaunoco Jiibugui.

⁹Miïro uujoho iticoni imino moonihi nooboro Jesu Nazareoobo momohalliti sihidi imitino miyaminaaco moonihicauhi. ¹⁰Jilli uujoho moonihicauhi Jerusalevi, sacerdotemi aivojito iijiti civojafaño ficuhicauhi sihidi Cristoco imiyaavogomoco. Jaamoco agaicaaumofañodi uujoho icahicauhi. ¹¹Jaaboro Cristotaco sihidi aamihicauhi paryi sinagogajanofaño, imiyaavogoco jeevesusuqui, nooboro. Bu uujoho aivo sihidi isifiiratooboro diitoco bucasihicauhi fahigova jiiñijenedi.

Pablo Siino Jiibeguehi Cristoco Agaayiciunoco.

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹²Jaabo toneguiharo fuuhi Damascavi sacerdotemi aivojito iijico uco aaciumoro agalluuneguiiha. ¹³Jaabo aivojiibo Agripa, uujoho jiihairi fuunaaca gadiciba niquejefañoti uco sefano achiciuno sano uuma ufuumoma, nihiba aachicino janaanici icano sefano namecuno. ¹⁴Jaaneri famooro baavi mahaiifuuhi. Jaanobuunati niquejefañoti guubuui uco hebreo iijiri unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasihí? Hiro difiico daivuvusuhi oono Buey ihabajaabo iimogobadi iicanoco imogotiiboro iinoro fegai niquequeque itivadiivooboro iicanicibadi, unuunoco. ¹⁵Jaanegui uujoho nuuhi: ¿Miijoho ijoho, aivojiibo? nooboro. Jaanegui Aivojiibo uco nuuhi: Uujoho Jesu. Jaaboco ijoho uco bucasihí. ¹⁶Jisumiro gañiivo. Tonegui iivi uujoho buhugaavehi uco deecivequi fanoocoro uuditi adaatyimecunoco, tolliro adaatyimejinoco icano diibeguequi. ¹⁷Jaabo ico uujoho taajasuji judiomi useti, bu judiomi iicatimo useti icano. Jaamojaago ico galluhi jisumi diito aalliinoco faayicisuqui. ¹⁸Jaamo imitino icacutimo iicaqui civonoguiinodi igotimo seseehi iicacuuqui Satanasco ejeevesumoro Moocaanima iicaqui. Jaamo uco imiyaavogomoro agaayicimo imitico buusuji Moocaani iciumofeenevi iicaqui, nooboro.

Pablo Gaijafaño Unuunoco Miyaavuguuhi.

¹⁹Jaanegui, aivojiibo Agripa, uujoho niquejeti gaijafaño aatyimeunoco miyaavuguuhi. ²⁰Jaaboro jiibeguehicauhi iticoni Damasca cuumivi. Jaadi jiibeguehicauhi Jerusale cuumivi, bu fahigova Judea jiiñijevi icano, bu tolliro judiomi iicatimoco icano. Jaamo famoocoro jiibeguehicauhi iimitico ejeevesumoro Moocaanijaagoviïro iicaqui. Jaamoro imino iicanoco tonofañodi ihifusuqui. ²¹Jinohalliti judiomi uco templojafaño agaayiciunoco gaicaaujirahi. ²²Jaarunaa Moocaani uco aamusuneri jisú imino jiibeguehi paryi miyaminaaco obocifitimoco, obocifimoco icano. Jaanoco tolliro fahiijivaro jiibeguehicahi siibadi jiibogotiibo Moocaani iimaaminaa, bu Moise icamo jilli iicajino unuubadi. ²³Cristoditi nuumo Cristo asaadi idaasuno icajiibo. Jaadi chuumucuruubo buheetejiibo, uchuumucumo ubuheetejinoco iticoniibo. Jaanoco jilli jiibuguubo mataajajinoco judiomidi, bu tolliro judiomi iicatimedi icano, nooboro.

Pablo Imuguuhi Agripa Onoobo Cristoco Agaayicinoco.

²⁴Jilli Pablo unuunegui Festo sefano nuuhi: Pablo fine ijoho jilli deegavehi. Toono sihidi agaajano ico jeegavusuhi, nooboro.

²⁵Jaanegui Pablo nuuhi: Idiimihuseebe Festo, uujoho jeegavotíhi. Imino esamaaiboro miyaanoco neehi. ²⁶Jaani jino aivojiibo Agripa iicaabo

toonoco imino gaajahi. Jaanegui jino diibo imefeenevi ñihicugotiiboro iimaahi. Jaanoco diibo tolliro gaajahi fanooro toovono icatinoco.

²⁷ Jaanegui aivojiibo Agripa ico dilluui: ¿Naa Moocaani iimaaminaa unuunoco miyaaveguehi? Fine miyaaveguehi, nuubo.

²⁸ Jaanegui Agripa Pabloco nuuhi: ¿Milli nacu ajashuno idiimaaneri uco fine miyaavugusuji? nooboro.

²⁹ Jaanegui Pablo nuuhi: Ujoho Moocaanico dilluui, sihidi ihiimaaneri, ajashuno ihiimaaneri icano mimiyaaveguequi. Jaabo iiro icatino, paryi jaachiji jino uco uguubuunicimo, bu tolliro uubadi iicaqui. Jaarumo jilli uubadi jigaiñehiri sisicinitimo iicaqui, nooboro.

³⁰ Jilli Pablo unuunobuunati aivojiibo Agripa, bu aivojiibo Festo, bu Berenice, bu famooro toono iicaumo icano agañiivuumoro ³¹ fuumo sihigovi. Jaamoro toonoti sanoomiro ihiimaacasimoro noocasihicaumo: Jaani imitino moonihicatiibo. ¿Milliti bu jaaboco magaicaujirahi? ¿Milliti bu micivojanijirahi? noomoro.

³² Jaanegui Agripa nuuhi Festoco: Fine misinaayujirahi jaanico inoro romano aivojiibo Cesar uco idillunoco imeguehi, inuutiruva, nooboro.

Pabloco Galluumo Roma Cuumijaago.

27 Jaadi mihaico Italia jiinijevi igalluuqui aciumo Pablo saatoho civojaminaa iicamoco saafi aivojiibo Julio onooboco. Jaabou Julio ijeevadio amocasiminaa Augusto onoomo amocasiminaa aivojiibo iicaubo. ² Jaamo Adramitio cuumi meenegari mufuuhi, Asia cuuminoco muuajinjiri iicamicujeque emeecituugari. Tolliro Aristacu onooob Tesalonica cuumioobo, Macedonia jiinijeoobo mihaima fuuhi. ³ Jaano sesevedi Sidon onoomicuvi mihifutuhi. Jaamañovi Julio Pabloco imino omooniboro galluui inahaboniminaaco imeecitequi diiboco sinehejeti ihaciqui. ⁴ Jaadi tomicuti mufuumo Chipre onochugaico mafatyuhi monaninaagueneri iicachugaico sihidi guibuhuba mihaico sihigoviro asatyuneri. ⁵ Jaadi Cilicia jiinijeque, bu Panfilia jiinijeque icano mafatyumoro mihifutuuhi Mira unuucuumivi, Licia jiinijevi.

⁶ Jahigo amocasiminaa aivojiibo Alejandria meenegaco atyimeuhi Italia jiinijevi ufuugaco. Jaaboro mihaico togafaño jicafutusuubo mefeequi.

⁷ Jaadi guiraafucuva mihiguunobuunati sihidi jeevanoti mihifutuuhi Gnido cuumi onegueehivi. Jaanaa guibuhuba sihidi iicaanegui sihigodi mufuumo Salmon onooocuumi onegueehidi, Creta onochugaihallidi mafatyuhi.

⁸ Jaarunaa sihidi jeevaneri mufuumo mihifutuuhi Imimicu onoomicuvi Lasea cuumi fiitino.

⁹ Jaamo gueneene tahi mihicaumaño ñihicucuuno muuairi mufuujino jiinjia guibuhubama iicacuujino ifiiticuumaño. Jaanegui Pablo ditoco afajiniuboro nuuhi: ¹⁰ Amihaico gaifiimico neehi: Ñihicuno aivo sihidi jeevaneri mefejei. Jaaneri meenega ifiimaaveneri sihidi sineheje gañicafeteji, jaabadiro saatoho miyaminaa ifiino gañicafeteji icano, nooboro.

¹¹ Jaarunoco Pabloco ihamocasiminaa aivojiibo miyaavugutihi. Jaaboro imeenega abajaabo, toga ticuvusuminaafi icano unuunocoro miyaavuguuhi.

¹² Jaanaa guiraamo nuuhi: Imitaticu jiinijadiihivi. Jaanegui masiigo mufuucuqui jinooti Creta jiinijevi Fenice micuvi mihifetequi, noomoro. Tomañoti noreste, sureste icalhigo iifuvusuhicauneguiiha, tomicuvi jiinjaco mafatyequi.

Sihidi Guibuhuba Muuifeenevi.

¹³ Jaadi guibuhuba siicuiba surjaagoti iguibunegui: Imino fine mefejei, noomoro mufuuhi Creta chugai fiitinodi. ¹⁴ Jaanobuunati guenejisunoti momeenegahallivi sefano guibuhuba saauhi, aivo esefano guibuhuba Noreste onooguibuhuba. ¹⁵ Jaano sefano guibuhuba mihaico agaayicinoro igus uutinegui mejevesucuui. Jaaneri mihaico iguibuhuba sihigoviro satyucuui. ¹⁶ Jaamo mafatyuhi ajashuchugai Clauda onochugai bujinaagodi iguibuhuba sefano achahauhigodi. Jaamoro sihidi jeevanoti imiidi meenegaco imino mudujeniuhi iguiraaagati. ¹⁷ Jaadi ihajashugaco caamo iguiraaagajinibaavi duujeniimo. Jaamoro iguiraaagaco sisiumo gaibaineri ifaaga agallivujiruneguiiha. Jaamoro muuaifaño jiniigaibaaho Sirte onobaahohallivi ifiigatyujirunoco inihicugumoro imeenega gaachehuco niitusumo guibuhuba sihigoviro diitoco isatyequi. ¹⁸ Jaano sifucuti guibuhuba icauhiica sefano. Jaanegui imeenegafañoonoco gaifficiumo muuaifaño. ¹⁹ Jaano sifucuti bu famoro siino magafficiuhi togaonehejeque muuaifaño. ²⁰ Jaamo fiiva fucuva mahatyimehicautihi nihibaco meeciri icanoco sihidi guibuhuba iicaumaño. Jaamoro: Mataajajitih fine, munuui.

²¹ Jaamo guenene amachucutinegui Pablo diitofeenevi ujulleveuboro nuuhi: Imino uujoho eneehininoco muguubuhinirua Creta chugaivi masaajitirahi. Jaarunaa masaamaño idasuno mihaichi monehejeque magafficiji. ²² Jaarunaa nihicugotimo quehecuno mihica. Saatohobati miguijevejitihi idigaaro meenega fiimaveji. ²³ Jaanoco uujoho gaajacih Moocaanico ejeecivehicaabofaño dii uujoho icamaño. Jaabo itoomominaafico tajaago agalluubo fucu uco neehi: ²⁴ Pablo diguetejirahana, romano aivojiiho imefeenevi dihifeteji. Tolliro difaño dii iiri Moocaani taajasuji famoro iima meenegafaño icamoco, nooboro. ²⁵ Jaanegui quehecuno mihica nihicugotimo. Uco Moocaani itoomominaafifaño dii onoobadi iicajinoco miyaaveguehi. ²⁶ Jaarunaa mihaico sachugaivi gañijino guibuhuba, nooboro.

²⁷ Jaadi mijaguisicuhachuta mihigucuudi Adria muuaivi mihifutuui. Jaamañovi sihigovi agañiino, sihigovi agañiino fuuhi. Jaanaa toga dudicamaajeminaa fucufeenevi gaajacuui jiniijeti ifiitivuunoco. ²⁸ Jaamoro uuvumo imuuai faicuvaco. Jaarunaa treinta y seis metrohachuta inifaihu faicuva icauhi. Jaano janaanici siino uuvumo. Jaarunaa veintisiete metrohachuta inifaihu faicuva icauhi. ²⁹ Jaanegui guisihallivi imeenegaco agañijirunoco iguiumoro igueenemehejedino obocinonoco toga dojicuogati udujeniunoro imuuaifaño gañiimo sihi footiga iicaqui. Jaamoro tuumuimo isesevequi. ³⁰ Jaamoro toga dudicamaajeminaa togati itaajaqui mooniui ihajashugaco togati imuuaifaño iiniituumoro isivi ifeequi. Jaamoro ibocisutaco niitusumobadi nijequeogati mooniimo abañiimo. ³¹ Jaanegui Pablo ihamocasiminaa aivojiihoco nuuhi: Diito meenegati ofoohachijiji amiihai mataajajitih, nooboro.

³² Jaanegui ihamocasiminaa ihajashuga sistaaco iquitiumoro togaco muuaifaño gañiui.

³³ Jaadi Pablo cuujetavi diitoco nuuhi: Aivo guenene mijaguisici micigacutihi, bu mamachucutihi icano. ³⁴ Jaanegui amiihaico neehi: Mamachuqui. Jaamo mamachumoro mataajahi. Miuro saatohoba milli icacujitih, nooboro ³⁵ Pablo maahuco agaayiciuboro Moocaanima iimaauhi

diito imefeenevi. Jaadi toonoco iquisicuuboro machuubo, ³⁶ bu tolliro famooro amachomoro imo imo minifutuui. ³⁷ Jaamo miihai meenegafaño mihicauhi doscientas setenta y seisdimo miyaminaa. ³⁸ Jaadi machuta iicaunoco muuaifaño gañiiumo imeenega ijadijetequi.

Meenega Niituhi Muuaifaño.

³⁹ Jaanaa eseseveudi toga dudicamaajeminaa gaajautimo comaño jiiñijerihacho mihicaunoco. Jaadi ifadicaico atyimeumo. Jaamañovi jiiñigaibaaho icauhi. Jaanegui: Tomaño macañaveji, nuumo. ⁴⁰ Jaadi imeenega duujeneque quitiumo. Jaaneri ibocisutano muuaifaño fitanamaaiuhi. Jaasumiro sinaayumo ibuhuduganoco imeenegaco iticivusuqui. Jaamoro imegaogaachehuco guibuhuba naagonovi miniyuumo. Jaaneri fiitivuga jiiñigaibaahogaovi. ⁴¹ Jaadi iifutumo samaño fahigovaciti sefano cucumañovi. Jaaneri jiiñigaibaahohallivi nijequeoga fiigatyuhi kuhufono. Jaaneri dojicuoga gatahunamaaiuhi sefano tyuucai icauneri. ⁴² Jaanegui ihamocasiminaa gaisiraicujirahi icivojaminaaco isimoro atajajuruneguiha. ⁴³ Jaarunaa diito aivojiiho Pablo itajajusuqui milli moonisuutihu. Jaaboro iisico agaajamoco iticoni tajiihaubo muuaifaño acasiñivomoro ijiñija iisiqui. ⁴⁴ Jaadi saatoho agaajatimoco tajiihaubo cubujeneri, bu imeenega udujanamaaiubujeneri ifeequi. Jaaneri famooro atajajumoro jiiñijevi iifutumo.

Pablo Malta Onochugaivi Icauhi.

28 Jaamo famooro mataajacuudi tuchugai Malta onochugai iicanoco magaajacihu. ² Jaamo toojiñijeoto imino miihaico gaayicihu. Jaamoro sihidi niija siicura icaneri mihicahicauneguiha ciiñigaico miihaidi ebasumo. Jaamoro miihaico famoocoro feemesumo. ³ Jaanaa Pablo icihu cuuhafene ifigañoco. Jaaboro ciiñigaifaño cabicuubo. Jaanaaca toono aiguucuri toonoti jiiñimo iinuui. Jaaboro Pablo ihuseti eheedumañoviro guenene feetuciniubo. ⁴ Jaanoco tuchugai miyaminaa atyimeuhi ijiñimo Pablo useti efeeduciniunoco. Jaamoro ihiiamaacasiumoro nuumo: Miyaano jahi jaani gaicaauminaafi. Jaamaño muuaifaño ifiimaavonoti atajacuruuboco Moocaani imucugai icasujitihu, noomoro.

⁵ Jaaboco Pablo ciiñigaifaño ijiñimoco efeedaiquiyuuboro milli icautihu. ⁶ Jaarunaa famooro esiciniumo: Fine ujuurineri cheemejiibo, noomoro. Jaarumo guenene ihesicinicuuruhi milli iicacutinegui boobaniumo ihesamaajeque. Jaamoro Pabloti nuumo: Fine diibo saafi dios, noomoro.

⁷ Jaano fiitino tuchugai aivojiiho Publico onoobo faguino icauhi. Jaabo miihaico imino gaayicihu mifucuci, safucu icano ticovovi imino miihaico ficuubo. ⁸ Jaabo Publico caani iguihuvaubo icigaijefano icauhi. Jaabo sihidi guihuvari, fatiiciri icano icauhi. Jaanegui Pablo diiboco meecituuhi. Jaaboro Moocaanima ihiiamauboro diibohallivi ihuseque ficuubo. Jaaneri tusumiro buheeteubo. ⁹ Jaanobuunati tolliro tuchugairi iicaumo iguihuvamo Pablojaago saauhi diitoco ibuheesuqui. ¹⁰ Jaamoco ubuheesuunoma iicaumo miihaico imino jeecivuui. Jaadi bohoga meenegafaño mijicafutuudi aciumo miihaico sihidi duvirucuco.

Pablo Ifetehi Roma Cuumivi.

¹¹ Jaanobuunati minihibaci, sanihiba icanoti tuchugaiti meenegari mufuui jiiñijaco tuchugaivi afatyugari. Jaagau Alejandria jiiñije meenega.

Jaagahallivi eetavociniumo jihovo diosmi Casto onoo, Polu onoobo icamisi ijimi. ¹² Jaagari mufuumo mihifutuuhi Siracusa onoomicuvi. Jaamañovi mifucuci, safucu idiino mihicauhi. ¹³ Toonoti mufuui Italiyajini fiitino. Jaadi mihifutuhi Regio cuumivi. Jaano sifucuti guibuhuba saauhi surjaagoti. Jaano sifucuti mihifutuhi Puteoli cuumivi. ¹⁴ Jaamañovi mahatyimeuhi Cristotaco. Jaamo mihaico gajjuhi diitoma mihicaqui sajuguisi ticovovi. Jaadi mufuui Roma cuumivi. ¹⁵ Jaanoco Romari iicaumo Cristota gaajacuui mihai tahi mufuunoco. Jaamoro saamo mihaico ootomovaumo. Jaamovi macabivuui jiihaivi, Apio naajehasi Tres Tabernas onoomañovi. Jaamoco Pablo aatyimeuboro Moocanico imuui. Jaaboro quehecutuubo. ¹⁶ Jaadi Romavi mihifutuudi ihamocasiminaa aivojiiho icivojaminaaco aciui Roma civojaminaa toomominaa aivojiihoco. Jaanoti Pabloco ijeevadi ficuumo saafi amocasiminaafima diiboco iteemequi.

Pablo Romavi Ijiihogono.

¹⁷ Jaabo Pablo mifucuci, safucu idiino iicauno nijequeti cuuhuvaubo Romari iicaumo judiomi aivojitoco. Jaamo igaivuumoco Pablo nuuhi: Tañahabomi, uujoho judiomiditi milli iimaatihi, tolliro motadimi jeevamaajediti milli iimaatirahi icano. Jaarunaaca Jerusalevi uco romano civojafaño ficuumo. ¹⁸ Jaadi uco idilluumo uuvi imitico atyimeutihi: Jaamoro ñmilliti bu magaicaajirahi? onoomoro uco sinaayujiruumo. ¹⁹ Jaarunaa judiomi sihidi uudititino ihiimaauneguiiha uujoho imuguui Roma aivojiiho uco idillunoco. Jaaruubo uujoho taacuumiminaahallivi, ñmilli nootititino? ²⁰ Jaanegui amiihaico cuuhuvahi amiihaico aatyimeebere iimaaqui. Jaano israelmi imiyaavogobadi uujoho imiyaavogomaño uco jino mahatyimehi jigaiñeri sisicinihoco, nooboro. ²¹ Jaanegui nuumo: Miiai aamebaco magaayicititino Judea jiiñijeti iiditi iimaanoco. Tolliro saatohoba monahabomi judiomi tahigoti agaserumo imititino idiicanoco mihaico jiihogotitino. ²² Jaanegui mihimeguehi ijoho edesamaañoco magaañoco. Toono bohono ijiti fahigovavi imititino ihiimaahicanoti muguubuhicanoti, noomoro.

²³ Jaanegui safucuco uuvumo. Jaafucu sihidi miyaminaa gaseuhi Pablo iicaujafaño. Jaamoco fucurotiro Moocaani aivoji ijiti ijiihogoobo suufeniui ijicuuvi. Jaabo Moise tajiibafañodi, bu Moocaani iimaaminaa aamenefañodi Jesuditi jiihobeguehicaubo diitoco imiyaavugusuqui. ²⁴ Jaanoco saatoho miyaavuguhi, jaarunaa saatoho miyaavugutitino icano. ²⁵ Jaamaño sabadiro ihesamaaje iicautimaño Pabloditi fuumo. Jaanegui diitoco Pablo nuuhi: Imino jahi motadimico Moocaani Gaija nuuhi ihiimaaminaafi Isaiafeenedi. Jilli nooboro:

²⁶ Foobo tomiyaminaaco dinoo: Amiihai fine muguubuui. Jaarunoco magaajajititino. Fine bu mahatyimeji. Jaarunoco mehesicinijitihi.

²⁷ Amiihai jeebii kuhufono iminifotomaño, imititino muguubumo. Amiihai aalliino mihicicinihi. Jaaneri amiihai aalliñeri aatyimetitino mihicaji. Bu amiihai nohojiri guubutitino mihicaqui. Bu jaamo amiihai jeebiiri gaajatitino mihicaqui. Jaamo tajaago masaamoco uujoho ubuheesujiruneguiiha, nooboro. nuubo.

²⁸ Jaanegui amiihai magaaja, jisumitiro Moocaani taajasu jiihogoco judiomi iicatimediho iicacuujinoco. Jaanoco diito imino guubuui, nooboro.

²⁹ Jilli Pablo unuunoco uguubumoro toonoti fuumo sanoomiro jenaaucasimoro.^l

³⁰ Jaanobuuna Pablo icauhi mificabaci ticovovi sita iijaco iicanohachuta jaaduuboro. Jahi diiboco imeecitomoco imino gaayicihicaubo toojafaño.

³¹ Jaaboro ñihicugotiibo jiiibeguehicaubo Moocaani aivoji iijico. Tolliro Aivojiibo Jesucristoditi jiiibeguehicaubo. Jaaruuboco miihaiñooba Pabloco milli neehicautihi.